

AXIS LIBRI

REVISTĂ CULTURALĂ
editată de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia“ Galați
Anul I, Nr. 1, noiembrie 2008

ROMÂNIA

Binecuvântare

În luna hărăzită Întâiului Chemat de Domnul, Sfântul Andrei, la Galați, ne plecăm frunțile cu venerație și cu adânc respect în fața „bustului” nevăzut și văzut V.A. Urechia, care ne roagă și El, prin timp, să nu-i uităm ultima dorință testamentară: „să fiți apărătorii Bibliotecii Urechia”!

Dar suntem?

Dar ai patrimoniului său?

Astăzi o nouă chemare, tot a sa, se adresează nouă tuturor, am numit revista „AXIS LIBRI”.

Oare avem ochi de a vedea și urechi de auzit, noi cei născuți în era Cuvântului din care s-au născut cuvintele?!

Să luăm aminte!

P.S. Dr. Casian Crăciun
Episcop al Dunării de Jos

AXIS LIBRI

În aceste zile, Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” din Galați lansează o nouă revistă, care se adaugă celor două publicații deja consacrate, nu numai pe plan local, editate cu profesionalism și dăruire: **Asociația: Buletin informativ pentru bibliotecile publice din Județul Galați** (trimestrial, din anul 2005) și **Buletinul Fundației Urechia** (serie nouă, din anul 1990).

Încă din octombrie 1871, momentul în care Biblioteca Județeană a luat ființă, menirea acesteia era de a deveni „un arsenal intelectual al societății, un auxiliar indispensabil al culturii”. În spiritul acestei declarații, noua revistă **AXIS LIBRI** continuă tradiția culturală, într-un amplu arc peste timp, și se constituie într-o „armă” redutabilă a acestui arsenal, mai cu seamă dacă este mânăuită atât cu pasiune, cât și cu acuratețe intelectuală.

Publicația nu se adresează în mod exclusiv specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și al științelor informării, ci este o autentică revistă de cultură, cu deschideri vaste, fără a neglija, în același timp, problemele profesionale. Echipa redacțională a conceput-o într-o manieră echilibrată, concentrată pe trei arii de interes: prezentarea fondurilor deținute de către bibliotecă, facilitându-se astfel o mai bună cunoaștere a acestora și implicit un grad superior de valorificare din partea utilizatorilor; susținerea și încurajarea valorilor culturale locale, oferindu-li-se acestora o tribună de la care să se poată exprima și nu în ultimul rând, sunt vizate aspectele profesionale, creându-se un adevărat atelier în care să fie dezbătute toate problemele și unde să fie făcute cunoscute ultimele tendințe și progrese ale domeniului.

Biblioteca Națională a României transmite, reiterând formule consacrate, căldurosul său salut colegial, urând revistei **AXIS LIBRI** viață lungă și împlinită, cititori pe măsură și să devină un adevărat reper cultural și profesional.

Conf. Univ. Dr. Elena Tîrziman
Director General,

Biblioteca Națională a României

V.A. Urechia (1834 - 1901)

Cât timp Dunărea va curge!...

Când materialul e considerat mai presus de suflet, hrana spirituală e o expresie pe care cei mai mulți o iau în derâdere.

Profesiunea mea de credință, este una în contradicție cu moda acestor reguli pământești: cea mai mare bogăție a omului rămâne CARTEA, iar cuvintele sunt respirația ființei noastre.

Așadar, cu simplitate spirituală și devoțiune, înființăm încă o publicație gălățeană de cultură: „AXIS LIBRI”, acoperită de simbolul etern al numelui marelui cărturar: VASILE ALEXANDRESCU URECHIA.

Ne propunem lucruri pe cât de simple, pe atât de onorante:

a. Prețuirea pentru Vasile Alexandrescu Urechia – cunoscut om de cultură, profesor universitar, academician, istoric, deputat și senator în forul legislativ al țării, conducător și coordonator a diverse societăți guvernamentale și neguvernamentale, scriitor, pedagog, publicist și, nu în ultimul rând, bibliofil și fondator de instituții de cultură;

b. Promovarea imaginii instituției noastre, ca expresie a serviciilor culturale publice, la nivelul exigențelor și standardelor europene;

c. Promovarea în paginile revistei noastre a creației artistice gălățene.

Crezul nostru cultural este ca tezaurul Bibliotecii „V.A. Urechia” să se îmbogățească, adăugând valori, pe măsura moștenirii inestimabile lăsate de patronul spiritual al instituției noastre: Vasile Alexandrescu Urechia.

Să dea Dumnezeu ca „AXIS LIBRI” să trăiască atât timp cât Dunărea va curge!

Galați
10 noiembrie 2008

Prof. **Zanfir Ilie**
Director General
Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

Extrase din opera lui V.A. Urechia

„... *Da! Pe cât timp o limbă națională va esista, ... va esista națiunea! Disoluțiunea unui popor începe din ziua cându datează disoluțiunea limbii, căci limba împarte pururea soarta poporului.*”

Toast la banchetul dat la primirea membrilor
Sociației Literare-1aug. 1866

„... *Societatea Academică Română trebuie să acționeze cu energie, prin toate mijloacele posibile, pentru a face cunoscute peste hotare istoria poporului român, legitimitatea istorică a aspirațiilor lui naționale.*”

Notițe despre bibliografia Istriei și Dalmației-
sept. 1/13, 1877

„... *religiunea cea mare a strămoșilor a fost conservarea intactă a naționalității și teritoriului patriei*”

Cestiunea Basarabiei: [Interpelațiune], 1878

„... *va vedea ori cine in Albumul Macedo -Român, nu o desfidere la adresa altor popoare conlocuitoare cu Români în peninsula Balcanică, ci un real simbol de pace, de adevărată înfrățire prin reciproca respectare a drepturilor neprescriptibile ale fiecăruia. Între aceste drepturi pre care nu le poate nimici nici forțe brutale, nici legile care se radzimă pre forță iară nu pe dreptul naturale, -între aceste drepturi este incontestabil dreptul d'a rămâne Români pentru toți cari sunt Români, și prin consecință dreptul d'a vorbi românește, d'a ruga pe Dumnedzeu în românește, d'a înveța în școală românește... ”*

Albumul Macedo -Român (prefață), 1880

„... *Politica e lupta națiunii în lăuntru și în afară pentru menținerea individualității naționale, pentru împingerea națiunii la progres*”

Șerban Vodă și Cestiunea Orientului:
[Conferință], 1878.

„... *Națiunea română amintindu-și cu iubire că Biserica a fost cimentul reînchegător al români-meii, că Biserica a conservat în juru-i „poporul” când el era risipit politicesce, mulți secolii n-a despărțit sorțile sale d'ale Bisericeii; dzi de bucuriă, dzi de păsu ș de doliu, Românul le-a împărțit cu marii Prelați ai legei sale sânte.*”

Albumul Macedo -Român (prefață), 1880

„... *Școli dar, școli pretutindenea, în Dacia, în Macedonia, în Istria, în Dalmația!... în școală e mântuirea noastră.*”

Excursie în Mauro – Vlahia : [Conferință], 1861

„... *instrucțiunea și educațiunea naționale este în adevăr scopul ce trebuie se ni-l propunem în vedere cu toții, mari și mici, puțini și neînsemnați, avuți și săraci... Este semință, care va da roade bune*”

Semănătorii de idei: [Conferință publică], 1868

„... *Educațiunea, fica nobilă a voinței omeneshi, nu mai rămâne indoială, reapropie rasele prin cultură și direcțiune la bine, la adevăr, la frumos*”

Buletinul Instrucțiunii Publice-aug. 1865

V.A. Urechia

- „un vechi și devotat apărător al intereselor Galaților, materiale și culturale”

Istoric și om politic, V.A. Urechia, a făcut parte din acea ilustră pleiadă C.A. Rosetti, Brătieni, M. Kogălniceanu etc., din acei „puțini la număr și mari la suflet”, care au luptat pentru o Românie strălucitoare, au întemeiat România Modernă.

V.A. Urechia a militat pentru înființarea Societății Academice Române, căreia i-a făcut valoroase donații, a fost secretar al Societății Academice și vicepreședinte al Academiei Române, a fost alături de C.A. Rosetti, unul din principalii „urzitori” ai acestui înalt for cultural științific.

Răsfoid filele învechite ale hrisoavelor, sorbind căldura slovei marilor cronicari, Vasile Alexandrescu Urechia a fost dascălul care o jumătate de veac a avut o mare înrâurire asupra semenilor săi, dezvăluindu-le adevărul asupra trecutului neamului. Studiile sale despre *Istoria Românilor* și *Istoria școalelor de la 1800-1864*, rămân și astăzi utile, V.A. Urechia fiind un adevărat documentarist cultural.

Un contemporan al său, Radu Rosetti, îl caracteriza astfel: „Vorbind la perfecție trei limbi străine, italiana, franceza și spaniola, simpatic ca înfățișare, cu glas sonor și armonios, V.A. Urechia a fost campionul românismului la toate congresele internaționale, unde propaganda lui inteligentă ne-a făcut servicii imense”, fiind „un pioner neînfricoșat, timp de peste 50 de ani, al latinității, în micul regat

de la gurile Dunării”.

Academician, profesor de istoria românilor la Universitatea București, fost ministru al Instrucțiunii Publice, V.A. Urechia a fost ales deputat de către gălățeni în 1883, iar din noiembrie 1884 până la sfârșitul vieții, noiembrie 1901, senator al colegiului II de Covurlui, fiind unul dintre „cei mai statornici și mai zeloși sprijinitori ai intereselor Galaților

și în special al instituțiilor sale culturale”, cum îl caracteriza Valeriu Surdu, primul bibliotecar care a lucrat în Biblioteca „V.A. Urechia”, cu dăruire, timp de douăzeci și nouă de ani, de la începuturi, din 1890, până la ultima suflare.

Într-un discurs din 21 ian. 1892, adresat alegătorilor pentru o reîn-

noire de mandat la Colegiul al II-lea pentru Senat (pentru Județul Covurlui), solicitând locuitorilor acestui port, „onoarea de a-i reprezenta în continuare în Senat”, V.A. Urechia, amintea „serviciile ce în curgere de 35 de ani, de la 1857 și până în 1892 a putut aduce țării și îndeosebi Galaților”, definindu-se „ca unul dintre luptătorii devotați, harnici și desinteresați, ai ridicării naționale”, ce a muncit „cu nepregetare și adesea cu noroc și pentru orașul Galați”.

Numele V.A. Urechia figurează pe mai toate documentele de întemeiere a mai tuturor instituțiilor școlare și în genere culturale din Galați: școli prima-

re, de fete și de băieți, transformarea din gimnaziu în liceu (Liceul „Vasile Alecsandri”, Școala Comercială din Galați...), dacă nu au fost fondate de entuziastul cărturar, atunci au găsit în marele istoric „un vechi și statornic prieten și sprijinitor”. De asemenea, „a conlucrat la transferarea Scaunului Episcopal, a Seminarului, a Școlii Normale la Galați.” V.A. Urechia, în calitate de reprezentant al gălățenilor în Parlament, „a luptat energic pentru portofranc, alături de alți fii devotați ai Galaților”, a pledat pentru dobândirea noii linii de cale ferată, care lega direct Galații cu nordul Moldovei, a sprijinit „afacerea docurilor, tariful vamal, taxa de cheiagi, a spijinit toate afacerile care au interesat comerțul gălățean”...

V.A. Urechia a fost ales ca senator de Covurlui, de către gălățeni, indiferent de partid politic și în primul rând de corpul profesoral pentru că reprezenta „vechiul, încercatul și statornicul prieten al școlii și al Galaților”. V.A. Urechia se autodefinia ca „un neobosit oștean al școlii, acea pârghie care singură va ridica neamul românesc de pretutindena de unde l’a răsfirat mâna lui D-zeu.”

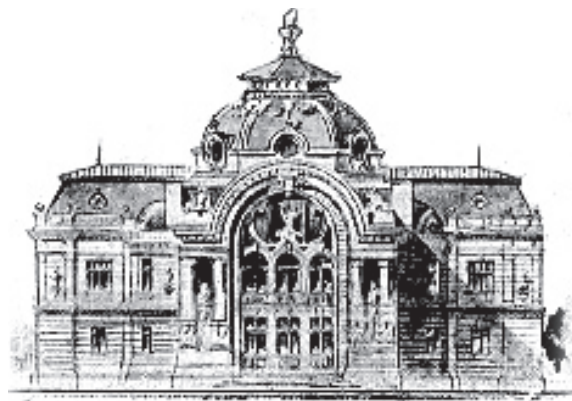
Conform propriei mărturisiri din discursul amintit, „n’a luat din punca Galaților, ci a scuturat în aceea, tot ce a agonisit”, țelul principal fiind „înaintarea instituțiilor culturale ale Galaților”.

Biblioteca... cel mai mare dar făcut Galaților de un cărturar bibliofil

Cel mai adânc semn de recunoștință al cărturarului V.A. Urechia față de gălățeni și orașul Galați, pe care i-a reprezentat în parlament timp de 18 ani și cărora le-a susținut cu adevărat interesele a fost dăruirea bibliotecii proprii, adunată într-o viață de om, „printr-o neîncetată stăruință și mari jerfe”, o bibliotecă căreia i-a consacrat „nu numai toată diurna sa de Senator, ci și din neajunsul pungei, ca s’o înmulțească”.

Prin „actul de dar” din 1890, V.A. Urechia, cărturarul bibliofil, dăruiește biblioteca sa Ministerului Instrucțiunii Publice cu obligația de a o pune la dispoziția orașului Galați, fiind găzduită până în 1940 în localul Liceului „V. Alecsandri”.

De la începuturi, biblioteca a fost definită de însuși Urechia ca „depozit național”, iar de primul bibliotecar Valeriu Surdu ca fiind „o frumoasă și binefacătoare instituțiune”, „o comoară a științei, una din cele mai frumoase podoabe ale orașului, cu care se poate fâli înaintea țării și în fața străinilor, care se interesează de asemenea instituțiuni și de

starea noastră culturală”, un adevărat „teaur cultural”. V.A. Urechia a donat odată cu biblioteca sa și o interesantă colecție muzeistică, obiecte arheologice, medalii, monezi, săbii, pistoale turcești, sabia și cavatul lui Avram Iancu, bilele de os și urna care a servit la alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, costumul de ministru plenipotențiar al lui M.Kogălniceanu, tablouri de la N. Grigorescu, Vermont etc. (trasferate în 1948 la Muzeul de Istorie Galați și la Arhivele Statului Galați).

Biblioteca „V.A.Urechia” a fost deschisă pentru public la 11 noiembrie 1890. La serbarea de inaugurare au asistat Dimitrie Augustin Laurian, membru în Consiliul Permanent al Instrucției și delegat al ministerului, Constantin Ressu, primarul orașului, P.D. Petrovici, directorul Liceului V. Alecsandri”, numeroși gălățeni, reprezentați de Gh. Mihăilescu, profesor la școala comercială, fost primar.

Cu un fond la deschidere de 6007 de volume, biblioteca s-a îmbogățit treptat. Cât a trăit, până în 1901, V.A. Urechia aducea de fiecare dată, de câte ori venea la Galați, câte două-trei lăzi încărcate de cărți, iar pe lângă personalități ale culturii române, numeroși gălățeni au contribuit la sporirea fondului: lt. col. M. Drăghicescu, Radu Novian, Em. Karacaș, prof. Moise N. Pacu, C. Brăescu, dr. Aristide Serfioti, Corina Pencovici, prof. Titu Procopian, Dimitrie V. Cerchez, elevi ai Liceului „V. Alecsandri”, cetățeni anonimi...

”**Fie ca micul dar să serve culturii tot mai spornică și mai ales tot mai românească a Galaților**”, scria Urechia la inaugurarea Bibliotecii. Dania făcută orașului Galați, Biblioteca „V.A. Urechia”, e compusă în cea mai mare parte din cărți în care se vorbește despre iubirea de neam.

Fondul de carte veche românescă și străină, conservat de Biblioteca „V.A. Urechia” este și astăzi o mină de aur pentru cei studioși.

Valentina Crăciun

Mia Bararu

Actualitatea lui Vasile Alexandrescu Urechia

Anul 2008 a consemnat, mai mult decât până acum, preocuparea de a defini mai clar locul, rolul și importanța socială

a profesiei de bibliotecar. Pe blogurile dedicate, în întâlniri, colocvii, conferințe ale asociațiilor de profil, în alte varii ocazii, s-au exprimat opinii temeinic argumentate în favoarea promovării unui profil de bibliotecar dedicat, apt să asimileze, dar să și dăruiască cu generozitate informații și cunoștințe în măsură să satisfacă pe deplin nevoile utilizatorilor de vârste, categorii și profesii din cele mai diverse.

Se discută despre aptitudini și competențe, s-a reiterat Manifestul UNESCO (IFLA-UNESCO Public Library Manifesto 1994), Asociația Bibliotecarilor din România a lansat Codul deontologic al bibliotecarului, se organizează cursuri de pregătire profesională pe această temă. Atributele meseriei, profilul socio uman al bibliotecarului, mai ales al celui care lucrează într-o bibliotecă publică ce deține colecții enciclopedice, creează un tablou cu o perspectivă particulară într-o permanentă înnoire și modelare.

Timpul, acest necruțător cenzor și evaluator al prestației umane, cât a mai păstrat în actualitate, ca purtătoare de valoare, din acțiunile și demersurile lui Vasile Alexandrescu Urechia, fondatorul bibliotecii ce-i poartă numele, cât de contemporan mai este el cu profilul de bibliotecar al secolului XXI?

Încercând să răspundem la aceste întrebări, am redescoperit un portret de bibliotecar novator, ale cărui resorturi de creare și dăruire sunt pe deplin și

astăzi de mare actualitate.

Personalitate complexă a vieții culturale românești din a II-a jumătate a sec. al XIX-lea, Vasile Alexandrescu Urechia militează neobosit pentru fundamentarea unui sistem cultural civilizator cuprinzând școlile, bibliotecile și muzeele - „biserică culturală în care națiunea să-și deștepte conștiința și să se lumineze...”

Este cel care definește limpede menirea bibliotecilor publice „aceste depozite de cultură aduc națiunii foloase incalculabile, sunt un izvor pentru cultura limbii, răspândirea cunoștințelor, (...) În (...) biblioteci se pot găsi cei mai remarcabili autori (...), ale căror scrieri au contribuit și contribuiesc la împlinirea faptei cele mari ale civilizațiunii, la formarea minții și inimii, cu alte vorbe, la perfecționarea omului prin înmulțirea cunoștințelor.”

Cât de aproape sunt aceste idei de conținutul Manifestului UNESCO: „Biblioteca publică, poartă locală spre cunoaștere, oferă indivizilor și grupurilor sociale condițiile de bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții, câștigarea independenței în luarea deciziilor și dezvoltarea culturală a individului și a grupurilor sociale”.

Lucrarea de întemeiere a prestigiosului lăcaș de cultură, Biblioteca publică „V.A. Urechia”, aici, la confluența de ape și întretărirea de drumuri, s-a desăvârșit urmărind structura unui adevărat proiect managerial. Începând de la achiziția, evidența, completarea și comunicarea colecțiilor, asigurarea bazei materiale pentru buna funcționare a instituției și continuând cu implicarea personală totală în derularea activității specifice și menținerea acestui edificiu cultural în atenția permanentă a comunității, fac din V.A. Urechia un „manager performant”, în

accepțiunea actuală a termenului.

În *Regulamentul bibliotecilor* din 1864, care i se datorează, se definește cu claritate, pentru prima dată la noi, conceptul de bibliotecă publică de stat.

Alcătuirea unei biblioteci nefiind ”un lucru lesnicios” după părerea sa, Urechia studiază modul de organizare și funcționare a marilor biblioteci europene, completează experiența de „practicant în cancelaria Departamentului din Lăuntru” cu lecturi din Jules Richard, *L'art de former une bibliothéque*”.

Lungul drum până la fondarea bibliotecii publice de stat, începe încă din 1848 cu primele întreprinderi pentru o bibliotecă personală, continuă în anii 1855-56 pe timpul studiilor de la Paris, la care se adaugă experiența spaniolă. Atent la tot ce apare nou în tehnica de bibliotecă, identifică și achiziționează surse primare și secundare de informare și documentare pentru modernizarea exercitării profesiei bibliotecare.

Nucleul Bibliotecii publice din Galați are la bază donația impresionantă a fondatorului, ”tot avutul... strâns în 34 de ani de muncă” cuprinzând 5126 volume, 126 manuscrise, 150 stampe, 27 hărți și 4 foi volante, la care se adaugă în următorii 10 ani încă peste 6000 de volume în beneficiul cultural al gălățenilor.

Așa cum insera Dl Nedelcu Oprea în monografia bibliotecii, ”este cea mai bogată moștenire bibliofilă constituită sub direcția unitară a gândirii unei singure personalități...” Ca un adevărat părinte, pentru dezvoltarea bibliotecii, „copilul de predilecție”, Urechia apelează la donații, de la persoane individuale la creatori și producători de carte, invitând la această generoasă acțiune socială în slujba comunității, deopotrivă elevi, profesori, oameni de cultură, oficialități, oameni cu dragoste de carte, dar și oameni cu bani pentru carte.

În colecționarea cărților a respectat normele bibliofile urmărind cu asiduitate promovarea românismului, a ideilor despre „ascendența, continuitatea, perenitatea românității, educația românilor și modernizarea statului”.

Practica bibliografică în biblioteci pariziene și

spaniole, consultarea de materiale biblioteconomice îl ajută în organizarea științifică a colecțiilor și în realizarea cataloagelor de bibliotecă.

Iubirea sa nedezmințită pentru poporul său, pentru carte și învățătură i-a aureolat întreaga sa viață, și, ce poate fi mai convingător decât crezul că moștenirea lăsată este un dar meritat de comunitate, la care gălățenii sunt chemați a se îmbogăți și primeni spiritual.

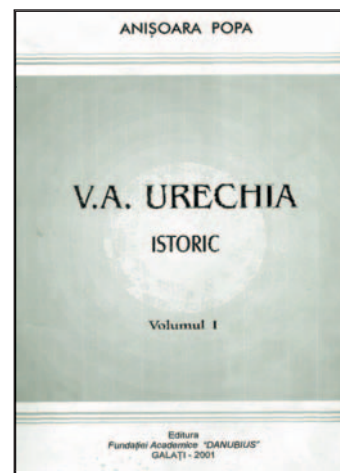
„Biblioteca publică este centrul local al informării, se spune în Manifestul UNESCO,

care facilitează accesul utilizatorilor săi la orice fel de cunoștințe și informații (...) Libertatea, prosperitatea și dezvoltarea societății și a indivizilor sînt valori umane fundamentale. Ele pot fi atinse doar dacă cetățenii bine informați au posibilitatea să își exercite drepturile democratice și să joace un rol activ în societate. Participarea constructivă și dezvoltarea democrației se bazează pe existența unui nivel satisfăcător al educației și pe accesul liber și nelimitat la cunoștințe, idei, cultură și informații.”

Acestea sunt ideile proclamate în Manifestul UNESCO și, iată ce mărturisește Urechia în discursul său la inaugurarea bibliotecii: ”Dar știți de ce cu atâta ușurință m-am despărțit eu de prietenii de 40 de ani, care mi-am adunat cu multă muncă și dragoste? Pentru că am văzut că Statul românesc s-a hotărât să fortifice Galații, să-i apere de dușmanii din afară. Apoi așa m-am gândit eu că mai tare e cetatea în care cetățenii se apără cu învățătura, cu știința. Cartea este și dânsa armă puternică. La lumina și la învățătura cărții se deșteaptă conștiința națională, iară deșteptăciunea conștiinței naționale este singura cetate pe care n-o răpune dușmanul.”

Poate fi mai înălțător îndemn decât acesta pentru noi, bibliotecarii de azi, care avem șansa de a continua și „înmulți” opera celui care și-a înscris numele pe frontispiciul frumosului edificiu cultural!?

Calitatea profesională a colectivului instituției noastre, dotările și condițiile create sunt fundamente care ne îndreptătesc să privim cu optimism viitorul și să asigurăm comunitatea locală că misiunea bibliotecii publice va fi îndeplinită cu succes.

BIBLOTECA „V.A. URECHIA” parte a patrimoniului cultural național și european

Biblioteca „V.A. Urechia”, prin colecțiile sale, poate fi considerată o emblemă culturală a orașului Galați, jucând

un rol esențial în păstrarea identității culturale a comunității.

Istoria fiecărei biblioteci este fascinantă prin frumusețe, bogăție documentară, reflectând în același timp imaginea omului care a format-o cu o dragoste luminată.

Biblioteca Publică ”V.A. Urechia” face parte din primele opt biblioteci publice din România, fondate în sec. al XIX-lea. Înființată prin Decretul regal nr. 3382 din 7 decembrie 1889, semnat de Carol I, Rege al României și inaugurată la 11 noiembrie 1890, are ca nucleu donația academicianului Vasile Alexandrescu Urechia (1834-1901), personalitate remarcabilă a învățământului și culturii românești.

Ce este specific Bibliotecii Urechia, ce îi dă unicitate? Cu siguranță, a fost constituită după un plan bine conturat de a înființa o bibliotecă publică, o colecție enciclopedică, de o reală valoare documentară,

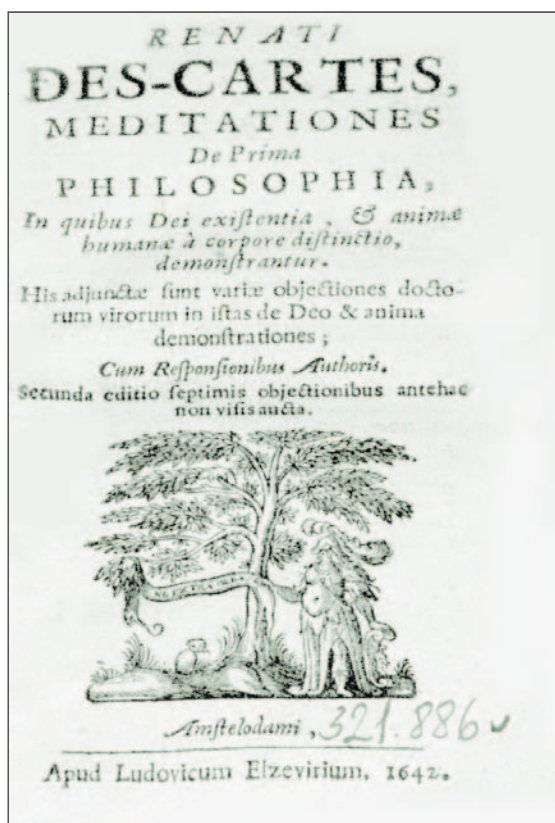
în care să primeze fondul DACO-ROMANICA, respectiv cărțile străine cu știri despre români, care atestă originea latină și romanitatea poporului nostru, izvoare străine în care figurează mărturii istorice incontestabile referitoare la originea daco - romană și continuitatea românilor, mărturii antice și medievale despre strămoșii noștri, dănuirea lor istorică, tenacitatea lor, într-un cuvânt colecționarea cărților cu referiri la istoria și civilizația românească.

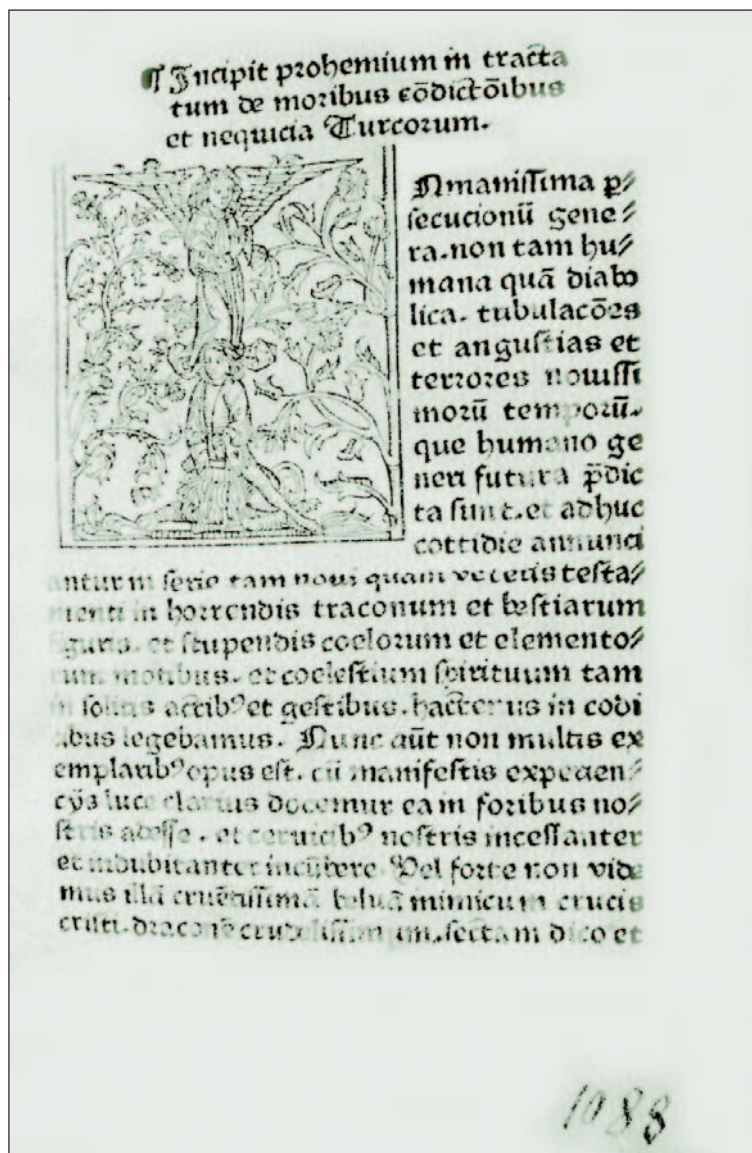
V.A. Urechia a fost un pasionat cercetător al izvoarelor istoriei naționale, un împătimit bibliofil care a adunat tipărituri în ediții rare și prețioase, manuscrise românești și străine, produse ale tipografiilor vestite din țară și din străinătate din sec. al XVI-lea și al XVII-lea.

Secția Colecții speciale a Bibliotecii „V.A. Urechia”, născută din nucleul inițial al bibliotecii, conservă cartea veche rară, bibliofilă, manuscrisele, fond care se constituie într-un patrimoniu de excepție, un adevărat tezaur cultural, fond dăruit în cea mai mare parte de romanticul și vizionarul V.A. Urechia, care a intuit că la Galați vor veni mulți tineri din toată Moldova dar și din Basarabia să studieze și drept urmare avea să dăruiască gălățenilor averea sa – biblioteca personală, adunată timp de peste 40 de ani.

Patrimoniul inițial s-a îmbogățit treptat, în primul rând, prin donații de la instituții și personalități ale culturii române: Regele Carol I, Academia Română, Vasile Kogălniceanu, C. Brăescu, Institutul „C. Negri”, Moise Pacu, Editorii – librari Frații Șaraga, Iași, P.S. Episcopul Dunării de Jos, Partenie S. Clinieni, librării-editori Ralian și Ignat Samitca, Ministerul Instrucțiunii Publice, Comitetul permanent al Județului Covurlui, Primăria Comunei Galați, Dimitrie Sturdza, Biblioteca Ateneului Român, P.S. Episcopul Pimen, actrița Aristizza Romanescu etc.

Structurate azi pornind de la specificitatea materialului documentar, respectiv: manuscrise vechi și moderne, scrisori autografe, carte românească veche (1508-1830), carte românească cu alfabet de tranziție (1831-1865), carte străină veche (1472-1800), stampe, hărți vechi, atlase, fotografii, cărți poștale ilustrate, arhivă, foi volante, ex-libris-uri,

piese de bibliofilie românească și străină conservate în Secția Colecții Speciale au fost selectate de cărturarul V.A. Urechia, după valoarea conferită de vechimea, raritatea, unicitatea fiecărei piese.

I. INCUNABULE

Colecțiile speciale ale Bibliotecii "V.A. Urechia", conservă 12 incunabule, tipărituri prețioase datând din faza de „leagăn” a tiparului, cu an de apariție până la 1500.

Cel mai vechi incunabul care figurează în colecțiile Bibliotecii, datează din 1472:

De Consolatione Theologiae/Johannes de Tambaco.- Strasbourg: Typ. Georg Reyser.

Rarisim este și volumul *Liber ruralia commodorum*/Petrus de Crescentis. - Louvain (Belgia). - Johann von Paderborn, 9 dec. 1474, fiind cel mai vechi incunabul imprimat la Louvain. Pe primele foi liminare are ample note în limba franceză veche, datate de specialiști la începutul sec. al XVI-lea, reprezentând un tratat de farmacologie medievală,

nedescifrat încă și necunoscut cercetătorilor europeni.

Unicat în România este incunabulul: *Tractatum de moribus conditionibus et nequicia turcorum*/ Captivus Septecastrensis. - Urach(Germania) : Konrad Fyner, 1481(?). Autorul, cunoscut în istoriografie ca Giorgios de Hungaria, un transilvănean, prizoner la turci între 1438-1458, a scris acest prim „tratat” despre obiceiurile turcilor.

Historia del popolo fiorentino/Leonardo Bruni. -Venezia : Giacomo Rossi, 12 feb. 1476 (coligat cu *Historia fiorentina*/Poggio Bracciolini. - Venezia : Giacomo di Rossi, 8 mart. 1476) unic și el în bibliotecile din țara noastră, este important atât prin raritate cât și prin faptul că, acest volum conține unele știri despre locuitorii acestor străvechi ținuturi, un pasaj referindu-se la cucerirea Dobrogei în campania din anii 72-71 î.e.n., a lui M. Terentius Varro Lucullus.

II. ELZEVIRE

Arta tipografică în sec. al XVII-lea este dominată de activitatea Casei Elzevir, care s-a impus culturii europene prin calitatea deosebită a tiparului, frumusețea ornamentelor, frontispiciile gravate, finețea hârtiei, corectitudinea și claritatea textului, imprimarea elegantă, editarea îngrijită, delicatetea literei și mai ales de preferința pentru formatul mic (în 12, 16, 24). Și azi ne uimește litera elzevir, mică, elegantă, clară, lizibilă, creație a gravorului olandez Chritoffel van Dyck.

Celebrul erudit francez Gilles Menage, a numit Casa Elzevir „Tiparum Pater Elegantiorum”.

Elzevirii au publicat scrierile a peste 1600 de autori clasici și contemporani, la care se adaugă peste 3000 de teze academice. În 1820, Charles Pieters în „Annales de l'imprimerie Elsevirienne”, număra 1213 volume (968 în latină, 44 în greacă, 126 în franceză, 32 în flamandă, 22 în limbi orientale, 11 în germană, 10 în italiană).

Activitatea editorială și tipografică a vestitei familii de librari olandezi Elzevir, este reprezentată în colecțiile speciale ale Bibliotecii Urechia, de seria de cărți de călătorie numite republici (9) apărute la Leyda (Lugd. Batavorum: Ex officina elzeviriana): *Respublica, sive status Poloniae, Lituaniae, Prussiae, Livoniae*, 1627 și 1642; *Russia seu Moscovia itemque Tartaria...*, 1630; Cunaei, Petri. *De Republica Hebraeorum*. Libri III. 1632; Gylly P. *De Constantinopo-*

leos topographia. Libri IV., 1632; *Respublica et regni Hungariae*, 1634; *Turcici imperii status*, 1630 și 1634; *Respublica Bojema*, 1643.

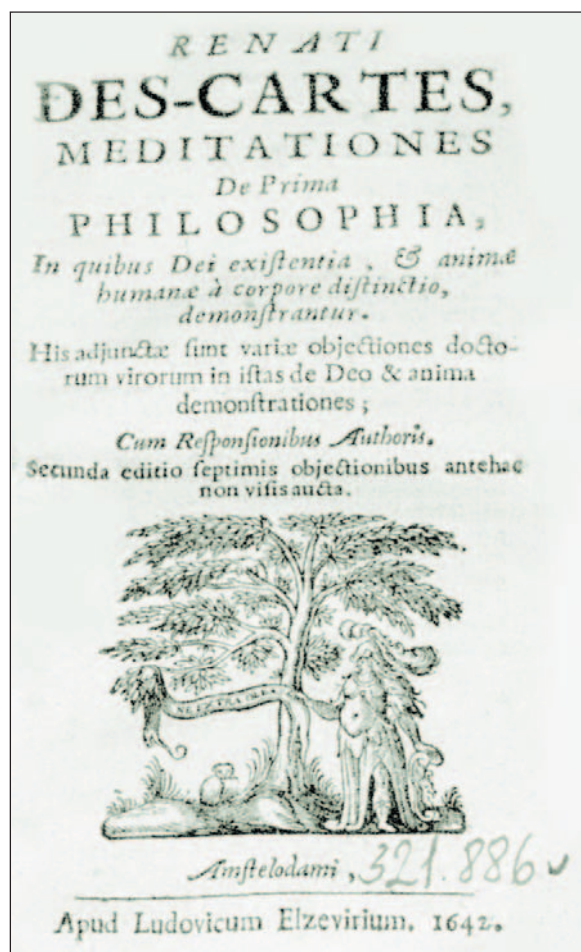
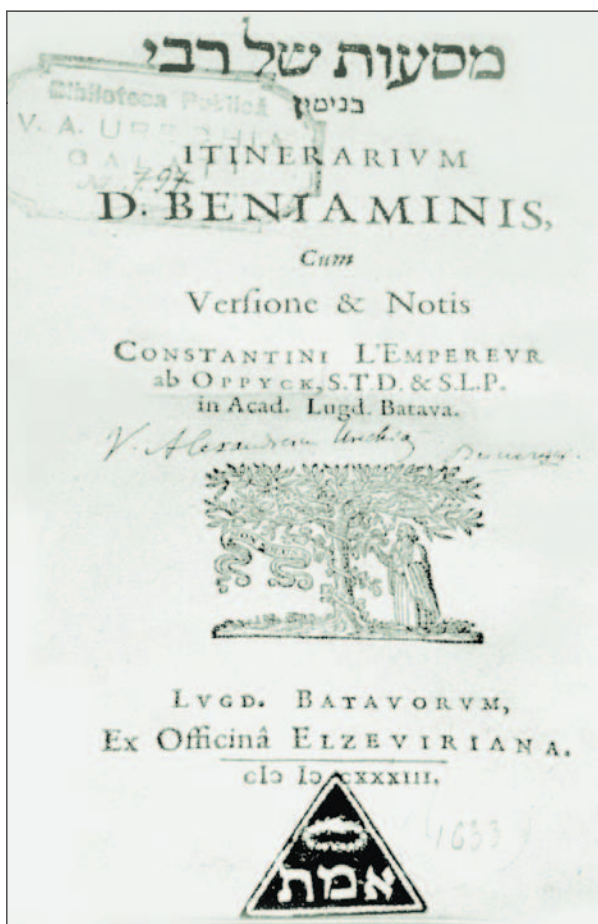
O raritate o constituie volumul lui Benjamin de Tudela: *Itinerarium Benjaminis cum versione notis Constantini l'Empereur*, 1633, cu text paralel latin - ebraic dar și ediția din 1624 a N.T. - *Novum testamentum*, considerată o ediție foarte corectă.

Cel mai vechi elzevir conservat de biblioteca gălățeană datează din 1599, Lycophronis Chalciensis. *Alexandra: Poema obscurum*. Un alt volum de literatură editat la Amsterdam, în 1642, de Renati Des-Cartes : *Meditationes de prima philosophia*, întregește comoara de 13 elzevire .

III. CARTE STRĂINĂ VECHĂ CU ȘTIRI DESPRE ROMÂNI (1501-1800)

Cartea străină, editată între anii 1501-1800, poate fi considerată punctul forte al Bibliotecii „V.A.Urechia” - Secția Colecției Speciale și cuprinde : istorii generale ale Europei, istorii ale Transilvaniei, Valahiei, Moldovei, Poloniei, Ungariei, Rusiei, Imperiului Otoman, în care românii sunt definiți ca trăitori ai acestor meleaguri și apărători hotărâți ale lor.

În volumul cunoscutului genealogist german, Henning, Hieronym – *Theatrum genealogicum*.-

Magdeburgi, 1598, găsim informații despre istoria românilor, despre participarea lor la campaniile antiotomane, știri despre Matei Corvin, Petru Rareș, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, „bărbat viteaz și războinic”, care a învins „atâtea oști rusești și tătarești”, însuflând „groază și spaimă” mai ales printre turci în bătălia de la 10 ianuarie 1475.

În *Chronologia* lui Hieronimus Ortelius.-Nurnberg, 1604, care descrie și luptele purtate de transilvăneni cu turcii între anii 1365-1603, apare un portret al lui Mihai Viteazul între personalitățile epocii.

Volumele care se ocupă exclusiv de istoria românilor sunt numeroase în fondul Urechia, din care amintim doar: Ascanio Centorio, *Commentari della guerra di Transilvania*, Venetia, 1564; G. Reicherstorffer, *Chronografia Transylvaniae. Moldaviae quae olim Daciae pars*, Koln, 1595; I. Bethlen. *Das Bedrangte Dacia*, Nurenberg, 1666; L. Toppeltinus, *Origines et occasus Transsilvanorum*, Lugduni, 1699; *Curiose Beschreibung von der Moldau und Wallachey*, [Germania], 1699; J.-L. Carra, *Histoire de la Moldavie et de la Valachie*, Neuchatel, 1781; St. Raicevich, *Osservazioni storiche naturali e politiche sulla Valacchia et Moldavia*, Napoli, 1788.

**Maricica
Târâță-Sava**

Secția pentru Copii, popas pentru suflet

A fost odată ca niciodată, căci dacă n-ar fi fost, astăzi nu s-ar fi putut vorbi, o secție pentru copii.

Era în toamna anului 1889, când un om de suflet, profesor V.A. Urechia, iubitor de carte și de oameni, a dăruit bogata sa bibliotecă: peste 6000 volume, stampe, tablouri, locuitorilor orașului Galați. La 11 noiembrie 1890, când a avut loc inaugurarea Bibliotecii „V.A. Urechia” donatorul și-a mărturisit crezul său:

„ Apoi, așa m-am gândit eu, că mai tare e cetatea în care cetățenii se apără cu învățătura, cu știința. La lumina și la învățătura cărții

se deșteaptă conștiința națională. Cărțile nu sunt făcute pentru anume om, ci pentru toți, delaoaltă, că, precum văzduhul nu-l închide numai pentru sineși, ci din el trăiesc cu toții, așa și de carte cade-se a se împărtași tot neamul românesc. Să trăiți să le stăpâniți !”

În cadrul
Zilelor cărții pentru Copii
Ediția a XXVIII-a
1-6 iunie 2008

BIBLIOTECA „V.A. URECHIA”
GALAȚI

vă invită să participați
miercuri, 4 iunie 2008, ora 10:00
la programul artistic:

Minunile copilăriei

Participă: elevii cls. I D, inv. Ionela Florea și
cls. a III-a A, inst. Luminița Mirică-Bobiț
de la Școala nr. 11 „Mihail Sadoveanu”

Locul desfășurării: Sediul central al Bibliotecii „V.A.Urechia”

Vă așteptăm cu drag!

De atunci, Biblioteca „V.A. Urechia” a slujit cu credință comunitatea gălățeană.

Pentru că se simțea nevoia unui spațiu special pentru copii, în anul 1951 a luat ființă *Secția împrumut la domiciliu pentru copii* în cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Astăzi, dacă ajungi pe str. Mihai Bravu nr. 16, Biblioteca „V.A. Urechia” te invită la un popas sufletesc în această catedrală a cunoașterii, această oază a liniștii.

Odată ajuns aici te întâmpină slujitorii cărților, care te sprijină în găsirea informației de care ai nevoie.

Doar cu permisul de intrare te plimbi printr-un întreg labirint al cunoașterii.

Dacă vei poposi la Secția pentru copii, în prima sală, te va izbi un „iz de poveste”. Aici vei găsi poveștile tale îndrăgite, de la *Albă ca Zăpada și cei șapte pitici*, până la *Alice în țara minunilor*, de la *Fram ursul polar*, până la *Robinson Crusoe*, de la *Dumbrava minunată* până la *Amintirile lui Creangă*.

Biblioteca "V.A. Urechia", în viața comunității

Privești peste tot... numai cuvânt... numai poveste... imagini frumos ilustrate. Toate basmele și poveștile vor rămâne nemuritoare cât vei bea din apa vie a lecturii.

În sala următoare vei descoperi universul cunoașterii cu oamenii de știință și toate științele exacte.

Cartea reprezintă gândul omenirii, echilibrul sufletesc... locul unde se revarsă atâta energie.

Dacă obosești de atâta informație poți să-ți continui călătoria și să te îmbeți cu luceferii lui Eminescu sau cu incertitudinea lui Arghezi asupra existenței. Poți citi *Toate pânzele sus* sau un roman de Karl May, ori poți face *O călătorie în jurul pământului* cu Jules Verne.

Dacă te-ai pierdut în labirintul cărților te poți întoarce la slujitorii lor, care îți zâmbesc și abia așteaptă să-ți fie de folos, încât te întrebi dacă nu cumva sunt și ei personaje din povești.

După ce ți-ai ales cărțile de care ai nevoie, îndreaptă-ți pașii spre un colț minunat plin de documente multimedia. Vei găsi aici CD-uri cu desene animate, casete audio și video, filme cu audiență generală.

Îți poți continua pelerinajul prin bibliotecă pentru că sigur vei descoperi și alte lucruri minunate, pentru că nu este zi lăsată de la Dumnezeu fără să nu se întâmple ceva în Biblioteca „V.A. Urechia” de la o expoziție de carte la o lansare, de la un simpozion, la o adevărată manifestare.

2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții pentru copii

BVAU.ro
Biblioteca „V.A. Urechia”
Galați

**Miercuri,
2 aprilie 2008,
ora 12:30**

La ce bun să scrii o carte?

Lansare de carte:
Ceata lui Bulbucel
de **Elisabeta Volcu**

Vernisaj de expoziție:
**Cărțile pentru copii,
daruri de suflet
ale scriitorilor gălățeni**

Invitați: scriitorii gălățeni de carte pentru copii

Participă: elevii cls. a IV-a B, Școala nr. 29 „Sf. Ana”, inv. Gherghina Lungheanu
elevii cls. a III-a C, Școala nr. 38 „Grigore Moisil”, inv. Mihaela Ciocan
elevii cls. a III-a B, Școala nr. 31 „Gheorghe Munteanu”, inv. Elena Tudose

Manifestarea va avea loc la
Sediul Central al Bibliotecii „V.A. Urechia”, Sala „M. Eminescu”, etaj I.

Vineri 15 august 2008, ora 11,00

Biblioteca „V. A. Urechia”
vă invită
la maratonul literar
RIME MARINE

Invitați de onoare:
membrii **Cenaclului „Arionda”**

Manifestarea va avea loc la
Sediul Central al Bibliotecii „V.A. Urechia”, parter

Intrate deja în tradiție, manifestările organizate sub egida *Zilele Cărții pentru Copii* au ajuns anul acesta la a XXVIII-a ediție.

Debutul s-a făcut cu mult așteptatul *Carnaval al Cărții*. Acest eveniment a reunit peste 300 de concurenți copii, costumați în cele mai frumoase și haioase personaje din povești: Crăiasa Zăpezii, Regele Lear, Motanul Încălțat, Scufița Roșie, Frumoasa din Pădurea adormită, Mutlică, Buburuza etc.

În săptămâna care a urmat s-au perindat prin bibliotecă sute de copii, cadre didactice, actori, scriitori, bibliotecari școlari și au curs manifestările precum fluviul Dunărea.

Ei, dragă cititorule, te-am plimbat puțin prin lumea mirifică a cărților și printr-un spațiu citadin, cu speranța că am reușit să te încânt și că vei veni să vezi această lume minunată.

Geta Eftimie

Parteneriat și voluntariat

Cultura este, prin definiție, unul din domeniile de bază în care resursa umană, prin capacitatea sa de creație, de conservare a valorilor culturale și de diseminare a acestora, contribuie nu numai la propria dezvoltare ci, prin efectele pe termen lung, și la dezvoltarea de ansamblu a unei societăți și la crearea identității unei nații. Biblioteca publică, ca instituție de cultură, este unul din principalele instrumente prin care această definiție capătă conținut. Pentru a-și îndeplini misiunea de bază, de conservare a valorilor culturale și de diseminare, biblioteca relaționează cu comunitatea pe care o deservește, atât prin promovarea serviciilor, produselor, prin stabilirea unei strategii de comunicare și construirea unei imagini publice, cât și prin intermediul parteneriatelor, al colaborărilor și al voluntariatului.

Despre cum se dezvoltă componenta relațiilor publice și cum se creează și se întreține imaginea instituțională a Bibliotecii "V.A. Urechia" vom reveni ulterior, acum prezentăm activitatea de relaționare

cu comunitatea prin intermediul parteneriatelor și al voluntariatului, după cum reiese și din titlul articolului.

Prin compartimentele de specialitate, Biblioteca "V.A. Urechia" a dezvoltat diferite tipuri de parteneritate:

* parteneriate încheiate pentru dezvoltarea de proiecte cultural-educative:

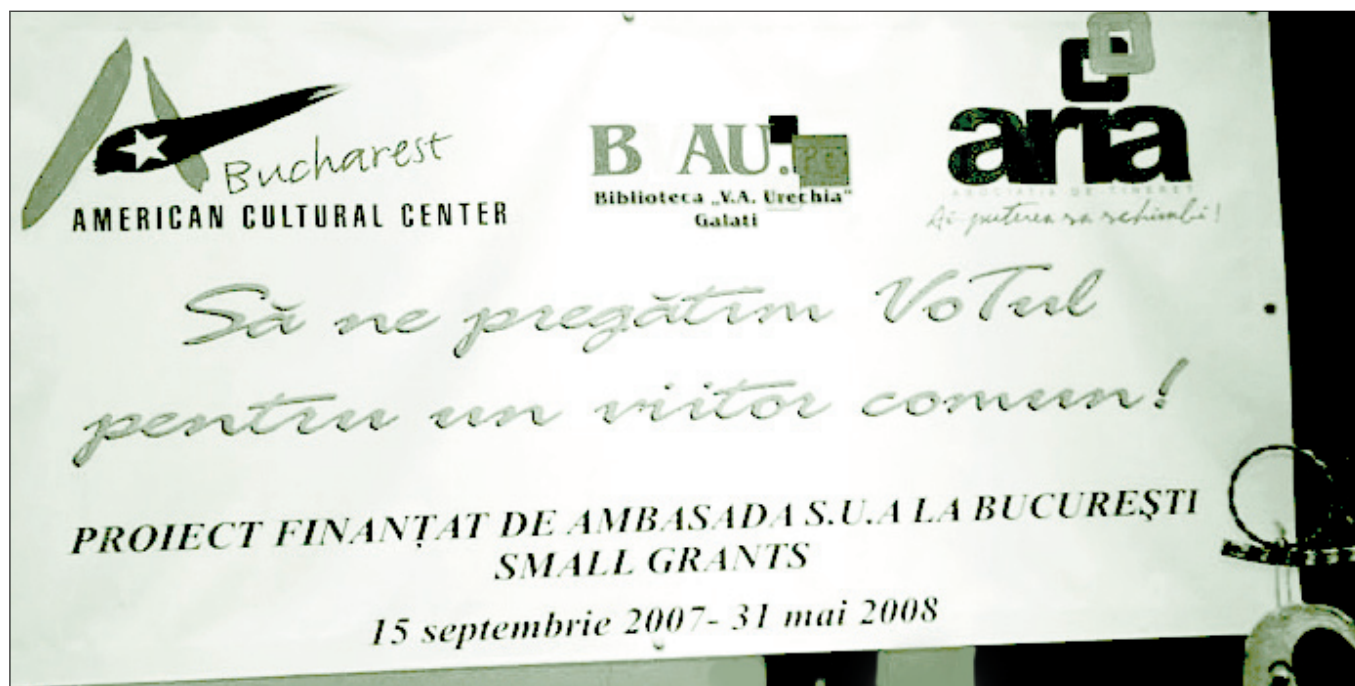
- "Smaranda Brăescu - regina înălțimilor" - proiect educațional dezvoltat în parteneriat cu Casa Corpului Didactic, Școala gimnazială nr. 42 "Sfinții Împărați", Școala gimnazială nr. 12 "Miron Costin", Colegiul Economic "Virgil Madgearu" și Liceul Teoretic "Dunărea";

- "Cartea leac pentru suflet" - proiect educațional dezvoltat în parteneriat cu Școala gimnazială nr. 42 "Sfinții Împărați";

- "Lectura, informarea și documentarea, factori esențiali pentru promovarea culturii în Uniunea Europeană" - proiect educațional interjudețean dezvoltat în parteneriat cu Școala gimnazială nr. 40 "Iulia Hașdeu" etc.

* parteneriate cu instituțiile publice locale, cu dezvoltarea unui program de activități anual:

- cu grădinițe: Grădinița nr. 64 "Ileana Cosânzeana"

Ministerul Culturii Biblioteca „V.A. Urechia” Galați		Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului Casa Corpului Didactic Galați
<h1 style="margin: 0;">Oameni în memoria Galațiului</h1> <h2 style="margin: 0;"><i>Smaranda Brăescu - Regina înălțimilor</i></h2> <p style="margin: 0;">Proiect educațional 18 - 25 februarie 2008</p>		
Parteneri: Școala Gimnazială nr. 12 „Miron Costin” Galați Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați	 <p style="font-size: small; text-align: center;">Pilot de parașutist 21 mai 1897 – 2 februarie 1948</p>	Școala Gimnazială nr. 42 „Sfinții Împărați” Galați Liceul Teoretic „Dunărea” Galați
Evaluarea proiectului va avea loc luni, 25 februarie 2008, ora 14 ⁰⁰ la Sediul Central al Bibliotecii „V.A. Urechia”, Sala M. Eminescu, etaj I.		

bvauc@2008

na”, Grădinița ”Alba ca zăpada”, Grădinița nr. 47.

- cu școli: Școala gimnazială nr. 2 – ”Zilele cărții pentru copii”, Școala gimnazială nr. 38 ”Grigore Moisil” - ”Întâlniri la bibliotecă”, ”Să cinstim cartea”, Școala nr. 10 ”Petre Țuțea”, Școala nr. 16 ”Nicolae Bălcescu” - ”Oameni și locuri în memoria Galațiului”, Școala gimnazială nr. 42 ”Sfinții Împărați” – ”În universul cărților, Școala gimnazială ”Gh. Munteanu” - ”Săptămâna educației globale 2008” etc;

- licee: Liceul de biologie ”Emil Racoviță”, Colegiul Național ”Vasile Alecsandri”, Grup Școlar ”Gheorghe Asachi” – ”Scriitori români în biblioteca virtuală”, Grup Școlar ”Dumitru Moțoc”, Colegiul Național ”Al. I. Cuza” - ”Colocviile adolescenței”, Școala de arte și meserii ”Simion Mehedinți” - ”Biblioteca – o casă a sufletului”, Colegiul Național ”Vasile Alecsandri” – ”Scriitori români” etc.

* parteneriate cu societatea civilă:

- Club Alpin Galați - ”Serile de educație montană Nestor Urechia”;

- Fundația Culturală ”Eugèn Ionesco”;

- Asociația ”Casa noastră”;

- Fundația ”Inimă de copil”;

- Association des Etudiants Francophones – ”Săptămâna Francofoniei la Galați”;

- Societatea Crucea Roșie etc.

Enumerarea are drept scop reliefa tipurilor de activități care pot fi desfășurate prin intermediul parteneriatelor și a tipurilor de instituții și organizații partenere.

În cursul acestui an avem încheiate și sunt în derulare peste 50 parteneriate și protocoale de colaborare. Obiectivul comun al acestora este acela de a promova Biblioteca și cultura scrisă, de atragere la lectură și la informare a tuturor membrilor comunității, de promovare a valorilor culturale locale și naționale.

Pentru îndeplinirea misiunii de centru de informare și poartă locală spre cunoaștere, misiune asumată prin ”Manifestul bibliotecii publice IFLA/ UNESCO”, Biblioteca ”V.A. Urechia” utilizează toate resursele și mijloacele pe care le deține și va încuraja și antrena toți operatorii de pe piața cultural-educățională prin încheierea de noi parteneriate.

**Camelia
Toporaș**

Serviciile de referințe în sprijinul utilizatorilor

Înscriindu-se în procesul complex de redefinire și modernizare a societății românești, Biblioteca "V.A. Urechia" și-a modelat serviciile în funcție de cerințele utilizatorilor în așa fel încât să asigure o deplină concordanță între prioritățile acestora și obiectivele bibliotecii. În acest context, Secția Referințe, în calitate de interfață între bibliotecă și public, ce oferă servicii cu impact mărit, reprezintă

mente ale căror linii directoare comune converg spre formarea unui tot unitar. Bibliotecarii de referință din cadrul acestor compartimente oferă asistență utilizatorilor pornind de la clarificarea nevoilor de informare ale acestora până la identificarea surselor unde pot fi găsite informațiile dorite.

Biroul de Informare bibliografică realizează activități cu tradiție în cadrul bibliotecii gălățene, constituirea bibliografiei locale a județului Galați, inițiată în anul 1968, fiind una dintre acestea. Înregistrările bibliografice ale diverselor materiale, atât din presă cât și din cărți, s-au adunat de-a lungul

timpului în repertorii bibliografice, iar odată cu apariția bazei de date specializate se regăsesc în module specifice în cadrul acesteia. Astfel, informații referitoare la diversele aspecte ale vieții județului Galați de-a lungul timpului pot fi regăsite în cadrul anuarelor tradiționale sau electronice, reprezentând elementul de bază pentru orice lucrare aplicată asu-

un sector deosebit de important al activității de bibliotecă, de modernizare și redefinire a acesteia depinzând implicit și de gradul de apreciere.

Secția Referințe, în actuala organizare, are în componența sa compartimente ce îndeplinesc activități specifice și anume: *Biroul de Informare bibliografică*, *Biroul Referințe electronice/Internet* și *Oficiul de informare comunitară (CIC)*, comparti-

pra istoriei și dezvoltării meleagurilor gălățene.

Pe lângă bibliografia locală, *Biroul de Informare bibliografică* realizează activități de cercetare bibliografică și documentare atât pentru documente tradiționale, cât și pentru documente în format electronic, realizează lucrări bibliografice de interes pentru utilizatorii bibliotecii și instruește cititorii în utilizarea resurselor și materialelor de referință ale

Biblioteca "V.A.Urechia", în viața comunității

bibliotecii. Bibliografiile specializate, întocmite la cerere, reprezintă o altă latură a activității destinate utilizatorilor, bibliotecarul desfășurând o cercetare bibliografică complexă, ce implică căutări atât în colecțiile bibliotecii, cât și în mediul electronic sau eventual în cataloagele electronice ale altor biblioteci. Referințele sunt adunate în liste bibliografice, întocmite conform standardelor bibliografice în vigoare, transmiterea bibliografiilor putându-se re-

în bibliografii de resurse electronice adnotate, selectate conform unor criterii de evaluare precis stabilite și exploatate pe site-ul bibliotecii.

Politica Secției Referințe are în vedere, în permanență, satisfacerea necesităților de informare ale comunității locale, utilizând pentru aceasta atât mijloace tradiționale cât și noile tehnologii pentru a accesa și a transmite informații prin toate mijloacele disponibile. Astfel, având în vedere dezvoltarea teh-

aliza inclusiv prin mijloace electronice.

Colecția de Referințe din cadrul *Biroului de Informare bibliografică* reprezintă un punct central al bibliotecii, adunând, într-un spațiu accesibil, documente de referință deosebit de valoroase și relevante, incluzând atât materiale tradiționale cât și materiale electronice de genul enciclopediilor, dicționarilor, ghidurilor, resurse statistice, indexurilor sau altor resurse de căutare.

Instrument important atât în comunicarea la distanță cât și în accesarea resurselor de informare și comunicații disponibile în mediul electronic, *Biroul Referințe electronice/Internet*, înființat în 2001, oferă cadrul perfect pentru o astfel de activitate, bibliotecarii specializați asigurând asistența necesară utilizatorilor mai puțin acomodați cu noile tehnici. Serviciile de transfer de date, de imprimare sau de acces la aplicații utile reprezintă tot atâtea motive pentru a apela la serviciile acestui birou. Activitatea de cercetare din mediul electronic este valorificată

nologiilor IT și opțiunea crescândă a comunității pentru serviciile Internet, serviciile de referințe pot fi regăsite și pe site-ul Bibliotecii V. A. Urechia, ca element de legătură între bibliotecă și utilizatorii din afara bibliotecii. Pagina "Întreabă bibliotecarul!" îndeamnă utilizatorii aflați la distanță să solicite serviciile bibliotecarilor de referințe, utilizatorilor fiindu-le puse la dispoziție și diverse căi de informare de la distanță, prin intermediul telefonului, e-mailului sau, și mai nou, a mesageriei electronice.

Înglobând astfel, unitar, toate ariile informării, bibliotecarii de referință oferă permanent asistență specializată de calitate, fiind de fiecare dată gata să își reorienteze aria de cercetare către acele zone pentru care există solicitare din partea utilizatorilor bibliotecii. Rolul *Secției Referințe* în medierea informației către utilizatori este astfel esențial, de servirea comunității fiind directiva ce stă la baza întregii sale activități, iar finalitatea muncii desfășurate regăsindu-se pe deplin în satisfacția beneficiarilor.

Ioana Chicu

Informarea comunitară

La începutul secolului al XXI-lea, volumul de informație a crescut în mod exponențial. Astfel, orice persoană care trebuie să se informeze într-un anumit domeniu trebuie să întreprindă o cercetare amănunțită pentru a regăsi exact informațiile care răspund cel mai bine intereselor sale. În acest context, intervine biblioteca publică care, pe lângă faptul că furnizează informații despre documentele pe care le deține, oferă și informații selecționate și structurate riguros pentru membrii comunității locale.

Având în vedere toate schimbările survenite în mediul informațional, biblioteca publică și-a adaptat serviciile pentru a putea răspunde mai bine solicitărilor utilizatorilor; astfel, a apărut un nou compartiment, *Oficiul de informare comunitară (CIC)* care reprezintă elementul de legătură între serviciile de informare publică și membrii comunității.

Din punct de vedere legal, existența unui astfel de serviciu este reglementată prin mai multe acte normative: Legea bibliotecilor nr. 334/2002, Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cât și de alte documente cu caracter profesional, respectiv Strategia Națională de Dezvoltare a Bibliotecilor Publice în perioada 2004-2007, Regu-

lamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor publice de stat și Manifestul UNESCO pentru biblioteca publică și integrarea europeană.

Prin activitatea sa, CIC răspunde intereselor și preocupărilor prezente sau viitoare ale utilizatorilor bibliotecii și ale comunității locale, desfășurând activități de cercetare, semnalare, descriere și difuzare de documente și informații cu privire la comunitatea locală și în sprijinul acesteia, accesul la serviciile CIC fiind liber.

Activitatea unui astfel de compartiment se desfășoară pe mai multe direcții. Un prim pas în desfășurarea unei activități eficiente de informare a utilizatorilor este identificarea exactă a nevoilor de informare ale acestora. Cea de a doua direcție

Oficiul de informare comunitară
Biblioteca „V.A.Urechia” Galați

GO

Home Despre noi

Categorii

- 📅 Aniversări
- 📅 Anunțuri
- 📅 Colecțiile Bibliotecii V.A. Urechia
- 📅 Achiziții noi
- 📅 Reviste
- 📅 Concursuri
- 📅 Educație
- 📅 Evenimente
- 📅 Expoziții
- 📅 Fotografii
- 📅 Galațiul de altădată
- 📅 Link-uri utile
- 📅 Locuri de muncă
- 📅 Memorie locală
- 📅 Galați (personalități)
- 📅 Galați (scriitori)
- 📅 Muzică
- 📅 Servicii de referințe
- 📅 Software
- 📅 Spectacole
- 📅 Uncategorized

Arhivă

Festival de break-dance la Casa de Cultură a Studenților!

Publicat in October 17th, 2008

Posted by Ioana Monica Chicu in Anunțuri, Evenimente

No Comments

Ce? Prima ediție a Festivalului Național de Break-Dance "Bboys session"!

Unde? În sala Casei de Cultură a Studenților Galați!

Când? Sâmbătă, 18 octombrie 2008, de la ora 18.00!

I

"Pinocchio" la Teatrul "Gulliver"!

Publicat in October 17th, 2008

October 2008

M	T	W	T	F	S	S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

« Sep

Articole noi

- 📅 Festival de break-dance la Casa de Cultură a Studenților!
- 📅 "Pinocchio" la Teatrul "Gulliver"!
- 📅 Bursa locurilor de muncă pentru persoanele ce urmează a fi eliberate din detenție!
- 📅 Expoziția florală - "Regina toamnei - Crizantema"!
- 📅 Concursul de științe "Xperimania"!

Comentarii recente

camelia on
Noutăți in colecțiile destinate împrumutului la domiciliu : iunie 2008 (3)
admin on

a activității CIC este în concordanță cu nevoile identificate anterior, astfel realizându-se colectarea, prelucrarea, indexarea, organizarea și stocarea informațiilor referitoare la istoria locală, administrația locală și centrală, cultură, culte, educație-învățământ, sănătate, economie, societăți

Biblioteca "V.A. Urechia", în viața comunității

comerciale, ONG-uri, instituții publice, servicii de informații, servicii speciale și de urgență, mass-media, politică, sport, viață socială, turism, comerț, piața muncii etc. folosind baza de date proprie, respectiv site-ul Bibliotecii sau alte baze de date și site-uri.

CIC, prin specificul său, cooperează cu *Biroul de Informare bibliografică* prin utilizarea resurselor informaționale de care dispune acesta din urmă. Având în vedere că la nivelul *Biroului de Informare bibliografică* se realizează bibliografia locală, prin analizarea informațiilor care se regăsesc în presa locală și centrală, precum și în diferite site-uri, CIC utilizează acest tip de informații pentru a-și alcătui o bază de date proprie și apoi le pune la dispoziția utilizatorilor. De asemenea, pe baza acestor informații, CIC actualizează periodic informațiile de interes comunitar existente pe site-ul Bibliotecii. Prin intermediul acestui tip de cooperare internă, CIC se integrează firesc în circuitul activităților derulate în

biblioteca.

În acest moment, CIC din Biblioteca "V.A. Urechia" se află într-un stadiu corespunzător de dezvoltare. Pe lângă activitatea de colectare a unor materiale de informare de la diferite organizații locale, au fost stabilite legături de colaborare cu instituții locale și naționale (Primăria Municipiului, Muzeul de Istorie, Muzeul de Arte Vizuale, Centrul "Europe Direct", Casa Corpului Didactic, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, OSIM, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul de Păpuși „Gulliver” etc.). Informațiile furnizate de instituțiile locale cu profil cultural sunt valorificate prin postarea de anunțuri pe blogul CIC.

Prin intermediul CIC, Biblioteca publică valorifică informațiile pe care le deține punându-le la dispoziția utilizatorilor. În acest mod, biblioteca își asumă un rol fundamental în furnizarea de informații actuale către comunitatea pe care o slujește.

Lucica Veliche

Filiala „Costache Negri”

Filiala „Costache Negri” funcționează din mai 2004 în incinta *Casei de Cultură a Sindicatelor*.

Așezată strategic, la intersecția străzilor principale ale orașului – Brăilei și Coșbuc – Casa de cultură a Sindicatelor găzduiește gratuit la etajul I, Filiala „Costache Negri” a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, care își desfășoară activitatea zilnică într-un spațiu de 175 metri pătrați.

Pentru majoritatea cititorilor, Filiala „Costache Negri” este amplasată vizavi de Tribunalul Județean Galați, lângă „Păpădie” (denumire consacrată pentru locuitorii urbei).

Serviciile publice oferite utilizatorilor sunt următoarele:

- împrumutul la domiciliu pentru adulți și copii;
- consultarea documentelor în spațiul de lectură special amenajat (enciclopedii, dicționare, atlase și

hărți, albume, ziare și reviste);

- acces la bazele de date (catalogul automatizat al bibliotecii, cataloagele bibliografice ale altor biblioteci, legislația României);

- acces la programele de aplicații (procesoare de text, procesoare pentru foi de calcul, procesoare grafice);

- acces internet (acces la resurse electronice globale de informare, acces la serviciul de poștă electronică);

- servicii specifice de informare atât direct cât și prin telefon;

- printare și fotocopiere la cerere contra cost;

- rezervări de documente pentru cărțile împrumutate de alți utilizatori;

- asistență de specialitate pentru utilizarea instrumentelor de informare.

Apreciem că o bibliotecă-filială contribuie la buna diseminare a informației, la îmbunătățirea comunicării între instituțiile de interes public comunitar și membrii comunității.

Biblioteca "V.A.Urechia", în viața comunității

Despre biblioteci se vorbește puțin astăzi în lumea și timpul în care trăim. Și dacă se întâmplă acest lucru, este pentru a prezenta anumite acțiuni desfășurate în bibliotecă sau pentru a semnala anumite apariții editoriale.

Biblioteca este însă un teaurizator al cărților, iar cartea este mesajul înțelepciunii, al existenței și

duratei unei lumi. Este ca un labirint al ideilor, al descoperirilor, al experienței umane, un loc de refugiu, o oază de liniște, un univers al gândurilor și simțămintelor fiecăruia dintre utilizatori.

Însă mai presus de toate Biblioteca – filială este o „casă a sufletului” pentru cititorii arealului pe care-l deservim.

Biblioteca, alături de școală, are un rol important în viața colectivității, de aceea ea vine în sprijinul școlii punând la dispoziția elevilor materiale din bibliografia școlară (în condițiile în care bibliotecile școlare suferă din cauza lipsei fondului de carte). Așa se și explică fluxul mare de elevi și studenți, în special în perioada tezelor și la sfârșitul semestrelor, când au de pregătit proiecte, recenzii, referate pe diverse teme.

De la începutul existenței sale, Biblioteca-filială a fost permanent raportată la comunitatea ale cărei interese de informare, documentare și cercetare le servește și

pentru care a fost creată. Deține colecții din toate domeniile cunoașterii umane pe care încearcă să le actualizeze, ținând cont de cerințele utilizatorilor.

Prin tot ceea ce noi, bibliotecarii, întreprindem, dorim să atragem la lectură cât mai mulți cititori, să-i menținem pe cei actuali punându-le la dispoziție documente variate, prezentate acestora prin accesul liber.

Fondul de carte al Filialei „Costache Negri” este estimat la aproximativ 75.000 volume la care se adaugă 1.500 documente multimedia (CD-uri, DVD-uri, CD-rom-uri, casete video și audio) și abonamente la publicații periodice locale și naționale.

Fără a avea totuși un spațiu impunător, Biblioteca-filială își depășește condiția prin calitatea serviciilor, organizarea modernă, mobilierul modern, adaptat spațiului în care funcționează, nivelul de pregătire și competența profesională a bibliotecarilor.

Adresându-se tuturor categoriilor de vârstă, Filiala „Costache Negri” oferă cititorilor un bogat fond de carte și publicații cu caracter enciclopedic.

Spațiul destinat lecturii dispune de 12 locuri, iar sectorul Referințe-Internet de 6 locuri.

Zilnic ne vizitează aproximativ 300 cititori de toate vârstele și categoriile sociale, cu perspec-

tive certe de a atrage și mai mulți în casa noastră a cărților.

**Violeta
Moraru**

Partea nevăzută a activității de bibliotecă

Utilizatorii secolului al XXI-lea au necesități din ce în ce mai sofisticate, pretinzând satisfacerea acestora în minimum de timp și cu minimum de efort din partea lor. Regula lui Ranganathan „economisiți timpul utilizatorului” se pare că a devenit regula de aur după care sunt apreciate serviciile oferite de bibliotecă de azi utilizatorului din ce în ce mai pretențios. Scopul final al oricărei biblioteci este satisfacerea necesităților informaționale ale uti-

să fie regăsite ușor, după diverse criterii. Aceste operațiuni se desfășoară într-un sector „nevăzut” al instituției, Secția Dezvoltarea, Evidența și Prelucrarea Colecțiilor.

Circuitul documentelor începe din Biroul Completare - Achiziții, acolo unde sunt selectate și achiziționate documentele.

Biroul Completare - Achiziții asigură îmbogățirea permanentă a colecțiilor Bibliotecii cu documente conținând informații din toate domeniile cunoașterii, prin diverse mijloace: cumpărare, donații, schimb interbibliotecar, depozit legal local.

Politica de achiziții a Bibliotecii este orientată în raport cu cerințele de informare și documentare ale

lizatorului. Până când ajung pe raft, la dispoziția utilizatorului, documentele parcurg o serie de etape, pornind de la intrarea fizică în patrimoniul bibliotecii și până la organizarea lor astfel încât

utilizatorilor.

Procesul de completare a colecțiilor urmărește câteva obiective principale: dezvoltarea colecțiilor deja existente, acoperirea lipsurilor, îmbogățirea

Biblioteca "V.A.Urechia", în viața comunității

fondului cu noi apariții editoriale. Selectarea documentelor destinate a îmbogăți fondurile Bibliotecii este realizată de către o Comisie de achiziții, după mai multe criterii: caracterul enciclopedic al colecțiilor, interesul pentru lectură al cititorilor, structura socio-profesională a potențialilor ci-

titori, noutatea, calitatea și exactitatea informațiilor conținute în documente. Odată intrate în bibliotecă, publicațiile sunt „organizate” după mai multe criterii, în așa fel încât informațiile cuprinse în ele să fie găsite ușor de public. Reflectarea colecțiilor în cataloagele tradiționale și informatizate ale Bibliotecii este asigurată prin activitatea Biroului Catalogare-Indexare. Scopul final al acestui compartiment este de a facilita accesul utilizatorilor la informațiile cuprinse în documente, prin catalogarea și indexarea publicațiilor. Prin catalogare se realizează descrieri bibliografice conform normelor biblioteconomice, furnizându-se, pentru fiecare resursă (document), informații referitoare la titluri, autori/editori, ediție, date de publicare, paginație, colecție, ISBN. De asemenea, se stabilesc punctele de acces: titluri, vedete de autor, titluri uniforme, edituri, colecții.

Cercetând cataloagele, atât clasice, cât și informatizate, utilizatorul va putea să identifice documentele de care are nevoie, utilizând diverse criterii de căutare: autor, titlu, colecție, subiect etc.

Pentru ca informațiile introduse să satisfacă cererile utilizatorilor, documentele prelucrate sunt analizate și cercetate cu minuțiozitate, atât în ceea ce privește forma, cât și conținutul intelectual. Se consultă materiale de referință (enciclopedii, dicționare), internet-ul, cataloagele clasice și informatizate ale bibliotecii, cataloagele altor biblio-

teci pentru a se asigura descrieri complete, corecte, atribuirea adecvată de subiecte și indici CZU (clasificarea zecimală universală a fiecărui document de bibliotecă).

Așadar, activitățile desfășurate în Biroul Catalogare-Indexare implică multă atenție din partea bibliotecarilor din cadrul compartimentului și presupun un grad ridicat de specializare. Bibliotecarul încadrat în acest compartiment are nevoie, pe lângă temeinice cunoștințe biblioteconomice, de o cultură generală remarcabilă (ca arie de cuprindere), capacitatea de a stabili conexiuni, consecvență, respectarea convențiilor stabilite, o curiozitate înnăscută care să-l determine să fie la curent cu noutățile din domeniul cunoașterii. După ce au fost catalogate și indexate, documentele intrate sunt înregistrate în actele de evidență ale Bibliotecii, operațiune care se realizează în cadrul Biroului Evidența Colecțiilor.

Fiecărui volum de bibliotecă i se va atribui un număr în Registrul Inventar, realizându-se astfel evidența individuală, iar datele de evidență globală, pe stocuri/intrări, vor fi înscrise în Registrul de Mișcare a Fondurilor. Astfel prelucrate și echipate,

documentele pot fi predate în secțiile de împrumut, pentru a putea fi utilizate de către publicul cititor. Ele pot fi puse la dispoziția utilizatorilor numai după prelucrarea lor biblioteconomică integrală și transferarea lor în gestiunea compartimentelor de relații cu publicul, operațiuni care necesită timp și atenție din partea bibliotecarilor Secției Dezvoltarea, Evidența și Prelucrarea Colecțiilor.

**Spiridon
Dafinoiu**

Pregătirea profesională continuă

La art.28 din Legea nr. 334 (r1)/2002, Legea Bibliotecilor, se prevede că una din atribuțiile bibliotecilor județene o reprezintă și coordonarea activității bibliotecilor publice de pe raza județului respectiv, prin acțiuni specifice de îndrumare și de evaluare, prin proiecte, programe și activități culturale precum și prin acțiuni de îndrumare profesională.

Pentru obiectivarea responsabilităților atribuite prin lege, organigrama Bibliotecii „V.A.Urechia” cuprinde un serviciu specializat – *Asistență de specialitate și organizarea muncii* – care are ca obiectiv permanent îndrumarea metodologică, profesională a bibliotecilor publice din județ.

Prin activitățile planificate și organizate, Biblioteca „V.A. Urechia” urmărește aplicarea unitară a normelor biblioteconomice și a legislației în domeniu în toate bibliotecile publice municipale, orașenești și comunale, coordonând aplicarea strategiilor și programelor de automatizare a activităților și a serviciilor acestor biblioteci.

În județul Galați ființează, pe lângă Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, o bibliotecă municipală – Biblioteca Municipală „Șt. Petică” Tecuci, două biblioteci orașenești – Biblioteca „Gr. Hagiu” Tg. Bujor și Biblioteca Orașenească Berești – și 61 biblioteci comunale.

Pentru promovarea și aplicarea unitară a normelor și principiilor biblioteconomice, a rezultatelor cercetării în domeniul marketingului cultural, Biblioteca „V.A. Urechia”, prin programele anuale, organizează următoarele:

* Instruirea anuală a tuturor bibliotecarilor din bibliotecile publice din județul Galați; cu acest prilej sunt analizate criteriile de performanță îndeplinite, discuțiile purtate în plen sau pe grupe de biblioteci fiind menite a descoperi punctele slabe ale activității, dar și soluțiile adecvate depășirii acestora. Tot cu această ocazie, specialiștii Bibliotecii Județene,

bibliotecari cu o vastă experiență, susțin prelegeri pe subiecte de un real interes. De exemplu, la întâlnirea din primăvara acestui an, au fost abordate următoarele teme:

- *Proiecte pentru biblioteci comunale: oportunități și exemple;*

- *Modalități de formare și informare a utilizatorilor bibliotecii;*

- *Biblioteca și comunitatea – comunicare și interacțiune;*

- *Marketingul de bibliotecă. Analiza utilizatorilor;*

- *Căile de promovare ale bibliotecii.*

* Întâlniri profesionale, pe grupe de biblioteci; de regulă, în fiecare an sunt organizate asemenea schimburi de experiență, fiecărei biblioteci revenindu-i, după un interval de timp, rolul de gazdă. La dezbaterele organizate participă, pe lângă bibliotecarii din bibliotecile publice arondate, bibliotecari școlari, cadre didactice, reprezentanți ai administrației locale, membrii comisiei de cultură de pe lângă consiliile locale, alți specialiști. În anul 2008, au fost planificate și sunt în curs de desfășurare, întâlniri profesionale cu tema: *Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă prin proiecte și programe*, la bibliotecile din localitățile Vârlezi, Piscu, Munteni, Sl. Conachi și Tg. Bujor.

* Activități privind pregătirea, perfecționarea și specializarea profesională; având în vedere criza de specialiști în domeniul biblioteconomiei, Biblioteca „V.A. Urechia”, în colaborare cu Centrul de Pregătire Profesională în Cultură de pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor, derulează un amplu program menit a asigura competențele corespunzătoare practicării meseriei de bibliotecar. Cursurile organizate oferă atât pregătire teoretică, cât și practică necesară specialiștilor ce-și desfășoară activitatea în biblioteci. Certificatele eliberate la absolvirea programelor au valoarea actelor de studii cu acoperire națională, fiind recunoscute de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și de Ministerul Educației, Tineretului și Cercetării. Conform planificării, în anul acesta au fost derulate următoarele programe:

Biblioteca „V.A.Urechia”, în viața comunității

Program de calificare/perfecționare (bazele Biblioteconomiei)

* Programe de perfecționare:

- Actualizarea cunoștințelor; tendințe noi în biblioteconomie;

- Codul deontologic al bibliotecarului;
- Managementul schimbării în biblioteci.

* Programe de specializare:

- Operator texte și imagini;
- Inspector Resurse Umane;
- Formator de competențe profesionale;
- Relații publice pentru manageri;
- Asistent manager;
- Asistent relații publice și comunicare;
- Grafician pe calculator (DTP Designer);
- Evidența și valorificarea patrimoniului cultural mobil tip-carte.

La programele menționate au participat peste 50 bibliotecari din toate bibliotecile publice din județ: județeană, municipală, oășenești și comunale, costurile ridicându-se la suma de peste 50.000 lei (500 milioane lei vechi).

Luând în considerație durata, dar mai ales beneficiile colaborării dintre cele două instituții – Centrul de Pregătire Profesională în Cultură și Biblioteca „V.A.Urechia” - conducerile instituțiilor au convenit, în luna septembrie a.c., la încheierea unui Protocol de colaborare ce are ca obiect desfășurarea în comun a programelor de formare profesională a salariaților atât de la Biblioteca „V.A.Urechia”, cât și din celelalte instituții de cultură din municipiul și județul Galați.

Ca expresie a recunoașterii profesionalismului personalului Bibliotecii „V.A.Urechia” o reprezintă și participarea bibliotecarilor noștri la diverse consfătuiri, dezbateri, grupuri de lucru organizate în țară sau străinătate în decursul acestui an, de exemplu:

- Sesiunea de lucru a secțiunii catalogare-indexare a ABR (București, mai);

- Întâlnirea anuală a secțiunii Comunicarea Documentelor și Împrumutul Interbibliotecar (Iași, mai);

- Sesiunea de lucru privind limbajul de indexare Lives-Ro (BNR, iunie);

- Întâlnirea anuală a secțiunii Referințe a ABR

(Iași, iunie);

- Întâlnirea profesională a secțiunii de Statistică și Evaluare din cadrul ABR (Iași, iunie);

- Întâlnirea profesională a secțiunii Colecții Speciale din cadrul ABR (Iași, iunie);

- Întâlnirea profesională a secțiunii Periodice din cadrul ABR (Iași, iunie);

- Întâlnirea profesională a secțiunii Achiziții și dezvoltarea colecțiilor din cadrul ABR (Iași, iunie);

- Întâlnirea profesională a Comisiilor de Prelucrare a documentelor, de Referințe și de Informație din cadrul ANBPR (Iași, iunie);

- Întrunire de lucru cu tema Ghidul de indexare Lives-Ro (Bușteni, iulie);

- Seminarul Național de Formare în domeniul Proprietății Intelectuale (Constanța, sept.);

- Conferința Regională „Modele de cooperare și acțiune pentru protecția copilului împotriva consumului de droguri – un drept fundamental” (Iași, sept);

- Conferința Națională organizată de ABR cu titlul „Bibliotecile românești în era digitală” (Pitești, sept);

- Colocviul Național: Politici Culturale în Regiunea de Sud-Est (Focșani, sept.).

Participarea la programele și activitățile menționate ilustrează preocuparea personalului, a conducerii bibliotecii de formare și perfecționare profesională continuă, în concordanță cu directivele europene și naționale în domeniu.

Domnului V.A. Urechia
 Profesor, Senator, fost. Ministru &

Cetatenii Galateni recunoscători pentru darul pretiosu ce ati
 facut Liceului din Galati, oferind biblioteca v.stra, se simt fericiti atit
 esprima simtimentele lor de gratitudine si se roaga a primi ca omagiu
 din parte-le, ca bustul vostru se figureze in biblioteca cu care ne ati inestrat.
 Prin sti simbolizama, in fata generatiilor ce ne vor urma, inbul de
 bogedna a casniciei ce s'a contractat intre omul de stiinta si abnegatie si
 intre cetatenii Galateni recunoscători.

In bustul ce depunem astazi, veti fi prezent maine, intre acei
 de care nu veti dispartit nici o data.

G. C. Simas

for Gacem
 Mihail G. P. Maly N. Massi Mroly
 C. Theodorovich
 Micael Madgearu Distancu
 T. Mabeure Ion Vladicescu
 G. Malyk se. Hym Ghelebanescu
 J. Malyk Aberetz J. Moslimsky
 P. Potzan J. Munteanu
 C. Uarinscu Gheorgiu Constantin Popi
 G. Malyk

Mulțumirea colectivă adresată de locuitorii orașului Galați lui V.A.Urechia
 Manuscris pergament. Galați, 11 Noiembrie 1890

Documentul conține 250 de semnături

Cuvinte de întâmpinare

Mă bucură faptul că Biblioteca „V. A. Urechia” - mărturia tradițiilor culturale ale Galațiului, editează propria revistă: AXIS LIBRI, contribuind astfel, la punerea în valoare a activității sale prețioase.

Îi asigur de tot sprijinul și felicit conducerea Bibliotecii pentru frumoasa inițiativă de a publica această revistă, dorindu-le numai succese!

Eugen Chebac,
Președintele Consiliului Județean Galați

Pentru gălățeni,
Biblioteca „V. A. Urechia” înseamnă inima de lumină a orașului, locul de unde iradiază semnele durabile ale vieții spirituale. Vrednicia fiecăruia dintre noi se măsoară și prin relația cu acest lăcaș de cultură. Tezaur al trecutului, în artă și în gândire, BIBLIOTECA este, totodată, condiția viitorului, a orizontului din cărți. AXIS LIBRI se anunță a fi *vocea* sa în miracolul cuvântului scris.

Dan Lilion Gogoncea,
Președintele Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură, Galați

Apariția unei publicații care are ca scop promovarea valorilor culturale din județul Galați nu poate decât să ne bucure sufletul și să ne transmită un mesaj clar în ceea ce privește menirea acesteia: cultura e totul!

Nașterea revistei AXIS LIBRI, de la Biblioteca „V. A. Urechia”, Galați, în peisajul publicistic cultural de la Dunărea de Jos, reprezintă o mărturie vie a faptului că instituția militează pentru aducerea în prim-planul opiniei publice a adevăratelor valori autohtone.

Urez colectivului redacțional al revistei AXIS LIBRI drum bun în viață, putere de muncă și cât mai multe valori culturale în paginile sale!

Camelia Grosu, Director general Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați

Iată o publicație care ilustrează un adevărat reviriment pentru cercetătorii gălățeni! În paginile sale, ei vor găsi o comoară de date și un rodnic impuls pentru noi studii și cercetări de profil! Galați, 15.10.2008.

Dr. Ing. Oct. I. Coșovliu,
membriu activ al Academiei de Științe din New-York

Cred că sunt unul din cei mai vechi cititori în viață ai Bibliotecii „V.A. Urechia”. Am fost cititor permanent începând din anul 1949 și încă mai sunt.

O consider un important for de cultură pentru orașul Galați și la nivel național. Admir și eforturile de modernizare și de adaptare la condițiile noi de utilizare în bibliotecă a tehnologiei informației.

Doresc Bibliotecii „V.A. Urechia” mult succes și dezvoltare pe măsura importanței ei.

Prof. dr. Severin Bumbaru

Stimate Doamnă Director,

Primim cu deosebită bucurie și emoție apariția noii reviste în peisajul cultural gălățean. Salut această inițiativă a conducerii Bibliotecii „V. A. Urechia” și țin în mod deosebit să felicit echipa care pune în practică acest proiect, pentru că aveți în față o misiune frumoasă, dar și dificilă, deopotrivă.

Promovarea culturii și a valorilor care s-au născut în acest spațiu dunărean, nu poate decât să ne bucure, pentru că astfel se păstrează vie aplecarea gălățenilor către frumos. Continuă și se îmbogățește, așadar, tradiția culturală, într-o epocă în care mulți dintre noi ne declarăm prea grăbiți sau prea ocupați pentru a mai răsfoi o carte, pentru a ne opri din când în când asupra lucrurilor care ne înobilează.

În numele tuturor gălățenilor, vă doresc mult succes!

Gabriel Aurelian Panaitescu, Prefect

Universitatea „Dunărea de Jos” salută inițiativa Bibliotecii „V. A. Urechia”, de a edita propria revistă culturală: AXIS LIBRI, pentru întregirea patrimoniului ideatic gălățean. Așa cum îi cunoaștem pe cei ce slujesc cultura scrisă, profesioniști dăruți valorificării tezaurului dat spre păstrare și „înmulțire”, suntem convinși că noua revistă va fi un garant al vitalizării vieții spirituale gălățene.

La mulți ani și la cât mai multe numere!

Viorel Mânzu, Rector Universitatea “Dunărea de Jos” Galați

Salut apariția Revistei AXIS LIBRI de la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, revistă realizată la inițiativa Directorului său – Dl. Zanfir Ilie, prilej cu care îl felicit și-l susțin.

Consider că valoarea indiscutabilă a Revistei este dată de conținutul ei, exprimat prin lucrările marilor condeieri gălățeni.

Urez și Doresc Viață Lungă Revistei AXIS LIBRI.

Prof. univ. dr. Benone Pușcă, Rector al Universității “Danubius” din Galați

Salut din toata inima inițiativa Dlui Zanfir Ilie – Directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, de a mai pune o cărămidă la edificiul cultural, care înseamnă Galațiul literar de astăzi. Îi doresc numai succese editoriale!

Corneliu Antoniu

Directorul Revistei ANTARES și Președintele Filialei Galați-Brăila a Uniunii Scriitorilor din România

În orașul nostru, ca făptură vie, Biblioteca „V.A. Urechia” reprezintă memoria lui. Aici, faptele, sentimentele, visurile sunt consemnate și păstrate în splendoarea literei din documente și din poezie.

Aurel Stancu, scriitor

Cuvinte de întâmpinare

Salut cu simpatie apariția Revistei AXIS LIBRI în patrimoniul spiritual gălățean și apreciez inițiativa și eforturile intelectuale ale Colectivului din prestigioasa Instituție de cultură „Biblioteca Județeană „V. A. Urechia”.

Doresc ca spiritul competitiv și calitativ să primeze între toate revistele de cultură de pe întreg arealul Dunării de Jos. Galați, 10 nov. 2008.

Nicolae Dumitru, Primar

Biblioteca „V.A. Urechia” este, la Dunărea de Jos, o adevărată Catedrală a Cărții, iar slujitorii ei, prea adesea, adaugă la condiția de preot pe cea de martir.

Îți trebuie multă evlavie și credință în puterea Cuvântului tipărit pentru a-ți dedica viața cărții.

Adesea, cartea este cel mai bun prieten, ea nu te trădează și nu te părăsește, suportă stoic toate chinurile și înjosirile la care o supui. Și, de atâtea și atâtea ori, este ultimul liman la care găsești scăpare.

Biblioteca își scoate propria „scriptură”, Amin, adică „fie”! Celor care o alcătuiesc să le dea cine poate da: har, liniște sufletească și mulți ani!

Bine ați venit! Chiar vă așteptăm!

**Prof. Univ. dr. Sergiu Tofan,
Director executiv al Direcției Județene pentru
Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național,
Galați**

În peisajul publicistic, își face apariția o nouă revistă de cultură AXIS LIBRI care-și propune să ducă mai departe idealurile marelui cărturar V.A. Urechia.

Acum, la peste 100 de ani de la înființarea Bibliotecii Publice „V.A. Urechia” la Galați, s-a acumulat atâta informație, încât era nevoie ca această instituție de cultură gălățeană să aibă pe lângă „Buletinul Fundației Urechia” și o revistă a Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Sper ca în paginile acestei publicații să-și prezinte slovele cărturari de seamă, în așa fel încât această revistă să fie căutată, nu impusă. Doresc mult succes colectivului redacțional și cât mai curând să citim numărul 100.

La mulți ani!

Prof. Cristian Căldăraru

Biblioteca „V. A. Urechia” este expresia vieții cu toate ramurile ei înflorite: cunoștințe din domeniul științelor, sensibilitate artistică de grație, dinamica ideilor despre societate. Labirintul miraculos al cărților constituie referința dintâi a spațiului nostru spiritual și material. AXIS LIBRI are argumentele unei publicații academice.

Theodor Parapiru, scriitor

Salut apariția numărului 1 al revistei AXIS LIBRI - gest cultural așteptat de gălățeni, în care este firesc să se investească speranță și încredere. Orice întreprindere tutelată de Biblioteca „V.A. Urechia” sporește patrimoniul spiritual al cetății, existând premiza selecției valorilor și autenticității ierarhiilor.

Am încredere totală în demersurile cărturarilor noștri, atât de rare astăzi și cu atât mai necesare. Succes!

**Radu Macovei, Director general al Trustului de
Presă Dunărea de Jos Galați**

Biblioteca „V.A. Urechia” este împărăția cărților pentru toți cei doritori să studieze. Pentru gălățeni, a devenit un sinonim al Cărții. Prin activitatea sa a câștigat argumentele unui binemeritat renume național. AXIS LIBRI se adaugă marilor împliniri.

**Lili Dediu, Director Revista Dominus și
cotidianul Imparțial**

Charles William Eliot, cel mai longeviv președinte al Universității Harvard și totodată cel ce are meritul de a fi transformat un colegiu de provincie într-una dintre cele mai celebre universități, spunea despre cărți că sunt “cei mai tăcuți și constanți prieteni, cei mai accesibili consilieri și cei mai răbdători profesori”. În era internetului și a televiziunii, e tot mai greu să înțelegem acest lucru. Poate tocmai din acest motiv, o instituție care strânge laolaltă atâtia prieteni, consilieri și profesori și care nu cere nimic altceva decât să avem curajul de a-i trece pragul pentru a-i cunoaște, merită toată considerația noastră.

Mirella Aur, redactor-șef „Monitorul de Galați”

Niciodată n-am salutat pocnind din călcâie. Axa mea a acceptat doar alcătuirii în jurul cărții pe care, și ca obiect, o respect cu religiozitate, de când eram copil. De prin 1980, de când am devenit cititor calificat, adică membru al Uniunii Cititorilor, și până în 1989, pentru că dusesem la casa părintească din Țepu aparatul de radio și televizorul, am făcut foamea pentru cărți. Sigur, cumpăram cărți mai multe decât citeam.

De aia nu am educația unei mari biblioteci, ci doar pe a uneia de cămin cultural, pe care am citit-o toată de vreo două ori, suficient să pot înțelege că trebuie să pășesc religios de rar în palatul alb al cărturarului V.A. Urechia, palat situat mult mai la răsărit decât altele.

Deci, ascultați că așa pocnesc eu din călcâie când salut idei! 12 octombrie 2008

**Gelu Ciorici Șipote, redactor-șef
al săptămânalului gălățean Impact**

Cuvinte de întâmpinare

Într-o lume grăbită, aflată mereu în viteză, realizarea unei reviste de cultură este un act de curaj și, tocmai de aceea, rezultatele vor fi pe măsură. În aceste vremuri, în care afacerile și banii domină preocuparea generală, investiția în artă și cultură este singura profitabilă pentru generațiile viitoare, pentru copiii noștri.

Vreau să felicit sincer colectivul de redacție al revistei AXIS LIBRI pentru acest demers cutezător și sper că drumul pe care porniți astăzi să fie unul lung și plin de succes!

Florin PÂSLARU

Președinte TV Galați

A înființa o revistă de cultură în timpurile noastre este un gest regal. AXIS LIBRI - poate fi mai mult decât un cuvânt tipărit – poate fi fluviul de sentimente vechi care nu vrea să moară pe malul răbdător al Dunării gălățene. Bravo oamenilor curajoși de la "V.A. Urechia", care au suflet, inimă și dragoste pentru valorile eterne!

18.10.2008

**Cătălin Negoită, Director al Postului de Televiziune
Expres TV Galați (ETV)**

Când directorul Bibliotecii „V. A. Urechia”, prof. Zanfir Ilie „țesea”, cu câțva timp în urmă, ideile că o instituție precum cea pe care o păstorește ar avea de câștigat în toate sensurile, dacă ar edita și o publicație culturală periodică, câțiva oameni de condei, scriitori și ziariști, au salutat prompt propunerea care, iată, începe să prindă contur, acum în zodia Scorpionului.

Fiecare număr din AXIS LIBRI va reuni, în primul rând, condeie încercate pe meterezele literaturii și culturii românești, dar și mai noile penițe care vor scrie în deplină libertate de gândire și verb înaripat.

Salut apariția noii publicații gălățene și-i urez o frumoasă și trainică izbândă, o călătorie prin spațiu și timp, pentru „a țese” noi și așteptate idei în marele concert al spiritualității europene.

Scriitorul dunărean, omul de cultură din această parte de țară, precum și cititorul nostru – prietenul nostru – vor avea numai de câștigat, descoperind noi taine într-ale scrisului și-n ale cititului.

11 noiembrie 2008, Galați

Sterian Vicol, scriitor, redactor șef al Revistei

Porto-Franco și președinte al Societății

Scriitorilor „C.Negri”

Cum orice cuvânt scris e o mică victorie împotriva nimicului care amenință fantezia creativă, e de sperat că prin AXIS LIBRI, o publicație despre cărți și nu numai, vom câștiga și războiul. Să fie într-un ceas bun!

Viorel Ștefănescu, critic literar

Mesajul pe care doresc să-l transmit este, în primul rând, unul de felicitare pentru profesioniștii de la Biblioteca "V.A. Urechia", care fac posibilă, sub bagheta unui conducător inimos, potențarea valorilor materiale și spirituale, prin lansarea unei reviste proprii de cultură.

La mulți ani, AXIS LIBRI!

Dan Basarab Nanu, Director al Muzeului de Artă

Vizuală, Galați

Toate gândurile bune celor ce-și pleacă fruntea pentru ca "URECHIA" să aibă tipărituri interesante și valoroase!

Vlad Vasiliu, Director General Teatrul Dramatic

"Fani Tardini", Galați

Revista AXIS LIBRI aduce o completare a informației necesară tuturor celor care doresc să afle cât mai multe în domeniul cărții, să fie în actualitatea fenomenului cultural.

Salutăm apariția revistei și îi dorim viață cât mai lungă și succese cât mai mari!

Drd Florin Melinte, Director general Teatrul Muzical

„Nae Leonard” Galați

Revista va completa imaginea bibliotecii și va întări ideea că actele culturale merită toată atenția și aprecierea noastră. Poate, cu această ocazie, vom realiza cât suntem de norocoși pentru faptul că ne putem bucura de un tezaur valoros chiar "la noi acasă".

**Prof. univ. dr. Stelian Stancu, Director al Teatrului de
Păpuși "Gulliver", Galați**

Casa Corpului Didactic salută apariția primului număr al revistei AXIS LIBRI în peisajul cultural gălățean, care aduce aproape de sufletele noastre, scriitori gălățeni consacrați, proză și poezie, evenimente, manifestări culturale.

Casa Corpului Didactic susține și felicită colegiul de redacție pentru această inițiativă și se alătură, ca și colaborator fidel, la promovarea activităților educative în spațiul cultural gălățean.

**Prof. Doinița Popa, Director Casa Corpului Didactic
Galați**

Demersul cultural în interiorul cetății dă substanță și conținut timpului. AXIS LIBRI - demonstrează prin definiție, axa care ne poate salva și chiar împlini: cultura, cartea, știința, întrebările și răspunsurile. Salut apariția acestei reviste și îi urez viață lungă și realizări pe măsura prestigiului instituției care o patronează...!

**Ilie Z. Pleșcan, Director general Radio Galați
PRO FM**

Cuvinte de întâmpinare

Apariția în peisajul cultural gălățean a unei noi reviste, care să promoveze evenimentele și acțiunile care au loc la Dunărea de Jos, precum și menținerea vie a spiritului românesc, prin publicarea operelor unor artiști consacrați sau la început de carieră, reprezintă un lucru benefic pentru media în general și pentru oamenii de cultură în mod special.

AXIS LIBRI, va fi cu siguranță o revistă plină de conținut, o apariție editorială, care alături de celelalte publicații existente pe piață, va umple nevoia tot mai pregnantă de cultură și estetic, într-o lume dominată de un realism crud.

Doresc revistei AXIS LIBRI, și celor care dau naștere acestei publicații, viață lungă, succes și multă putere de muncă!

Răzvan Avram, Director general Centrul Cultural „Dunărea de Jos”

Editarea unei noi reviste de cultură în Galați, înseamnă pentru mine ca marinar, lansarea unei corăbii pe apele spiritualității românești.

Noua revistă apărută din inițiativa inimosului director al Bibliotecii „V. A. Urechia”, domnul Zanfir Ilie, este încă o dovadă a eferescenței culturale gălățene, a aceluși spirit danubian, care leagă inima, mintea, și sufletul tuturor celor ce trăiesc sub cerul Galațiului.

Născută din dorința de a pune în evidență bogatul tezaur bibliofil, revista numită AXIS LIBRI va oferi cititorilor, nestemate culturale de o neprețuită valoare.

Fie ca bunul vânt al creației să bată în pânzele acestei corăbii minunate, lansată la malul Dunării românești!

Maximilian Popescu, scriitor

Cetatea Dunării se îmbogățește de astăzi cu o nouă publicație, AXIS LIBRI, scrisă de slujitorii cărții din Biblioteca “V.A.Urechia” pentru toți cei care apreciază eforturile permanente făcute pentru iubitorii de literatură și artă din județul Galați. Moderna de astăzi instituție ctitorită de profesorul Urechia, academician, deputat și senator, scriitor, istoric, pedagog și publicist, avea nevoie de o publicație proprie. Să nu uităm că gestul acestuia era animat de dorința de a pune la dispoziția românilor din arealul de sud-est un inestimabil tezaur de cunoaștere, care a devenit nucleu de bază pentru dezvoltarea ulterioară a fondului de carte. Faptul că ați reușit să aveți acum un patrimoniu de peste 600.000 de unități bibliografice vă onorează și pe această cale dați-mi voie, în numele concetățenilor mei, să vă felicit public.

Țineți-o tot așa, românii au nevoie de luminările pe care le oferiți!

Noua publicație, numere cât mai multe și o viață lungă!

Jurist dr. Pompiliu Comșa - Redactor șef Săptămânalul „Realitatea”

MEDALIOANE

V. A. URECHIA

Cine nu 'l cunoaște? Toată lumea. Profesor universitar, vechiul aprópe ca Universitatea, istoric de frunte, orator distins, parlamentar de elită.

Inimă nu găsești alta, ca a lui Conu Vasile: cine l'a cunoscut de aproape în vre-o împrejurare nu l'a mai uitat. Are numai simpatii și stime, numai prieteni și protejați.

Încet, încet, cu ochelarii pe nas, scoboară treptele Universității, cu ghiosdanul roșu sub subțioară. Trece pe Bulevard până spre strada Brezoianu, se oprește doar la Anticari unde se mai uită la câte un titlu nou, doar va găsi vre-o carte necitită, vre-un document istoric.

Acasă ajuns, se înfundă în vravul de cărți și hrisoave, în mormanul de note și notițe, cu care alcătuește monumentală sa operă istorică.

Are însă și d-sa o dragoste, o dragoste la bătrânețe—căci Conu Vasile nu mai e azi tânăr—înclinare aprinsă, neînfrinată, către o ea, pentru care se ruinează, căci îi trimite tot ce agonisește... Biblioteca Urechia din Galați.

(Extras din “Foaia Populară”, martie 1898)

Letiția
Buruiană

V.A. Urechia – om de presă

**Autorul primei reviste culturale a unei
biblioteci publice din România**

Vasile Alexandrescu Urechia a fost nu numai un important istoric și scriitor român, om politic, membru fondator al Academiei Române, profesor la Universitatea din Iași apoi la cea din București, membru corespondent al Academiei spaniole, italiene și a Institutului etnografic din Paris, ci și un publicist remarcabil și fondator de publicații periodice. Veleitățile sale de jurnalist s-au manifestat încă din tinerețe, cu deosebire în perioada studiilor la Paris (*Le Constitutionne*, *Gazette de France*, *La Patrie*, *Le Siècle*), unde a fondat ziarul unionist *Opiniunea* (1856), organ al românilor din străinătate. De-a lungul vieții a colaborat la multe periodice, printre care: *Familia*, *Informațiunile bucureștene*, *Convorbiri literare*, *Literatorul*, *Pagini literare*, *Revista contemporană*, *România literară*, *Secolul XX*, *Revista nouă*, *Viața*, *Universul*, *Universul literar*, *Arhiva istorică a României*, *Atheneul Român (Iași)*, *Apărarea națională*, *Analele Academiei Române*, *Buciumul român*, *Buletinul Instrucțiunii Publice*, *Calendarul gospodarilor*, *Calendarul Olteniei*, *Calendarul "Românului"*, *Calendarul ziarului "Universul"*. În cele ce urmează vom aborda doar începuturile, care reflectă implicarea în unul din cele mai fascinante episoade din istoria României, dar și finalul activității jurnalistice, care are o semnificație aparte pentru biblioteca ce-i poartă numele.

Întors în țară în 1858, după studiile la Paris, Urechia a editat la Iași împreună cu Iancu Codrescu ziarul unionist *Zimbrul și Vulturul*, în regim cotidian. Nu trebuie să uităm însă că: "La școala de la *Steaua Dunării* și-a perfectat și V.A. Urechia cunoștințele de ziaristică pe care și le însușise încă de pe când învăța la Paris. Ajuns în redacția gazetei lui Kogălniceanu prin fuziunea foii *Zimbrul și Vulturul* cu *Steaua Dunării* (2 ianuarie 1859), nu după mult timp, împrejurările au făcut să rămână în seama lui redacția *Stelei*." [1]. Apoi cei doi prieteni

au colaborat strâns în editarea altor ziare cum ar fi *Progresul* (1 martie 1863) și *Adunarea Națională* (11 mai 1869).

Titlul arată că este vorba de o publicație care dorea numai să susțină interesele din acea vreme ale părții române cu privire la Dunăre, Kogălniceau ezitând să vorbească explicit în acel moment de Unirea Principatelor române, pentru că dorea să ocolească cenzura potrivnică.

Ființarea noii publicații, care avea ca redactor pe Kogălniceanu între 1856 – 1860, dar și pe V. A. Urechia, pe V. Mălinescu și I. Codrescu, se va desfășura de-a lungul a trei intervale de timp: 1 oct 1855 – 3 mart 1856, 22 mai – 11 sept 1856 și 1858 – 5 nov 1860. După cum se vede intervalul din urmă, după fuziunea celor două gazete cuprinde și evenimentele de la 24 ian 1859 - Unirea Principatelor, eveniment la care Urechia s-a angajat trup și suflet.

Deși e considerat jurnalul Unirii, ea se va asocia cu opiniile și tendințele literare pașoptiste, contribuind la perpetuarea spiritului critic promovat anterior de *Dacia Literară*. În *Steaua Dunării* vor publica versuri, proză, articole, recenzii, scriitorii: Gr. Alexandrescu, Dimitrie Bolintineanu, George Sion, V. Alexandrescu, R. Rosetti, ultimul semnând un comentariu amplu al volumului „Doine și lăcrămioare” a lui V. Alecsandri, iar Russo va polemiza cu filologia din Transilvania pe teme privind unele aspecte lingvistice. De asemenea, V. Alexandrescu Urechia semnează „Schițări ale Literaturii române” precum și capitole din cursurile destinate studenților săi de la Facultatea de Litere din Iași. Încetarea apariției gazetei *Steaua Dunării* și a altor publicații dintre 1856 și 1858, s-a produs ca o consecință directă a unei cenzuri drastice, dar și a altor măsuri represive pe care le-au luat potențaii vremii în vederea protejării intereselor lor [2].

Cât despre gazeta *Zimbrul și Vulturul*, căreia

Urechia i-a dat subtitlul *Bondarul* datorită registrului pamfletist în care erau scrise unele articole, întâmplarea face să devină astăzi celebră din alt motiv: este cotate drept cel mai scump periodic din lume (ultimul preț de licitație fiind 830.000 euro) și cea mai prețioasă piesă filatelică românească, inclusă în Expoziția Filatelică Mondială EFIRO 2008. Explicația este simplă: fiind primul exemplar dintr-un teanc trimis la Galați, în data de 11 noiembrie 1858 (acum 150 de ani!), acesta a fost francat cu opt mărci poștale Cap de Bour (cu mare valoare filatelică) și ulterior a ajuns în circuitul colecționarilor de timbre din Europa[3].

Un eveniment demn de semnalat și pentru istoricul Bibliotecii "V.A. Urechia" este apariția *Buletinului Fundației Urechia*, editat de cărturar în 1901. Acesta reprezintă, după cunoștința noastră, prima revistă de cultură dedicată unei biblioteci publice de către fondatorul ei. Subtitlul din pagina a doua, *Biblioteca - Pinacotecă - Muzeu*, ne dezvăluie o concepție modernă asupra locului unei biblioteci publice în viața culturală a urbei, oferta acesteia combinându-se armonios cu secțiunile de artă, constituindu-se împreună într-un centru cultural.

Sumarul cuprinde o dare de seamă asupra Bibliotecii pe care cărturarul a constiuit-o din propria sa avere, precum și diverse articole. Acestea tratează istoricul Fundației, starea Bibliotecii în perioada 1900-1901, statistica cititorilor de la înființarea ei (1890) până la începutul anului 1901, tabelul cu donațiile primite, lista dubletelor donate Bibliotecii Academiei, diverse notițe și informații extrase din arhive străine. Aflăm astfel, că în decursul anului 1900-1901, Biblioteca a avut 9443 de cititori și a furnizat pentru lectură 12.322 de cărți, înregistrând de la data fondării o creștere anuală semnificativă.

Totodată își propune ca o parte din conținutul revistei să fie rezervat creației originale. Întreg numărul este ilustrat cu materiale din colecțiile Bibliotecii. Această publicație a fost reluată mai târziu într-o serie nouă în anii 1990-1992 și 1996-1997.

Cea mai importantă concluzie care trebuie reținută de urmași este aceea că, V.A. Urechia este părintele românismului (concept lansat încă din 1858), ridicând la rang de emblemă culturală prin publicistica sa și prin întreaga operă, un sentiment național al românilor, care se referă la etnogeneza poporului român, descendența latină, la continuitatea și permanența românilor în teritoriile locuite de ei, in-

ședarea de bibliotecă se făcu cu mult înainte și la noi Românii unde multe localități publice, ca monastiri, episcopii și altele aveau oarecare colecțiuni de cărți. Aceste erau de sigur răspândite fără nici un profit real cultural și deci nu la îndemâna ori-cui. Trebuința de biblioteci publice s'a simțit însă mai cu seamă cu începutul renascerii noastre culturale. Omenii de bine, românii adevărați au priceput însemnătatea acestor focare de cultură, au întrebuințat toate mijloacele ca să ridice nivelul cultural al țării, ca acesta să se poată prezenta cum se cuvine, în concertul popoarelor culte.

Grație inteligenței și sacrificiilor făcute, ale anterioarelor generațiuni, țara noastră a câștigat sub toate raporturile și ea numără astăzi câte-va bogate și bine organizate biblioteci.

Evident este că aceste deposite de cultură aduc națiunii folose incalculabile, sunt un izvor nesecat pentru cultura limbii, răspândirea cunoștințelor, stima străinilor și a posterității. În aceste biblioteci ați se pot găsi cei mai remarcabili autori antici și moderni, ale căror scrieri au contribuit și contribuiesc la împlinirea faptelor celei mari a civilizațiunii, la formarea minții și

inimei, cu alte vorbe, la perfecționarea omului prin înmulțirea cunoștințelor.

La 1890, d. V. A. Urechia, profesor la Universitatea din București, marele răvnitor pentru tot ce-i românesc, s'a despărțit de propria sa bibliotecă, adunată în curs de circa jumătate secol printr'o neîncetată stăruință și cu enorme sacrificii, oferind-o Galaților și alipind-o d'ocam-dată pe lângă cea mai înaltă instituțiune școlară de aci, pe lângă liceul local. Ea fu organizată așa, că lumea setosă de a gusta producțiunile minții omenești și românești, găsește în ori-ce timp cărțile necesare.

1. Vezi *Istoria Culturii* de V. A. Urechia, tom. I.

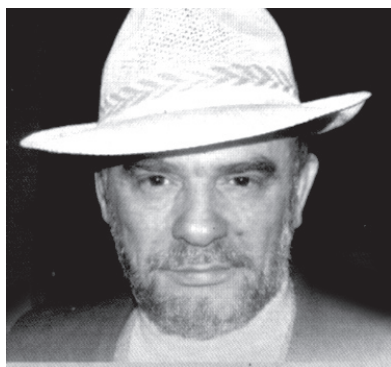
clusiv în cele aflate temporar sub sceptrul unor state vecine și, în acest sens, unei biblioteci publice îi revine o misiune culturală de importanță strategică.

Note:

1. Gh. Hâncu, *Mihai Kogălniceanu îndrumător al presei românești*, Sibiu, 1969, p. 164;
2. I. Hangiu, *Dicționarul P.L.R.*, ed. a 3-a, București, 2004, p. 653;
3. *Telegraf on-line*, 19 iunie 2008, ediție on line: <http://www.telegrafonline.ro/pdf/cb44624f486f3c8a6abd633afe12647b.pdf>.

Expresii celebre

Theodor Parapiru

„Spectrul lui Malthus”

În 1798, în Anglia apare tratatul anonim intitulat „Eseu asupra principiului populației așa cum afectează el viitoarea ameliorare a societății”. Autorul lui a fost repede identificat de curiozitatea stărnită în jurul temei dezbătute: onorabilul și posacul reverend Thomas Robert Malthus (1766-1834), economist, cu studii de cercetare academică. Ideile sale au schimbat radical peisajul științelor. Politica, economia, filozofia, biologia, agricultura etc. s-au raportat altfel la obiectele de studiu după orizontul deschis de lucrarea pastorului: „În câteva pagini, tânărul Malthus smulgea covorul de sub picioare gânditorilor complezenți din epocă, oferindu-le în locul progresului o perspectivă dezolantă și mohorâtă, dătătoare de fiori reci.” (Robert L. Heilbroner, *Filozofii lucrurilor pământești*, Presimțirile sumbre ale pastorului Malthus și ale lui David Ricardo).

Viitorul societății omenesti se profilează întunecat, apocaliptic, deoarece hrana va deveni insuficientă în raport cu numărul indivizilor: „Presupunând actuala populație egală cu o mie de milioane, specia umană ar crește astfel: 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, iar mijloacele de subzistență: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. În două secole, populația ar fi, față de mijloacele de subzistență în proporție de 256 față de 9, în trei secole de 4096 față de 13 și în două mii de ani, diferența ar fi aproape incalculabilă.” (Malthus Thomas

Robert, *Eseu asupra principiului populației*). Progresul, înțelegerea, pacea și prosperitatea teoretizate și promise de un Adam Smith (1723-1790) în „Cercetare privind natura și cauzele avuției națiunilor”, 1776), sau de un William Godwin (autorul utopiei „Justiția politică”, 1793) par ridicole, autentice ironii ale sorții sau iluzii. Se impun constatări care nu pot fi eludate: „Cu trudă, pământul cultivat putea fi extins, dar rata extinderii este mică și inconstantă; spre deosebire de populație, pământul nu procrează. Așa se face că, în timp ce numărul gurilor de hrănit crește în progresie geometrică, terenurile cultivabile cresc în progresie aritmetică.” (Robert L. Heilbroner, *idem*).

Explozia demografică anunță o iminentă foamete generalizată - spectrul malthusian al declanșării unor probleme în lanț, într-un veritabil proces atomic social. Contestat, calomniat, mistificat, vulgarizat de mulți, dar și

apreciat și admirat de către cei lucizi, Malthus prefigurează reglarea situației prin funcționarea unor forme de control demografic (circulația viciilor, războaie, schimbări nefaste ale climei, foamete, epidemii, calamități etc., sau magica șansă a „înfrânării morale”), variantă inacceptabilă pentru adversarii teoriei sale. Filozofii, economiștii, sociologii, politicienii, savanții din diverse domenii științifice încep să-și elaboreze studiile și cercetările, ținând seama de abordarea taciturnului Malthus, la care adaugă contribuții de nuanță. Neomalthusianismul apare firesc din a doua jumătate a sec.

al XIX-lea, extinzându-se considerabil până acum, prin actualizări doctrinare succesive și prin dezvoltarea preocupantului concept de societate globală.

„Spectrul lui Malthus” definește metaforic o stare de criză majoră cu care se confruntă o comunitate, sau comprimă figurat o realitate ce pune în cumpănă existența materială și spirituală a unei societăți numeroase, nepregătite să-și rezolve aspectele vulnerabile.

Expresii celebre

„Surghiun la Pontul Euxin”

În anul 8 e.n., un edict de surghiun (relegatio) semnat de împăratul Augustus schimbă traseul destinului favorizat al poetului roman Publius Ovidius Naso (43 î.e.n.-17 e.n.) cu unul sub semnul major al nefericirii. Autor al unor cărți de succes („Amores” - cântăreț al iubirii, „Ars amatoria” - poem erotic, „Heroides” - scrisorile eroinelor legendare și al „Metamorfozelor” - poeme mitologice, Ovidiu atribuie dizgrația imperială, invidiei unor intriganți pentru talentul său (carmen) și unei greșeli enigmatice, niciodată enunțate (error): „Pe mine poezia m-a osândit de tot,/ Și un păcat pe care a-l arăta nu pot.” (Ovidiu, Tristele, II, Elegia unică).

În scurt timp, poetul iubirii este silit să plece către Tomis, străvechea cetate întemeiată de coloniști greci din Milet (sec. al VIII-lea î.e.n.), în Sciția Minor, pe malul Pontului Euxin (Marea Neagră), într-un spațiu de hotar considerat „capătul lumii”: „La Sciția-nghețată din margini de pământ” (Tristele, III, Elegia a XIII-a). „Părăsit de prieteni, Ovidiu trăiește despărțirea de universul cunoscut cu sentimentul disperării, anticipând încercările copleșitoare ale singurătății și ale suferinței. „Tristia” (Tristele, în 5 cărți, 50 de scrisori cu destinatari neprecizați) și Epistolae ex Pont (Scrisori din Pont, în 4 cărți, 46 de scrisori adresate unor persoane) vor consemna liric și epic tragedia celui îndepărtat de condițiile vieții dragi lui. Durerea exilatului răzbate amplificată hiperbolic în descrierile despre asprimea peisajului hibernal tomitan, din relatarea conflictelor sălbatice cu barbarii și din sentimentul permanent de nesiguranță și confuzie ce transpare din contactul cu tradițiile unei lumi străine: „Dar după-atâtea rele, pe mări și pe pământ,/ La Pontul ars de

geruri primit acuma sunt!” (Tristele, III, Elegia a II-a); „Exilul mă ucide la Pontul dușmănos.” (idem,

Elegia a XI-a); „Nu sufăr doar de frigul etern, eu pot să zic,/ Și nici de glia arsă de gerul alb la spic,/ Nu sufăr nici de graiul străin de-al nostru, biet - / Greceasca lor în care răzbate-accentul get - / Cât frică mi-i de Marte cel pururi furios.../ Ne paște când războiul, când frica de război!” (idem, V, Elegia a II-a); „E fără arbori locul, mereu neînverzit, și ierni se scurg într-una cu frigul lor cumplit!” (Ponticele, Cartea I, Scrisoarea a II-a). Locul este apocaliptic: „cruntul Pont”, „Pontul cel sinistru”, „Polul înghețat”, „imensul Pont”, „Pontul acesta îngrozitor” etc.

În ciuda numeroaselor demersuri, voința imperială rămâne inflexibilă. Greșeala (error, „vina”, „păcatul”) poetului va fi rănit profund în vreun loc vulnerabil, sensibilitatea împăratului sau a cuiva apropiat lui (Livia, Tiberius), fiindcă

refuzul grațierii nu este însoțit de nici un argument, în neînduplecarea lui. Pontul Euxin (euxinos, gr. = ospitalier) apare drept un tărâm al supraviețuirii (formă de ospitalitate, pentru cei alungați), descris în culori sumbre, înfricoșătoare: „Oriunde-n lumea asta să plec, și-n alt prăpăd,/ Dar numai locu-acesta în ochi să nu-l mai văd!” Ponticele, IV, Scrisoarea a XIV-a). Cu oamenii se împacă, explicându-le: „Eu vă urăsc pământul, nu va urăsc pe voi!” (idem). Stigmatul nefericirii sale încununează documentar cu pecetea talentului poetic, un ținut prea puțin cunoscut până atunci.

„Surghiun la Pontul Euxin” este echivalentul metaforic pentru un mod dificil, tragic de viață, în condiții de izolare spirituală, de insecuritate și de manifestări extreme ale climatei.

a.g.secară

Din 1998 până în 2000, cât timp a participat la diverse concursuri literare, a obținut peste zece premii, cel mai important fiind cel care i-a permis să debuteze editorial în anul 2001, cu volumul „Versus. Viața și alte vicii”. Este vorba despre Premiul Editurii Axa din Botoșani la Festivalul și Concursul Național de Literatură „Porni Luceafărul...”, ediția 2000.

Redactor la revistele gălățene „Porto-Franco” (din 2000 – până în 2007, continuând însă colaborarea), „Dominus” (din 2002), „Dunărea de Jos” (din 2003), „Tecuciul Cultural” (din 2006 până la încetarea apariției publicației), „Tecuciul literar-artistic” (din 2007) și colaborator al cotidianului „Viața Liberă” (din 2006). La aceste publicații a deținut sau deține

diverse rubrici (în special de cronică de carte) precum „Însemnări de la suprafață”, „Din butoiul lui Diogene” (semnează deseori Leon Barbaru), „Jurnalul cititorului grăbit” (semnează deseori Francisc Alvoronei), „Ora inexactă a cărților”, „Cronici gălățene pentru marțieni cuminiți”, „Ciornele pinguinului de bibliotecă”, „Planeta scriitorilor”, „D.J. la reviste”, „Frunzătorii de reviste culturale”, „Complexul lui Frankenstein” ș.a. Prezent în diverse antologii literare.

Cărți publicate:

1. „Versus. Viața și alte vicii”, Botoșani, Ed.Axa, 2001. Manuscrisul volumului a fost premiat la Concursul Național „Porni Luceafărul...”, Ediția 2000. 2. „de veghe și de slăbiciune în mintea lui secară”, Iași, Ed. Opera Magna, 2006. Volum premiat de către Societatea Scriitorilor Costache Negri, fiind considerat cea mai bună carte de poezie a anului editorial 2006-2007. Volum nominalizat la Premiile U.S.R. Filiala Galați-Brăila, ediția 2007. 3. „eliotulaproapepustiit” (poem), Cluj-Napoca, Ed.Napoca Star, 2008.

În pregătire:

- „trailer” (titlu provizoriu – poeme), la Ed. Fundației Culturale Antares.

„Scriitori gălățeni pe înțelesul tuturor” (culegere de eseuri, cronici literare și alte articole pe teme culturale), la Ed. Senior.

alt început de antiroman liric

mi-a spus să n-o mai întreb dacă
mai scrie... poezie
era foarte puțin iritată de punctul unui
semn de mirare

dar noi numai în scris!
protesta independent de mine
fetișistul care era bun prieten cu
unele dintre cuvintele ei
chiar și cu cele cu care nu era de acord

numai în scris
am fi putut să ne mai întâlnim
chiar dacă nu ne-am fi întâlnit
vreodată
în nici o realitate

și-atunci eu am devenit leprozeria
de la tichilești
în care ea nu se va mai întoarce
vreodată

singur în trecut

în trecut și când mori
ești singur
el avea această certitudine acum
când era prea târziu să mai fie haiduc
în țara zeului

în trecut doar cu ideea de a te fi
întors zadarnic

căutând un clopot pe care să-l bați
într-o clopotniță de nisip
pe malul unei femei frumoase
nemuritoare

să-l bați deoarece tăcerea din trecut
este atât de bogată
încât greierii nu se mai pot
opri din ronțait din ea
albinele nu mai pot bătăi
de-atâta polen
iar muștele devin
însuși împăratul lor

pe cadavrul ei
având capul sprijinit de-o vioară
la care n-a mai apucat
nimeni să cânte

extraordinara bătălie

încercând nu să-și amintească
ci să fie în trecut
el îl simțea undeva în spatele capului
sau al creierului dacă vreți

era un poem și trecutul
ofelie pe care viitorul deja o aruncase
în ape
și plutea plutea
doar veșmânt păstrând prezent

și-n drum a fost prins într-o bătălie
deloc celebră pentru că nu și-a găsit
locul în nici o carte (încă)
de o parte toți cavalerii nostalgiilor
de cealaltă toți cavalerii regretelor
și el era pe rând comandantul fiecărei armate

și dacă nu v-ați înspăimântat încă
e fiindcă nu ați înțeles
că e vorba de toate nostalgiile și regretele
tuturor oamenilor de la primul
care nici nu știa că este om
până la zeei tuturor oamenilor
care nu au ajuns asemenea zeilor

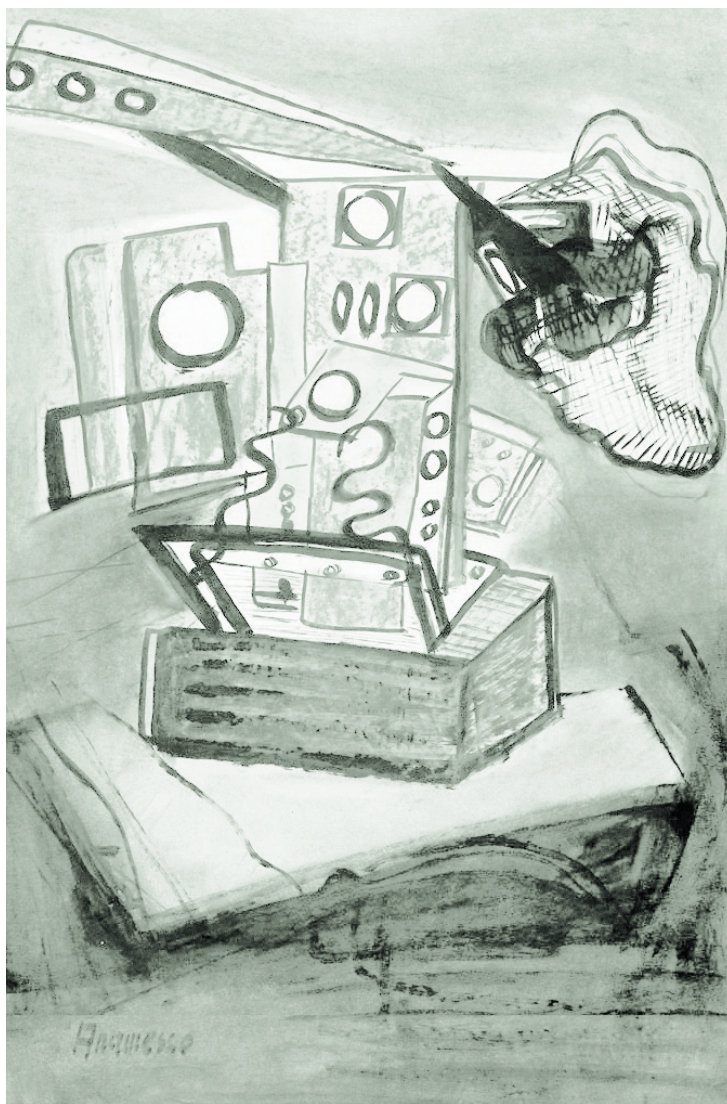
era adevăratul armagedon
și el nu știa pe de rost
nici măcar un singur poem
(măcar de-al lui)
care să aducă pacea și liniștea

întoarcerea la o femeie frumoasă

o femeie frumoasă este întotdeauna departe
și rar de tot câteodată din întotdeauna
lângă tine

uneori în mintea ta ca un burduf de câine
întors pe dos pentru a găsi o dovadă
a firimiturii de suflet

altfel spus
eu nu eram ulise

dar ea era penelopa
dar vârful incredibil al săgeții
întotdeauna nevinovate
m-a convins că totuși
ithaca poeziei
este patria mea

și cu ceara-n urechi
auzeam sirene ce-mi păreau
cunoscute

dar încă din copilărie îl îndrăgisem
pe ulise (deși azi îmi pare enervant de
viclean) și-n somn mereu ascuțeam
țepușa pentru ochiul lui polifem

dar în vis uneori polifem era îngerul meu personal
alteori eram chiar eu polifem
și îngerul mă orbea de mine însumi

a da să mă întorc la o femeie frumoasă

Victor Cilincă

Buze subțiri

- fragmente de roman -

Alexandre ședea pe fotoliul său preferat, dar, în acele clipe, trupul său de bărbat abia trecut de cincizeci de ani își cam dorea divanul. Mai exact cincizeci și trei de ani de vise, de literatură, de frondă și de exil și, deloc în ultimul rând, de plăcere. De plăceri. Părul încă negru, scandalos de creț pentru un gentilom, moștenit de la tatăl său, generalul, era o atracție neobișnuită pentru ochii femeilor. Nu avea pielea de mulatru a tatălui său, dar măcar părul îi dădea un aer de sălbăticiune senzuală care eclipsa din plin pântecul epicurian. Lectura îl absorbise întrutotul, iar pe divan stătea ea. Își merita locul: o femeie care scrie ascuțit ca un bărbat, ca un spada-sin scriitor, care avusese curajul să bată mările și să cunoască viața sălbaticilor, așa cum puțini bărbați au făcut-o, în sfârșit, o femeie care îi oferea acum acest material - "aproape scris", cum își spunea el acum, citind hulpav de parcă ar fi mâncat trufe și gândindu-se unde va trebui să apese - el! - pe frazele care deja îi veneau în minte -, ei bine, o astfel de amazoaă își merita locul aici. O doamnă - Gabrielle nu numai că era vicontesă, dar și semna cu un pseudonim de rang mai înalt: "contesă", "Contesa Dash" - nu ar fi stat însă turcește în fundul divanului, cu rochia împrăștiată lejer în jurul său, dacă Dumas n-ar fi știut exact cam ce poartă femeia aceea pe dedesubt. Pe Gabrielle o iubea însă acum ca pe un vechi prieten, îi fusese o egală, nu era una din toantele acelea care învață pe de rost poeziile altora numai ca să-ți cadă pe cap.

Gabrielle Anne Cisterne, vicontesă Poillow de Saint-Mars, cunoscută cititorilor din Europa și de peste ocean drept Contesa Dash și abonaților la Figaro, printr-un pseudonim bărbătesc, era un Alexandre Dumas în fustă, atunci când purta așa ceva... Acum, Gabriela era parcă însăși îngerul Gabriel, deschizându-i lui Dumas, și el mare amator de pericole, Lumea. Amintindu-i de senzațiile extraordinare pe care le încercase el însuși în

călătoria sa în nordul Africii, abia încheiată... Dar aceste încântătoare întâmplări de călătorie din Pacific, pe care vicontesa - o femeie deci! - nu le imaginasese, ci chiar le trăise... Femeia din fața lui, care nu se sfîșise să atingă pielea acelor sălbatici din Tahiti - își aminti el - se măritase de altfel puțin chiar și cu un prinț moldav, mai tânăr (și... mai bogat) decât ea, popa oficiind căsătoria numai sub amenințarea pistolului! Nu numai că era papistașă iar prințul, ortodox, dar soțul ei, viconte de Saint-Mars, încă mai trăia pe atunci...

Ar fi putut Gabrielle să-și tipărească sub numele ei, ea, femeie, jurnalul de călătorie pe tărâmurile sălbatice, nerușinate, lipsite de morala cea creștină? Poate peste cincizeci ori o sută de ani. Poate... Celebrul scriitor Alexandre Dumas-tatăl lucra acum la jurnalul de călătorie al contesei Dash, bun de publicat sub acoperire: îmbunătățit și semnat „Alexandre Dumas”. Și semnătura lui valora ceva!

* * *

„Huve Şevketlu, kerâmetlu, mehâbetlu, kudrehtu, velyi-i ni 'metim efendim padişahim” - citi principele Grigore tălmăcirea mesajului de taină al însărcinatului turc cu afaceri ale Sublimei Porți, de pe lângă beilicul gălățean: despre el era vorba în înștiințarea copiată de sluga sa - chiar dumnealui, Grigore era nesupusa beizadea domnească din cartea turcului. Iar EA.... „El (adică Allah)/ Augustul, generosul, mărețul, puternicul, binefăcătorul meu efendi, padişahul meu, / Eu, neînsemnatul, dau știre Luminii mele despre trecerea peste Dunăre a oilor, al căror număr se cunoaște, pentru trebuințele Porții fericirii mele în acest binecuvântat an precum și despre umplerea celor nouă caice cu grâne, așteptate./ Îndrăznesc a atrage luarea aminte asupra intrării, în Carantina Galaților, a unui bastiment englez. Persoana știută, acea franceză, a fost însă oprită, prin voia atotputernicului Allah și, se pare, și prin poruncă tainică domnească, a călca

iarăși în țară Bogdan. Beizadeaua cea mică poate fi însă și dumnealui la Galați, așa cum am mai avut cu umilință ocazia de a informa Înalțul devlet de la Poarta fericirii.

Sublimul sultanat, carele este veșnic, nu poate îngădui astfel de legături cu primejdie pentru liniștea hotarelor...”

Era prea frig în acel septembrie, în anul Domnului 1846... Băteau clopotele la Sfântul Nicolae, patronul marinarilor și al hoților. Tânărul prinț se perpelise toată noaptea și zăcuse fără somn. Poate și puricii se osteniseră să-i facă viața amară, dar noi știm! Nu voise iatac boieresc, se mulțumise cu o chilie cu pat tare, ca de monastire. În schimb, din partea aceasta a hanului lui Ventura putea ieși prin spate, fără băgare în seamă...

Numai de nu s-ar întrista turcii de venirea sa acum!

- Pohtiți, arhon-excelență, îl îmbie cu tava de bucate feciorul, năvălit la vorbe plăcute mușterilor frânci, genovezi, rusnaci ori din Anglitora, dar amestecându-și limba prin obișnuitele fritiseli fanariote.

- Nu mă cunoști, măi Tănase – porunci fără să ridice glasul beizadeaua - fiul cel mic și cel mai năprasnic al lui vodă Mihail Sturza, ctitorul Galaților noi. Eu sunt, vezi bine, numa' un cinstit neguțător de grâu...

- Ba vă cunosc, excelență, zâmbi prostește feciorul, crezând că așa își dovedește mintoșenia.

Aga Grigore îi făcu însă semn să tacă:

- Ba eu zic iară: nu mă cunoști. Nici dacă te-ntreabă popa, să n-ai știre cine sunt sau cine-aș putea fi eu, afară de-un biet neguțător!

Și, obișnuit mai lesne să aplice bătăile la tălpi, limpezitoare de gânduri mai ceva decât rugăciunile părintelui Calistrat din mahalaua Mazepei, prințul își ținu însă în frâu mânia de-o clipă și-i aruncă o mahmudea. Tănase se aplecă să-i sărute mâna prințului. Mare plocon, da' ce nu faci ca să-ți păstrezi taina într-o schelă bântuită de iscoade din două imperii și din alte regate, uneori aceia iscodind pentru mai mulți, așa cum se întâmpla în schela asta a Galaților? Grigore ceti: „Păr negru,

mare, față potrivită, ochi verzi, buze subțiri”...

- „Buze subțiri”? De femee a dracului! – găsisă cu cale să spună mai devreme, la Carantină, și comisarul, către scriitorul care-i arătase pe sub masă pașaportul doamnei celei frumoase din fața lor. Bricul anglicesc burdușit cu sfântă mirodenie fusese oprit să descarce ori să plece, sub cuvânt că a izbucnit cholera. Păi, în Moldova, cholera vine atunci când vrea Dumnezeu, sau când poruncește pârăcalabul... Păcat de atâta tămâie, să rămână arestată din pricina franțuzoaicei!

Prințul își luă pe umeri o ghebă ponosită și ieși prin dosul hanului. Lăsa în urmă casele boierești acoperite cu olane sau șindrilă, unele chiar cu câte un cat, ochiul lui nu le băgă în seamă nice pe cele den piatră, frumoase, coti drept spre Vadul Unguru-

lui, dar se feri de pârăcălbăia acoperită, frumos ca la o geamie de Constantinople, cu tablă de plumb, și intră în mahalalele de gios. Ocoli pâraiele cu zoi de la boiangerie, tulbură mai încolo praful aproape înghețat de seara de septembrie și călcă prin iarba înaltă, ca să ferească intrarea amenințătoare a bordeielor – guri ale Iadului, întunecate, din care răzbătea mi-asme puternice de zdrențe afumate și putoare de trupuri muncite. Case din vălătuci, spoite cu boia gri, aruncau lumini potolite de bășicile de porc așezate în ferestruicile mici, ca să lase a trece lumina lui Dumnezeu. Grădinile încărcate de flori-nalbe,

mâna Maicii Domnului, cârciumărese, trandafiri sălbăteciți, gherghine - aminteau de împărăția cerurilor... Ocoli mult înainte de-a o coti spre schela portului, apoi spre Carantină, dar măcar fu sigur că nu e nimene pre urmele sale...

Din fericire pentru el, „casa” contesei Dash era acum Carantina, de unde EA nu-l mai putea vrăji. Acum agă de miliție, mâine poate domn, nu se făcea să se întoarcă la franțuzoaică! Deși vicontesa îi jurise că nu fusese nici o geană de păcat între ea și vărul ei, contele de Thannenbergh, ofițer al Legiunii de Onoare, tânăr și mai ales chipeș. Grigore zâmbise strâmb când ea venise anul trecut în țară cu con-

tele. O așteptase febril, în taină, făcuse din moșia de la Perieni un Versailles, pusese slujitorii să șteargă carte cu carte și să aerisească după nopțile pe care el le petrecuse în așteptarea ei, cetind cărți franțuzești și nemțești și fumând ciubuc în însingurarea lui de călugăr... Iar ea apăruse cu așa un cavalier de onoare! Când diligența oprise la Cernăuți, tânărul conte coborâse sprinten și îi întinse ei mâna, să coboare. Prințul fu oprit în avânt de spatele tânărului ei tovarăș - pe dată văzu roș! Poate că vodă Mihail, tătâne-său, nu avea dreptate - și Grigore simțea asta -, poate că, desigur, Gabrielle era curată! Dar, după ce lăncierii domnitorului îi asediaseră la Perieni lăsându-i morți de foame, ea se mutase cu așa-zisul ei văr în vila pe care Vodă i-o cumpărase lângă lacul Como! O femeie, o femeie ca ea, trebuia să trăiască din ceva... Iar el trăise, numai Domnul știe cum, și după aceea...

Gabrielle îl copleșise încă din prima clipă... Cultă, curajoasă, iute în replici... O va ruga poate pe doamna de Hell, pe Adele, să o viziteze la Carantină, să-i ducă pături, fursecuri, ceai... Mă rog, ce se cuvenea. Nu se putea să intervină chiar el - spioni erau peste tot. De peste tot! Inclusiv ai lui, care îl informau și de ceea ce el însuși făcea... Le cetea apoi rapoartele și uneori se minuna de lucruri pe care le făcuse, dar le uitase, ori voise să le uite...

„Sankt-Petersbug, da. Constantinopole, da. Paris, ba!” – îi spusese cândva tătâne-său, când, băiet fiind, Grigore spunea că-și va lua el într-o zi prințesă tocmai de la Paris. Parisul nu plăcea nici rușilor, nici turcilor: de acolo pândeau zavistia, venea tot răul, de acolo venea răzmerița, ponegrirea celor mari de către gloată. „Sankt-Petersbug, da. Constantinopole, da. Paris, ba!” – îi mai spusese pentru ultima oară Vodă, lăsându-l să meargă însă

o vreme la carte în cetatea francească...

Era prea frig în acest septembrie. În canțileria Carantinei ardea barem focul. Beizadelei, care astăzi se îndurase să le facă o vizită neanunțată, îi aduseseră un pled gros și Grigore îi dăduse pe toți servii afară. Înfrigurat, prințul dădu jos prapurul vechi, cu capul de bour care își pierduse cine știe de când steaua speranței dintre coarnele prăfuite. Prin pătratul ferestruicii ascunse, cu zăbrelnic des, putu privi acum dincolo, în sălița de așteptare, și putu asculta cu ușurință pașii El... Împletitura de fier nu lăsa ca privirile ei să ajungă aici, dar vicontesa simți parcă o boare de căldură venind de din-

colo. Se apropie atunci și își ridică părul cu mâinile, să o cuprindă cât de cât căldura. Își spunea poate că era o răsuflătoare cu aer cald de la cuhnii, căci își lipi acum fără grijă tâmpla de „ochiul” ascuns prin care el privea și îi simțea deplin parfumul. Și ei i se păru atunci că simte o aromă de demult, venind de dincolo. Dar prințul ei nu, nu putea fi acolo! Frumosul prinț moldav trebuie să fie închis pe undeva, de către despotul său tată, păzit cu gârzi... Și totuși, adierea semăna cu mirosul lui.

În amintirea atingerii ei fără opreliște, el scoase acum măcar parfumul ascuns în chimirul lat de piele, în sticluta îmbrăcată în argint, îi ridică dopul și lăsă ca mesajul părelnic să treacă dincolo. El nu putea...

Ea, ea îl învățase să se dea cu parfum, îl îndemnase să nu se rușineze ca de un obicei femeiesc, îl îndrumase chiar în arta de a deosebi între ele efluvii aromate... „Le parfume n’a tue personne!” – îl încurajase ea. Dar uite că acum parfumul ei aproape că îl ucisese.

„Sankt-Petersbug, da. Constantinopole, da. Paris, ba!” – își spuse el, ca să nu mai simtă. Ridică repede prapurul la locul lui, ea se înfioră, dincolo, de frigul neașteptat, iar el ieși trântind ușa de perete. „Paris, ba!” – spuse el, acum cu voce tare, urcând ușurat scările spre uliță.

ROSETTE C. LAMONT

O piramidă de obiecte: Noul locatar de Eugène Ionesco

Piesele lui Eugène Ionesco se nasc adesea dintr-o imagine, una care i se arată autorului înainte ca acesta să aibă o noțiune clară despre ceea ce va scrie. Astfel, în cazul *Scaunelor*, Ionesco a văzut mai întâi o lumină difuză, spectrală care se juca pe deasupra „scaunelor goale în golul decorului, împodobite cu serpentine, pline de confetti inutile, fapt care ar da impresia de tristețe, de dezordine și de gol al unei săli de bal după bal”. [1] Imaginea a ceea ce rămâne după o petrecere este reluată în *Amedeu* sau scapi de el mai greu. Scrisă după această piesă, *Noul locatar* prezintă și ea talmeș-balmeșul civilizației noastre, sugerând povara copleșitoare a materiei.

Ca și *Acts without Words* de Beckett, *Noul locatar* este o piesă al cărei limbaj aparține gesturilor și recuzitei. Nu că toate cele patru personaje ar rămâne tot timpul tăcute. Cei doi cărauși gem și răsufală din greu, se aud voci din stradă și din curte iar portăreasa vorbește neîncetat. Dar ceea ce spune nu trece dincolo de poluare sonoră. Discursul ei este o adevărată tapiserie de clișee, ca și cum limbajul străzii și al pieței a urcat la etajul șase, țâșnind printre buzele acestei femei vulgare. De fapt, acest val uriaș de cuvinte ordinare amenință să-l înghită pe bărbatul tăcut, noul locatar.

Îmbrăcat în negru sau în nuanțe de gri (pardesiu de culoare închisă, pălărie neagră, ochelari de soare), bărbatul are o figură prevestitoare de rele. El este

întruchiparea celui care spune mereu nu. Paloarea lui cadaverică, răspunsurile monosilabice, mișcările voit lente contrastează cu sporovăiala și cântecele vesele ale portăresei, cu felul în care aceasta strigă la o cunoștință invizibilă de peste gard, cu agitația ei neîntreruptă. Indiferentă la tot ce nu ține de lumea ei, portăreasa nu devine nici un moment conștientă de reticența locatarului, de încăpățânarea cu care acesta refuză tot ce-i oferă ea: sfaturi asupra modului în care să-și aranjeze mobila adusă de cărauși, asupra curățeniei etc. Curând devine evident că bărbatul acesta taciturn nu are nevoie de nici un contact uman; el a venit aici, la ultimul etaj, ca să se refugieze de banalitatea și comoditatea burgheză pe care o simbolizează această femeie. Un singuratic înrăit, noul locatar este prefigurarea „însinguratului” lui Ionesco, protagonistul singurului roman al dramaturgului, *Le Solitaire* (Însinguratul).

Piesa începe în maniera unei comedii naturaliste. Decorul este o cameră goală, eliberată recent. În culise e zarvă mare: voci, strigătele copiilor care urcă și coboară scările în fugă, râsete și țipete, lovituri de ciocan, frânturi de muzică la modă. Lumina este puternică, ricoșând parcă din pereții vopsiți în culori vii. Totul sugerează bogăția vieții, noi începuturi și o continuitate confortabilă.

Portăreasa intră fredonând ceva și zornăind un mănunchi de chei. Este între două vârste și deloc neatrăgătoare, plinuță și cu un aer sănătos. Se apropie de fereastra deschisă, se apleacă în afară și îi strigă ceva unui anume George. Acesta trebuie să dea fuga la Bill ca să-i spună că îl așteaptă domnul Clarence. Prima frază a piesei certifică astfel existența unui lanț uman. Acolo, în lume, se stabilesc legături, relațiile sociale continuă netulburate de nimeni.

Domnul tăcut care intră în cameră transmite imediat ceva tulburător. Rămâne la ușă câțva timp, fixând spatele lat al femeii, apoi i se adresează cu o voce imperturbabilă: „Doamna Portăreasă?” [2] Portăreasa este vizibil surprinsă. Își duce mâna la inimă și începe să sughită. De parcă ar fi venit în contact cu ceva amenințător, o arătare din altă lume. Expresia rece a bărbatului și vocea lui atonală sugerează o forță superioară forței vitale.

Potopul de cuvinte al portăresei este întrerupt de rugămintea bărbatului ca fereastra să fie închisă. Bărbatul trebuie să-și repete rugămintea de patru ori până când portăreasa, în sfârșit, se conformează. Închiderea ferestrei înăbușă zgomotele lumii de afară și semnaleză o întrerupere a legăturilor sociale, o separare de oameni și viață. Când femeia flecară și obtuză insistă să-i facă unele servicii, să-l ajute în treburile gospodărești (un aranjament deloc neobișnuit între un locatar neînsurat și o portăreasă), bărbatul o refuză: „Nu am nevoie de serviciile dumneavoastră, doamnă.” [3] Cuvintele sună amenințător; sunt rostite pe un ton categoric. Dar femeia puțină la minte nu sesizează această nuanță; pur și simplu se simte respinsă.

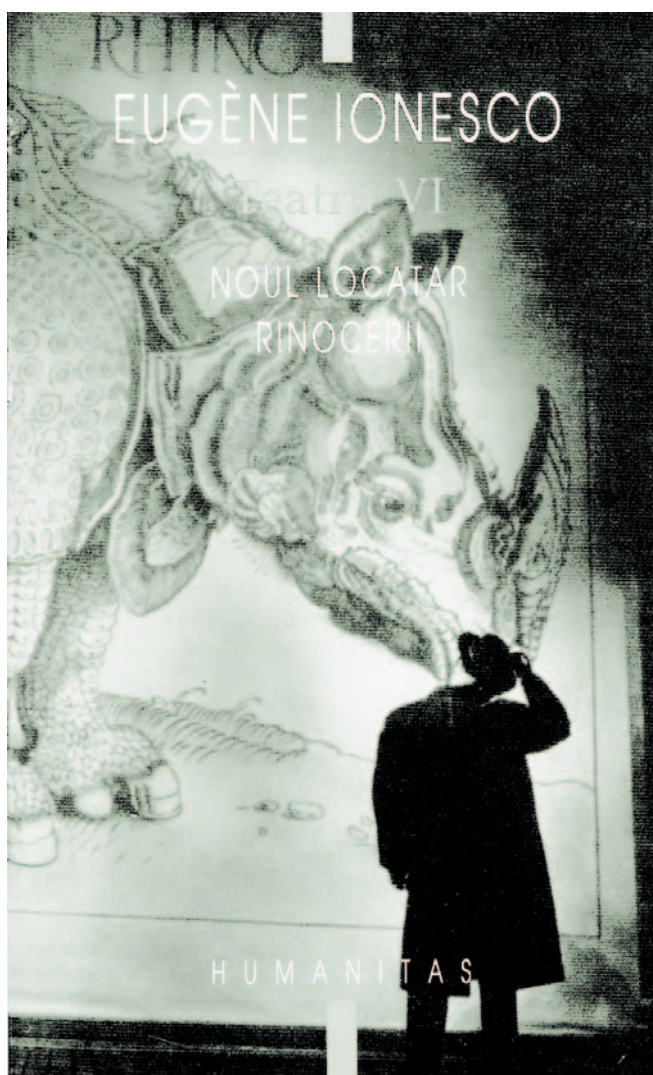
Din acest moment, bărbatul își concentrează atenția asupra cărăușilor, cei care au început să-i aducă mobila. Indicațiile de scenă ale lui Ionesco arată că până acum totul a fost doar un simulacru de realism. Primele obiecte sunt mici și ușoare (scăunele, vase), dar cărăușii răsuflă din greu, dând semne de oboseală. Treptat, piesele de mobilier devin din ce în ce mai mari, mai grele, mai incomode, cu toate acestea, în mod paradoxal, cărăușii uită de oboseală, urcând și coborând treptele într-un ritm care crește exponențial. Mica încăpere se umple cu amestec ciudat de obiecte: mese, scrinuri, paravane, lighene, suporturi pentru umbrele, olițe de noapte, tablouri, vrafuri de cărți. Între timp, bărbatul a trasat cu creta un cerc pe podea și le spune cărăușilor să așeze mobila în afara lui. Apoi alege o cutie și câteva obiecte mici și le așează în interiorul cercului. Pe măsură ce obiectele lui aglomerează camera, bărbatul devine din ce în ce mai sigur pe el; dă ordine precise: „Acolo! acolo! acolo! acolo!” [4] Începe să-și organizeze spațiul. Portrete ale strămoșilor

sunt agățate pe pereți cu ajutorul unei scări. Apoi un bufet este împins spre singura fereastră, blocând parțial lumina. De parcă asta nu ar fi de-ajuns, un peisaj hibernal este așezat pe bufet. Ionesco spune: „Acum fereastra e acoperită cu totul.” [5] Cărăușii și bărbatul contemplează efectul până când primii propun să întoarcă tabloul mohorât cu spatele la cameră. Acum spectatorii văd spatele celor trei și spatele gol al tabloului. Bărbatul este mulțumit de acest aranjament: „Da, da, mult mai drăguț și mai sobru.” [6] Constatarea lui este repetată de cel

de-al doilea cărăuș și, cu toată seriozitatea, de locatar. Umorul situației constă în faptul că spatele unui tablou se comentează în aceiași termeni cu care se comentează o operă de artă atunci când te plimbi printr-o galerie. „Sobru” este și argumentul suprem al cumpărătorului de rând care se ferește de tot ce înseamnă original, impresionant și plin de pasiune. Nimic nu poate fi mai sobru decât nimic și aici avem nimicnicia, reversul vieții. Dincolo de efectul comic produs de aceste clișee ale criticilor de artă se află ceva înspăimântător; noul locatar nu va avea nevoie de nici o pictură, de nici un peisaj, fiindcă pornește într-o călătorie în Ne-

ant. Dramaturgul ne prezintă un faraon grotesc, modern, care supervizează înălțarea piramidei, mormântul lui.

În sfârșit, bărbatul este gata să se așeze în fotoliu; un fotoliu lat, cu spetează înaltă, un tron. La cererea lui, cărăușii îl plasează chiar în centrul cercului tras cu creta. Dar șuvoiul de piese de mobilier nu s-a domolit. Alte obiecte invadează încăperea prea mică: șifoniere, coșuri de răchită, canapele mici și chiar „mobile bizare”. [7] Autorul decorului este liber să

creeze forme futuriste ciudate sau amalgame post-moderne ale vechiului și noului. Locatarul acceptă un obiect de-abia atunci când este sigur că nu funcționează: un aparat de radio. Este cât se poate de clar, încă de la prima lui întâlnire cu Portăreasa, că nu va menține contactul cu lumea exterioară. Ceasurile reprezintă un alt motiv de confuzie dar, întrucât timpul uman nu va conta după moarte, sunt acceptate. Din cauza atâtor obiecte este imposibil să te miști sau să respiri în voie. Unul dintre cărauși îndrăznește să remarce: „N-o să fie loc!” [8] În acest moment noul locatar intră în cerc, se așează solemn în fotoliul-tron și spune: “Ba da! Uite cum.” [9] Această postură o prefigurează pe cea a lui Bérenger I la sfârșitul piesei *Regele moare*, când monarhul înspăimântat, care până acum a refuzat ideea că și el este supus morții, acceptă că va muri. Aici dramaturgul ne dă de înțeles că locatarul este pregătit să pornească în această ultimă călătorie. Principala diferență este că „locatarul” va merge cu toată averea lui, ca un conducător egiptean, în vreme ce Bérenger este îndemnat de Regina Margareta să-și deschidă mâinile și să renunțe la tot.

Pusă în scenă pentru prima dată în Finlanda, în traducere suedeză (1955), piesa *Noul locatar* a fost prezentată un an mai târziu la Londra, la *Arts Theatre*. Prima producție franceză, regizată de Robert Postec, a avut loc la 10 septembrie 1957, deși piesa fusese scrisă încă din 1953.

Ca spirit și formă, *Noul locatar* se apropie atât de *Scaunele*, cât și de *Viitorul e în ouă*. Este o piesă într-un act scrisă în stilul delirant al farsei, dar cu intenția de a demonstra ceva universal valabil. Spune mai puțin despre Vid decât despre felul în care umplem acest gol cu obiecte absurde, rezultatul unei producții de masă din ce în ce mai rapide. Se pare că acumulăm o mulțime de lucruri ca să ne îngropăm sub ele. Piesa este o farsă metafizică de-

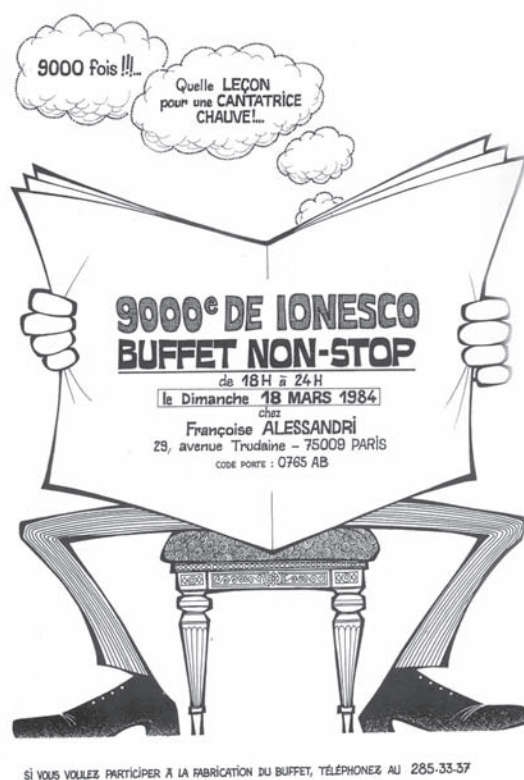
spre moarte și drumul spre moarte dar și satirizează unele racile sociale. Într-un sens mai larg, este saturată de implicații politice. În zilele noastre, palidul „locatar”, cu ochii acoperiți de ochelari cu lentile negre, ne amintește de Ceaușescu aflat la capătul regimului său tiranic. Dar pumnul de fier al României nu a fost înmormântat împreună cu robinetele de aur din baia lui, cu operele de artă furate și haitele de câini de vânatoare; executat repede, fără proces, conducătorul a fost dus într-un loc ferit și împușcat ca un câine.

În 1953, anul în care *Noul locatar* a fost elaborată, Ionesco s-a întors la problematica unui teatru lipsit de toate particularitățile neesențiale: intrigă, caracter social, fundal istoric, conflict dramatic, justificări, explicații. Dramaturgul a ajuns la următoarea definiție:

Drama pură, să zicem acțiunea tragică, este deci aceasta: o acțiune prototip, o acțiune model cu caracter universal, în care se recunosc și vin să se topească întâmplările, acțiunile particulare aparținând categoriei acțiunii-model jucate... Am avea nevoie de un teatru mitic: acela ar fi universal. [10]

În această tulburătoare piesă scurtă, Ionesco a transpus în epoca modernă imaginea faraonilor, semizeii care, în timpul vieții, su-pravegheau munca preoților și a arhitecților în camerele și

coridoarele subterane unde „șiruri întregi de concubine, pitici și eunuci, gârzi și maeștri de ceremonii” [11] urmau să fie zidiți după moartea suveranului. Mobilierul adus în ultimul sălaș al „locatarului” nu diferă prea mult de „barjele regale descoperite în locașurile lor din piatră din jurul mărețelor piramide din Gaza”. [12] Și totuși, Ionesco banalizează cu grijă acest ritual solemn, în același timp denunțându-i caracterul infantil: speranța că îți poți lua toate comorile cu tine în viața de dincolo. Oare nu-i aceasta speranța tuturor tiranilor înnebuniți de putere, indiferent dacă au sfârșit în bunkerele lor sau atârnați cu capul în jos în mijlocul unei mulțimi

Affiche pour la jete de la 9000e représentation consécutive du Spectacle Ionesco à la Huchette.

care îi batjocorește?

Deși banalizează situația, reducându-i pe preoții egipteni la dimensiunile unor cărauși de mobilă, Ionesco adaugă noi semnificații condiției de „nou locatar”. Îndepărtând piesa și mai mult de realism, el ne anunță că scările casei sunt umplute până la refuz de piese uriașe de mobilier și că traficul este blocat, paralizând orașul. De parcă rigiditatea din ce în ce mai evidentă a celui aflat pe moarte a cuprins întreg orașul. Și totuși, mai există câteva obiecte care trebuie să-și găsească locul în încăperea; ele vor trebui introduse în cameră prin plafonul glisant. Din nou aceasta sugerează un mormânt, care în final poate fi etanșizat.

Acum că totul, inclusiv locatarul, se află în ultimul loc de odihnă, unul dintre cărauși strigă: „Asta-i, domnule, le-am adus pe toate. Vă simțiți bine, cum vă place micuța noastră instalație?” Vocea înăbușită a locatarului le atrage atenția: „Plafonul. Închideți plafonul, vă rog.” [13] Ultimul serviciu pe care îl fac căraușii este să-i ia pălăria locatarului, care poate fi văzută „apărând dinlăuntru închiderii.” [14] Urmează gestul pios al aruncării unui buchet de flori în interior. În timp ce căraușii se pregătesc să plece, unul dintre ei întreabă: „Mai doriți ceva?” O voce sepulcrală șoptește în semiîntineric: „Stinge lumina.” În acest moment toate luminile de pe scenă se sting iar spectatorii sunt în aceeași beznă ca și locatarul. Ultimul lui cuvânt este „Mulțumesc.” [15]

„Noul locatar” este un foarte vechi locatar. [16] Ca și în *Regele moare*, monarhul este pur și simplu omul obișnuit, o ființă umană, mai ales atunci când trebuie să se confrunte cu plecarea lui finală din această lume. Ionesco prezintă pe scenă modul în care o ființă umană își acceptă cu demnitate sfârșitul, pregătit pe îndelete ca și sinucidera unui stoic. Și totuși, demnitatea și tăcerea acestui om sunt subminate de exclamațiile și găfăielile contrapunctice ale căraușilor, ca și de proliferarea absurdă a unor lucruri inutile. Situația existențială a protagonistului este oximoronică: renunță la contactul cu celelalte ființe umane, înălțând un zid înăuntru altor ziduri, dar această îngrăditură este alcătuită din averea lui materială. Nici o predică nu ar putea fi mai convingătoare decât această cristalizare care se petrece pe scenă și ne amintește cât de greu este să ne lipsim de toate, să privim moartea în față fără să ne împovăram cu trecutul. În acest scurt și impresionant poem dramatic, tragedia și farsa se întretes în modul cel mai intim; ele sunt una și aceeași. Cu *Scaunele* și *Noul locatar*, Ionesco s-a

îndepărtat de începuturile sale dada-suprarealiste pentru a crea un nou tip de dramaturgie.

1. Eugène Ionesco, *Notes and Counter Notes*, p. 191/ Eugène Ionesco, *Note și contranote*, p. 242.

2. Ionesco, *The New Tenant*, apud *Four Plays*, p. 92/ E. Ionesco, *Noul locatar*, apud Teatru II, Editura Univers, București, 1995, p. 101. Traducere de Dan C. Mihăilescu.

3. Ibid., p. 96/ p. 105.

4. Ibid., p. 111/ p. 118.

5. Ibid., p. 108/ p. 116.

6. Ibid., p. 109/ p. 117.

7. Ibid., p. 111/ p. 118.

8. Ibid., p. 112/ p. 120.

9. Ibid.

10. Ionesco, *Notes and Counter Notes*, pp. 217-19/ Eugène Ionesco, *Note și contranote*, pp. 267-69.

11. Joseph Campbell, *The Masks of God: Oriental Mythology* (New York: Viking Press, 1962), p. 96.

12. Ibid., p. 97.

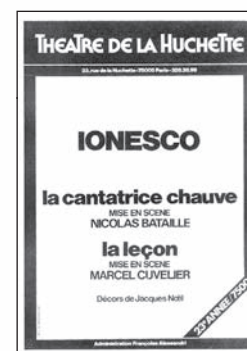
13. Ionesco, *The New Tenant*, p. 115/ Eugène Ionesco, *Noul locatar*, p. 122.

14. Ibid., p. 116/ p. 122.

15. Ibid./ p. 123.

16. Această comparație între zidirea „noului locatar” și înmormântarea faraonilor egipteni a fost făcută în prezența lui Ionesco la „Décade Ionesco”, la Centre Culturel International de Cerisy-la-Salle (3-13 august 1978). Dramaturgul a fost de acord cu această interpretare. (N.A.)

În românește de **Petru Iamandi**

Elena Ingrid
Bahamat

GALAȚII ÎNCEPUTULUI DE SECOL XX

ȘI

”ROUMANIA IN LIGHT AND SHADOW”

Deseori, scrierile memorialistice oferă date inedite, de un pitoresc aparte, despre viața anumiților comunități. Și dacă ele aparțin unor locuitori originari de pe alte meleaguri, informațiile capătă conotații specifice, datorate diferențelor de mentalitate, amprente ale altor civilizații.

În această categorie se încadrează și *ROUMANIA IN LIGHT AND SHADOW* (aflată în colecția Bibliotecii “V.A. Urechia” Galați), apărută la Londra, în 1922, sub semnătura lui Ethel Greening Pantazzi, de origine canadiană, căsătorită cu un comandor român, care a locuit împreună cu familia în Galați, la începutul secolului trecut.

Printre impresiile sale despre România, scrise în această lucrare-jurnal între anii 1909 și 1919, cele referitoare la orașul Galați sunt deosebit de valoroase pentru jalonarea unor repere esențiale ale vieții cotidiene din acest oraș-port de renume internațional.

Galații aveau un farmec aparte și în accepția memorialistei, fiind cu totul diferit de celelalte orașe românești, tocmai datorită existenței aici a reședinței Comisiei Europene a Dunării (în continuare, C.E.D.), a numeroase reprezentanțe diplomatice străine, agenții de navigație și case comerciale străine, care marcau pregnant viața publică locală. Reprezentanții Marii Britanii, Franței, Italiei, Austro-Ungariei, Germaniei, Turciei, Rusiei și României în cadrul C.E.D-ului erau conducătorii naturali ai coloniilor lor, contribuind la socializarea acestora, într-o manieră inedită, datorită faptului că era vorba de întâlniri între oameni din cele patru colțuri ale lumii. Pe lângă întâlnirile organizate în propriile locuințe, ei organizau, colectiv, atât baluri,

cât și alte serbări, la sediul C.E.D., iar excursiile pe Dunăre, cu yachtul aflat în proprietatea colectivă a comisiei erau tot un prilej de pitorești întâlniri ale exponenților unor civilizații diferite. Memorialista constata că în diverse cercuri ale societății gălățene se puteau întâlni consulii acreditați la Galați, proprietarii unor însemnate case de navigație și bancheri de diferite naționalități, latifundiari și ofițeri ce particularizau profilul multietnic al urbei.

În acest cadru general, viața citadină pulsa, într-un ritm specific, pe care Ethel Greening Pantazzi l-a surprins raportându-l la propria experiență de viață.

Considerațiile referitoare la ospitalitatea și moda ambientală locală, la obiceiurile legate de sărbătorile

tradiționale, precum și cele despre momente esențiale ale vieții de familie, au primit amprenta unui spirit de observație analitic, critic și chiar autocritic comparativ, ce oferă cercetătorului vieții cotidiene a epocii un filon documentar prețios. Ieșeau pregnant în relief comportamentul și comunicarea între membrii unei familii, între aceștia și rude mai îndepărtate sau prieteni, într-un cadru mai oficial, precum și principii de educație ce stârneau admirația sau uimirea autoarei, obligată să constate paradoxul raportului dintre tradiție și modernitate manifestat atât în spațiul public, cât și în cel privat al comunității gălățene de la începutul secolului al XX-lea.

Evident că, printre sus-menționatele rânduri, luminile și umbrele existențiale ale comunității locale în special, dar și a celei naționale, în general, pot induce analize științifice cu o tematică istorică variată.

PROFESORUL DIMITRIE DIMITRIU, gălățeanul apreciat de Mihai Eminescu și Ion Creangă

Galațiul are înscrisă în galeria personalităților sale multe nume ilustre al culturii și științei românești, asupra cărora specialiștii s-au aplecat cu recunoștință și le-au evidențiat faptele meritorii. Lista rămâne însă în permanență deschisă și orice nouă contribuție este binevenită, în speranța că nu este prea departe ziua când va prinde contur publicistic un dicționar al celor mai reprezentativi gălățeni dat fiind faptul că o astfel de lucrare nu s-a mai publicat din 1973!, iar ediția de atunci a fost, evident cenzurată.

Aducem în atenție, în rândurile de mai jos, numele unui profesor gălățean care s-a dovedit a fi un muzician și dascăl de școală de înaltă ținută profesională. Este vorba de maestrul Dimitrie Dimitriu, profesor la Galați și Iași, ale cărui date biografice și realizări le prezentăm succint.

S-a născut în Galați, la 22 septembrie 1864. În orașul nostru își face studiile secundare, distingându-se între colegi, datorită calităților sale vocale excepționale. Cu ocazia unei inspecții pe care marele compozitor și dirijor Gavriil Musicescu (1847-1903) o face unor școli din Galați, îl remarcă pe tânărul Dimitriu și-i recomandă să urmeze Conservatorul de muzică din Iași. Musicescu îl va sprijini și material, angajându-l, la partida baritonilor, în corul mitropoliei pe care îl conducea. Concertele de muzică corală pe care le susțineau studenții Conservatorului au pus în evidență talentul de solist al lui Dimitrie Dimitriu, acesta fiind apreciat de Mihai Eminescu și Ion Creangă, iar tânărul gălățean atașându-se sufletește de acești auditori ai săi.

După absolvirea Conservatorului se întoarce în

Galați, devenind din toamna anului 1883 profesor de muzică vocală la Școala normală din localitate. „*Activitatea sa educativă de la această școală – consemna o publicație din anul 1931 – se caracterizează prin stimularea sentimentului patriotic și încălzirea sentimentului moral-religios.*” La solicitarea episcopului Iosif Gheorghian al Dunării de Jos (1879-1886), înființează corul Catedralei Episcopale (actuala biserică Sf. Nicolae de pe str. Ion Creangă), cor apreciat de profesorul său, Gavriil Musicescu.

În luna februarie anului 1888 se transferă la gimnaziul „Ștefan cel Mare” din Iași. „*Prin activitatea desfășurată se remarcă în lumea artistică și în corpul didactic drept o personalitate deosebită*”, motiv pentru care este solicitat să predea muzica la mai multe școli ieșene, precum: Institutele unite, Liceul militar, Liceul de fete, Seminarul pedagogic, Liceul Național (la acesta din urmă între 1899-1900 și 1 septembrie 1901-12 ianuarie 1902). Vreme de aproape două decenii (1909, după alte surse din 1911-1929) va preda muzica vocală la Seminarul „Veniamin Costachi” din Iași, școală bisericească de prestigiu,

care funcționa în capitala Moldovei de la începutul veacului XIX-lea. A înființat Asociația corală *Aurora* (cu scopul de a populariza muzica corală și a sprijini diferite societăți de binefacere) care a susținut, sub conducerea maestrului Dimitriu, nenumărate concerte. După moartea lui Gavriil Musicescu profesorul Dimitrie Dimitriu preia pupitrul dirijoral al coralei mitropolitane, străduindu-se să mențină această prestigioasă formație corală la cotele performante din vremea înaintașului său. „*Maestrul D. Dimitriu, fire dezinteresată, bună și patriotică,*

ajută Ateneul din Tătărași (întemeiat în 1920 de Constantin N. Frimu din Buciumeni, jud. Galați, n.n.) în propaganda lui românească și organizează concerte de muzică românească în Basarabia îndată după Unire. Activitatea plină de energie românească lasă o urmă luminoasă în viața școlii, a artei și a Bisericii din Iași“ –citim într-o cronică contemporană lui Dimitriu, iar noi adăugăm că a făcut aceeași luminoasă figură și în orașul său natal. Pentru merite artistice și pedagogice deosebite, regele

Carol I i-a conferit Medalia “Bene Merenti” și mai târziu l-a decorat cu “Coroana României” în gradul de Ofițer.

Nu am aflat încă data decesului, petrecut după anul 1930.

Nădăjduim că prin aceste pagini am scos din uitare pe un strălucit gălățean, profesorul, dirijorul și solistul Dimitrie Dimitriu, al cărui nume credem că își va găsi locul potrivit în viitorul Dicționar al personalităților gălățene.

Mariana
Tomozel Cicoș

Pictorul MIHAI GHEORGHE-CORON la 70 de ani

Sunt aproape 4 decenii de când pictorul Mihai Gheorghe Coron a devenit unul dintre membrii activi ai Filialei U.A.P. Galați - mai precis din 1969 - participând la toate saloanele și expozițiile organizate de aceasta pe plan local sau național, precum și la manifestări organizate de Muzeul de Artă Vizuală din Galați. Din 1971 participă și la numeroase saloane republicane de pictură și grafică sau la expoziții naționale cum ar fi “Voronețiana” – Suceava sau Bienala “Ion Andreescu” – Buzău.

Lucrările lui au ajuns și peste hotare: în Germania (Bad Neustadt - 1992, 1993) și în Franța (1995-1996, Saint Amand Montrond, Bordeaux, Pessac, Aztre Charente). Deschide expoziții personale în Galați și în alte orașe din țară, aproape în fiecare an.

Legat sufletește și prin anii de studii de școală ieșeană de pictură, Mihai Gheorghe Coron dezvoltă principii tehnice însușite în anii formării

sale. Modul de practicare a acuarelei o arată. Pentru el acuarela înseamnă în primul rând o prospețime a suprafeței lucrate, înseamnă multă transparență și spontaneitate. Coron preferă acuarela lucrată pe suport umed și fără desen prealabil. Acesta este realizat din pensulă, prin pată de culoare și eventualele accente date de linii modulate.

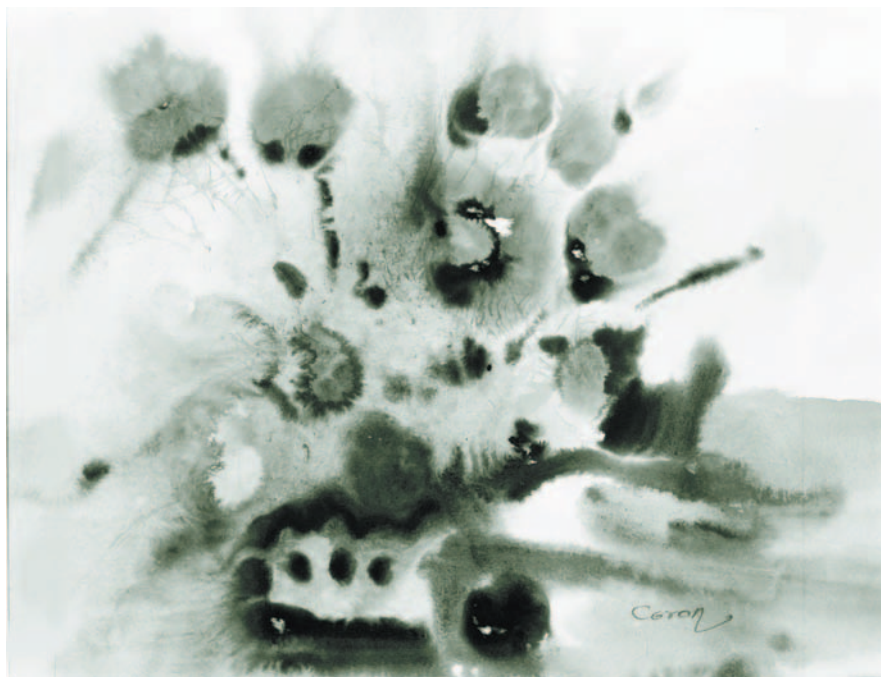
În compozițiile sale domină suprafețele mari cromatice, fără detalii - o acuarelă gestuală. Adesea acuarelele lui sunt o alternanță de pete fuzionate și decupaje geometrice care pun în evidență albul prețios al hârtiei.

Multe din calitățile plastice ale acuarelei le regăsim transpuse în

modul de abordare a uleiului. Pictorul și-a păstrat preferința pentru câteva teme la care revine constant. Urmărind în timp evoluția lui Mihai Gheorghe Coron observăm că artistul configurează un univers arhaic și nostalgic, cel din copilărie, dar și cel al unei Moldove desprinse de trecerea timpu-

lui, prezentă în memoria afectivă a artistului. Este imaginea satului moldovenesc unde și-a petrecut copilăria, se pare că nu mult diferită de cea de astăzi. O imagine completată cu cea a satelor Deltei, cu

casuțe mici, singuratice, pierdute sau contopite cu peisajul.

Există o diferență între cele două tipuri de compoziții: satele moldovenești, pierdute printre dealuri, sunt figurate într-o creștere ascensională, ocupând pe verticală tabloul, în timp ce motivul satelor Deltei, suspendate între cer și apă, sunt ordonate de linia orizontului figurată la o treime din suprafața lucrării. Geometria lor simplă și aproximativă semnifică în același timp prezența umană cu trăirile ei primordiale, cu fragilitatea, dar și cu forța existenței, făcută din bucurii și necazuri.

Păstrând un anumit tip de motiv de-a lungul anilor, Mihai Gheorghe Coron s-a concentrat tot mai mult asupra culorii devenită principalul element plastic al compozițiilor sale.

Peisajele sale de iarnă abordează o gamă cromatică mai pretențioasă și mai rar practică: violet - galben. Prospețimea și luminozitatea griurilor reci cu tente violacee este marcată de accente pure de galben, dozate cu grijă în ansamblul lucrării. Aceași meticulozitate în echilibrarea intensităților cromatice, a balanței luminozităților și a contrastelor de culori reci și calde o întâlnim și în naturile moarte cu flori. Flori simple, cu tije drepte, urcând pe verticală, ca niște coloane fragile și vitale în același timp, exprimă și ele momente de meditație ale artistului într-un univers al culorii.

Cu ocazia împlinirii a 70 de ani, Muzeul de Artă Vizuală din Galați a organizat o amplă retrospectivă ce aducea în fața publicului o selecție semnificativă din toate etapele de creație ale artistului. Valorificarea operei lui Mihai Gheorghe Coron a

constituit și una din preocupările specialiștilor de la Biblioteca "V. A. Urechia", care au evidențiat, astfel, prin intermediul unor expoziții și simpozioane, calitățile plastice ale unui pictor ce are o contribuție

importantă la îmbogățirea peisajului artistic al Galațiului contemporan.

Cristian
Căldăraru

BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI FORTIFICATE

o necesitate pentru Țările Române în secolele XVI - XVII

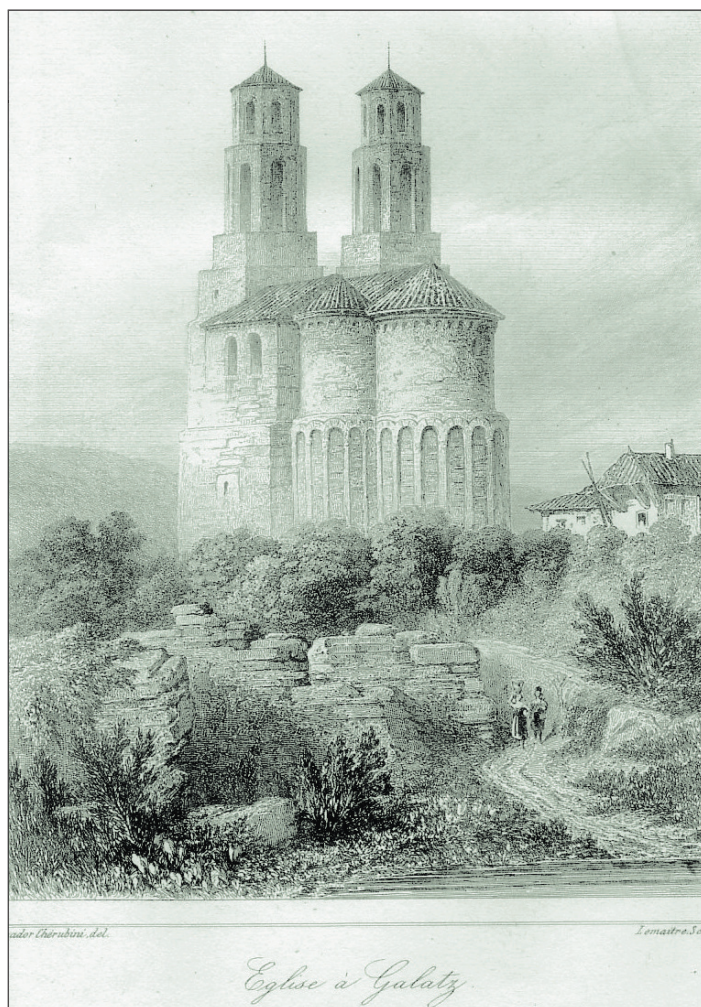
Arhitectura bisericească fortificată poate fi inclusă în stilul „vernaculaire” românesc [1], având în vedere că arhitecții adaptau în mod spontan, în funcție de materialele de care dispuneau, precum și de posibilitățile de apărare ale locului, problemele de construcție și ornamentare [2]. Lăcașurile de închinăciune românești au o istorie milenară, fiind la început sihăstrie locuite de „purtători de Hristos spre izbânda liniștii atât de iubită de sufletul românului” [3].

Atunci când voievodul, sau boierul descoperea un astfel de loc, mai întotdeauna în inima pădurilor „îndată aducea piatră, var, lemn și meșteri și întemeia o mănăstire nouă”, sihăstrie strângeau „crucea, ceaslovul și desaga” și intrau mai în adâncul codrilor și al munților pentru a ridica o nouă sihăstrie. Așa au luat ființă în Țările Române sute de mănăstiri și schituri [4]. Numărul lor va crește simțitor în sec. al XVI-lea, secol în care în Moldova și Țara Românească apare necesitatea ridicării de „cetăți - mănăstirești”. La mijlocul secolului al XVI-lea se constată o „stimulare” a legăturilor dintre cele trei voievodate românești (Transilvania devenise între timp Principat autonom sub suzeranitatea Porții otomane),

având aceeași cauză: crearea unui front antiotoman. Asistăm, bunăoară, la intense schimbări politice, economice și culturale, care prefigurau momentul de la 1600 – Unirea celor trei Țări Românești sub Mihai Vodă Viteazul. În a doua jumătate a secolului al XVI-lea se constată intensificarea programului de ridicare a construcțiilor bisericești cu amenajări defensive, poate și pentru a înșela vigilența Porții otomane în legătură cu intenția voievozilor români de a păstra puternicele cetăți de apărare [5].

Bisericile fortificate nu erau o noutate, ele putând fi întâlnite în diverse părți ale Europei Centrale, „însă nicăieri numărul lor nu a fost atât de mare încât să creeze un fenomen arhitectural ca la români” [6].

În secolul al XVI-lea crește numărul mănăstirilor ridicate și în Moldova, pe locul vechilor sihăstrie. Este secolul în care, pe lângă voievozi, zideau biserici și mănăstiri, mitropoliți și mari boieri din Sfatul Țării. Poate de aceea aflăm aici un număr dublu de așezăminte religioase în secolul al XVI-lea, față de secolele anterioare. Dacă în secolul al XIV-lea au fost ridicate în Moldova 16 mănăstiri, asistăm în secolul al XV-lea la apariția altor 24 și două schituri, iar în secolul al XVI-lea vor mai fi zidite 25 mănăstiri,

Eglise à Galatz.

la care s-au adăugat și 7 schituri [7], toate pe locul vechilor sihăstirii.

Ultimul sfert de veac XVI marchează începutul unei perioade de decadentă în viața politică a Țărilor Române, obligate să-și creeze „alianțe și adversități” cu vecini din ce în ce mai puternici: turci, tătari, polonezi, cazaci, unguri sau nemți. Sub pretextul ajutorului dat pretendenților la domnie, străinii au

avut mai întâi grijă să jefuiască Țările Române. Încă un motiv în plus ca românii să-și creeze un sistem complex de fortificații mănăstirești și bisericesti, obligați fiind și de presiunile tot mai vehemente ale Porții, care dispuneau distrugerea sau abandonarea cetăților Moldovei [8].

Acest sistem defensiv bisericesc era folosit în Ardeal încă din secolele XIV-XV [9]. La Târgu-Mureș, înainte de construirea cetății, a fost construită în secolul al XIV-lea o biserică în stil gotic ce aparținea fostei mănăstiri franciscane, având pe latura de nord o capelă fortificată. Zidul de incintă al acestui așezământ a constituit nucleul de dezvoltare al întregului ansamblu fortificat al cetății construite aici în secolul al XV-lea [10]. Cercetările arheologice din Transilvania pentru epoca medievală au reliefat că din secolul al XIII-lea comunitățile libere săsești și-au ridicat biserici fortificate, numărul lor crescând odată cu pericolul otoman, din secolul al XV-lea.

Asistăm în această perioadă la o transformare a bisericilor săsești, care vor fi „dotate” cu „guri de tragere” ce vor lua locul crenelurilor. De asemenea, pentru o mai sigură apărare, partea superioară a zidurilor a fost reclădită, iar spațiul dintre creneluri a fost zidit, păstrându-se numai deschiderile pentru gurile de tragere [11]. Aceste elemente defensive realizate la bisericile săsești vor fi folosite începând

cu secolul al XVI-lea și de către constructorii bisericilor și mănăstirilor fortificate din Moldova și Țara Românească [12].

Unele biserici săsești din secolele XIII-XIV aveau un fel de „balcoane exterioare zidului de incintă, inițial sprijinite pe console de lemn”, des folosite în Franța [13]. Acest element arhitectural îl vom întâlni, e drept, destul de rar, la mănăstirile și bisericile fortificate din Moldova secolului al XVII-lea, la Dragomirna și poate la Precista-Galați.

Frământatul secol al XV-lea a făcut ca în Transilvania să apară mai întâi biserici fortificate cu ziduri de incintă prevăzute cu bastioane (turnuri) de colț, guri de tragere, guri pentru păcură sau apă fiartă etc. Arhitectii unor asemenea ame-

najamente defensive din Transilvania s-au adaptat la situațiile concrete de nesiguranță a obștei față de incursiunile de pradă tătărăști, considerând că mica obște sătească își poate afla scăparea, pentru o perioadă relativ scurtă de timp, în incinta lăcașurilor de închinăciune [14]. După 1541, când jumătate din Ungaria a fost transformată în pașalâc – Pașalâcul de la Buda – iar Transilvania devenise Principat autonom sub suzeranitatea Imperiului Otoman, în Sud-Estul Transilvaniei și în special în ținutul Trei Scaune încep să fie ridicate biserici fortificate sau să se efectueze lucrări de fortificare a bisericilor deja construite. Era un mod de cum înțelegea populația rurală să se apere în cazul unor atacuri turco-tătare și nu numai. Ardelenii n-au neglijat nici turnurile – locuință din cadrul fortificațiilor bisericesti, unele construite independent de biserică, altele adăugate pe latura de vest a edificiului religios. Astfel de amenajări defensive (Câlnic, Gârbova, Moșna, Dobârca, Ruja, Viscri), aparțineau cu precădere greavilor [15] săsești și reprezenta ultimul refugiu în caz de asediu [16]. Caracterul de locuință fiind dat de formatul ferestrelor – mai mari decât la turnurile de apărare – precum și de existența coșurilor de fum ale bucătăriilor din interiorul lor [17]. Un astfel de exemplu îl constituie “turnul de poartă de la cetatea bisericescă din Ațel-Sibiu”, proprietatea familiei greavului Tobiasi,

turn construit între secolele XV-XVI. Mult mai târziu, în secolul al XVII-lea, un astfel de spațiu a fost amenajat și în Moldova, ca în cazul turnului de apărare de pe exonartexul bisericii Precista din Galați, dotat și cu un cuptor pentru copt pâinea.

Spre deosebire de bisericile fortificate din vestul Transilvaniei, cele din Sud-Est erau înconjurate de ziduri de incintă fortificate, cu turnuri de apărare. În vestul Transilvaniei, bisericile erau zidite de la început cu amenajări defensive – ziduri duble, scări interioare fixe sau mobile, drumuri de strajă, metereze ce străpungeau zidul spre exterior etc. Pornindu-se de la tipologia arhitecturii țărănești, constructorii bisericilor și mănăstirilor fortificate din Țările Române, au adaptat elemente precum scara interioară dintre ziduri – rabatabilă sau fixă – balconul sau foișorul, acoperișul, soclul, la formele masive de arhitectură religioasă, creându-se un alt tip de relație, scară-biserică, scară-drumuri de strajă, scară-ziduri de apărare, scară-foișor (balcon) [18]. Răspândirea și folosirea intensă a armelor de foc în secolul al XVI-lea, a produs o evoluție și o modificare în cadrul arhitecturii de apărare civile și bisericesti, noutatea reprezentând-o bastioanele pentagonale de tip italian ce apar mai întâi în Italia în secolul al XV-lea [19].

O serie de biserici fortificate din Transilvania: Fârju, Șard, Cricău, Mesentea, Galda, Geoagiu, Zlatnă fac parte din categoria pe care Virgil Vătășianu a caracterizat-o de „tip longitudinal” [20]. Țesătura aceasta de „cetăți-bisericesti” din Transilvania secolelor XV-XVI o vom întâlni mai târziu în Moldova, în special la Iași, unde de la sfârșitul secolului al XVI-lea până către sfârșitul secolului al XVII-lea s-a realizat apărarea prin acest corolar de biserici și mănăstiri fortificate din apropierea orașului și din interiorul său, constituindu-se o apărare de grup [21]. Aplicarea elementelor renascentiste la fortificațiile bisericesti sau mănăstirești se observă atât în Moldova cât și în Țara Românească, datorită meșterilor zidari chemați

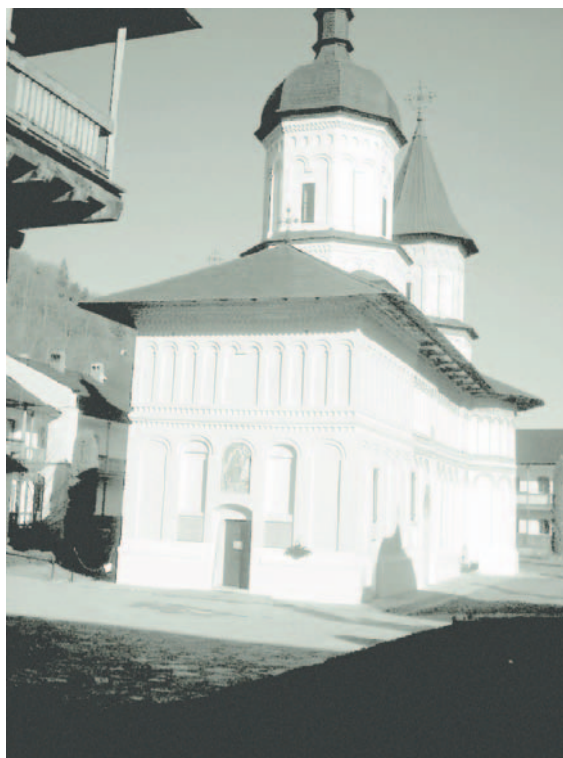
din Italia de nord, unde sistemul de fortificații ținea, ca și în Ardeal, de situația economică a obștei respective.

Folosirea bisericilor ca puncte de apărare puternic fortificate a însemnat indiscutabil o legătură strânsă între biserică și comunitatea care a ridicat bisericile, aceeași comunitate care în afară de fortificarea bisericii a realizat un sistem de apărare în jurul acesteia și a obștei bisericii, cunoscutele „cetăți-țărănești” [22]. În general, se pot distinge, în Transilvania, două tipuri de fortificații locale țărănești și bisericesti [23]:

1. tipul care continuă tradiția vechilor incinte de piatră, în care biserică, nefiind fortificată, a fost înconjurată de una sau mai multe incinte fortificate.

2. tipul, mai des întâlnit, în care este modificată și adaptată nevoilor militare însăși structura bisericii prin amenajările defensive aplicate.

În Moldova și Țara Românească, începând cu a doua jumătate a secolului al XVI-lea, programul

arhitecturii bisericilor fortificate capătă noi valențe, datorită varietății soluțiilor adoptate, conferind fiecărui locaș de închinăciune o individualitate aparte. Varietatea pitorească a acestor lăcașuri de închinare și de apărare nu a exclus existența anumitor reguli de distribuție și compoziție [24].

Programul zidurilor de mănăstiri și biserici fortificate a fost în strânsă legătură cu strategia militară, care s-a afirmat și diversificat în secolele XVI-XVII în toate cele trei țări românești [25], cu politica alianțelor, întâmplându-se deseori ca unii voievozi români, în lupta lor pentru apărarea idealului

creștin, să ceară aliaților ajutor pentru „mântuirea creștinismului” [26].

Iată de ce bisericile și mănăstirile fortificate românești din secolele XVI-XVII, durate în piatră, trebuiau să-i apere pe români, dar să și salveze lumea creștină, așa cum mărturisea Mihai Viteazul: „Ceea ce-am făcut, toate le-am făcut pentru credința creștinească, văzând eu ce se întâmplă în fiecare zi

cu bieții creștini. M-am apucat să ridic această mare greutate cu această țară săracă a noastră, ca să fac un scut al întregii lumi creștine” [27].

Note:

1. Marcu, Florin: *Marele dicționar de neologisme*, București, 2000, p. 919

2. Drăguț, Vasile: *Une forme représentative de l'architecture vernaculaire: les fortifications populaires du moyen âge*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă*, an. XLVIII, nr. 1, 1979, p. 60

3. Bălan, Ioanichie: *Vetre de sihăstrie românească*, București, 1982, p. 18

4. *Ibidem*, p. 19-20.

5. Drăguț, Vasile: *Arta românească*, ediția a II-a, București, 2000, p. 171

6. *Ibidem*, p. 175

7. Bălan, Ioanichie: *op.cit.*, p. 24-25

8. Nastasa, Dumitru: *Tainițe și Metereze în vechile biserici din Iași*, în *Studii și cercetări de istorie*, p. 77-78

9. Fabini, Herman: *Biserica-cetate din Biertan*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, an III, nr. 1, 1992, p.16; Virgil Vătășianu: *Istoria artei feudale în Țările Române*, vol. I, București, 1959, p. 570-571; Herbert Hoffmann: *Monumentele transilvănene într-un context modern*, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, an XXXIX, 1, 1970, p. 55

10. Bogdan, Alexandru Al.: *Cetatea din veacul al XVII-lea de la Târgu-Mureș*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă*, an XLIII, nr.1, 1974, p. 64-66.

11. Heitel, Radu: *În legătură cu unele probleme ale arheologiei cetăților de piatră medievale din Transilvania*, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, an XXXIX, nr.2, 1970, p. 27-28

12. Iorga, N.: *Ce este vechea noastră artă?*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, an. XXXV, fasc. 113-114, 1942, p. 133

13. *Ibidem*, p. 29; Andronic, Alexandru: *Fortificații medievale din Moldova*, în *Memoria Antiquitates*, II, Piatra-Neamț, 1970, p. 410

14. Velescu, Oliver: *Cetăți țărănești din Transilvania*, București, 1964, p. 22-24

15. Murariu, Ioan: *Dicționar de termeni istorici și arhaisme*, București, 2004, p. 138, greav = conducător al unei localități săsești din Transilvania

16. Fabini, Hermann: *Turnuri de patricieni în Sibiu la sfârșitul evului mediu*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă*, an XLIII, nr. 1, 1974, p. 50-51

17. Kinga, Tüdös S.: *Fortificările medievale în Sud-Estul Transilvaniei*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă*, an LIII, nr. 1, 1984, p. 50

18. Gheorghiu, Adrian: *Scara de acces ca formă arhitectonică în arhitectura populară românească*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă*, an. XLV, nr. 1, 1976, p.3-20

19. Kinga, Tüdös S.: *loc. cit.*, p. 52

20. Brătulescu, Victor: *Bisericile din Transilvania. Biserici întărite*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, an XXX, fasc. 91, 1937, p. 30

21. Șlapac, Mariana: *Cetăți medievale din Moldova, Chișinău*, 2004, p. 45-47

22. Derek, Peter: *Unele aspecte privind conservarea bisericilor-cetăți ale sașilor din Transilvania*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, an. III, nr. 1, 1992, p. 10-11

23. *Ibidem*, p. 29-30

24. Drăguț, Vasile: *Une forme*, p. 69; Iliescu, Marina: *Considerații privind tipologia incintelor de apărare a bisericilor-cetăți transilvănene*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, an III, nr. 1, 1992, p. 21-22

25. Crainic, Nichifor: *Transfigurarea românismului*, în *Biserica Ortodoxă Română*, an LX, nr.10-12, 1943, p. 523

26. *Ibidem*, p. 524.

27. Rezachevici, Constantin: *Strategia militară românească în secolul al XVII-lea*, în *Revista Istorică*, tom. 31, nr. 10, 1978, p. 1773.

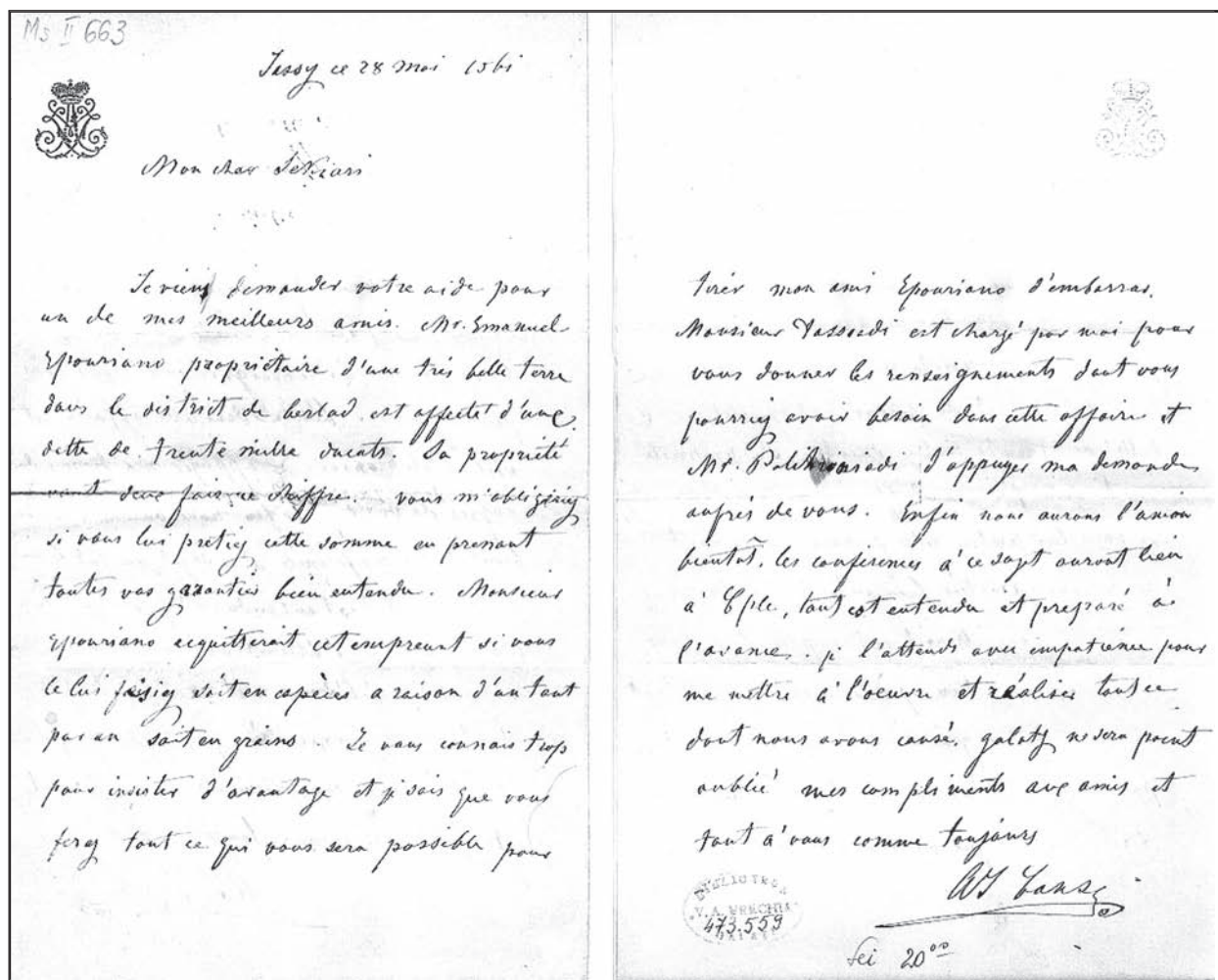
Constantin
Ardelean

Câteva informații din surse americane despre acțiunile politice ale domnitorului Alexandru Ioan Cuza (anul 1864)

Actul istoric din 24 ianuarie 1859, când românii au avut inteligența și maturitatea politică de a se folosi de contextul internațional favorabil și de o interpretare juridică avantajoasă a prevederilor Convenției de la Paris din 7/19 august 1858, l-a adus pe tronurile Principatelor Unite ale Moldovei și Țării Românești pe domnitorul Alexandru Ioan

priorități ale principelui și ale întregii elite politice românești, din ianuarie 1862 a început o nouă epocă în istoria domniei lui Alexandru Ioan Cuza, în care realizarea reformelor agrară și electorală (măsurile pregătitoare pentru desăvârșirea formării statului național și pentru dobândirea neatârării) au tensionat la maximum relațiile politice interne și au

Cuza, atât de legat și de istoria orașului Galați. După o perioadă în care acțiunile pentru legalizarea dublei alegeri și recunoașterea deplinei uniri pe plan politico-administrativ au reprezentat principalele

îngrijorat Poarta și puterile garante.

Toate aceste evenimente sunt, desigur, binecunoscute în istoriografia noastră. Nu este însă lipsit de interes să prezentăm felul în care evenimentele

politice ale anului 1864, cel mai tensionat, dar și cel mai glorios an al domniei prințului Unirii, au fost reflectate în cea mai influentă gazetă de peste Ocean, prestigiosul "The New York Times". Astfel, în rândurile următoare, vom rezuma felul în care câteva dintre evenimentele din România anului au fost prezentate publicului american, mărturii de natură să contribuie la imaginea fostului pârçălab de Covurlui în conștiința contemporaneității.

Într-un prim articol, „Poarta și prințul Cuza”, publicat în 15/27 martie 1864 (pagina 4), autorul se referă la disputa dintre autoritățile constantinopolitane și domnitorul României, căruia îi place „să pescuiască în ape tulburi”. Astfel, după ce stricase relațiile cu Poarta prin confiscarea averilor mănăstirești, domnitorul avea acum noi probleme din cauza problemei militare. Articolul 42 din Convenția de la Paris prevedea că armata Principatelor Unite, pe timp de pace, era alcătuită din 6.208 soldați, iar dacă necesitatea păstrării liniștii interne o cerea, putea fi crescută cu o treime din efectiv. Încălcând această prevedere extrem de explicită, Cuza era acuzat, în același timp, că importă mari cantități de arme, cu ajutorul vaselor franțuzești, deși în spațiul românesc nu existau nici un fel de convulsii sociale care să reclame o înarmare suplimentară. Articolul este în mod clar defavorabil domnitorului, iar nota ministrului de Externe otoman, Ali Pașa, care arăta ilegalitatea acțiunilor românești și cerea o explicație oficială, este considerată ca având un ton „ferm și demn”. Sfatul a fost complet ignorat de prinț, dar el a servit la a se ajunge la adevărata problemă – cea a armamentului. Iar în această privință, continua autorul, prințul „va avea probleme să dea un răspuns satisfăcător”. Nu putea susține că importă arme și mărește numărul soldaților de teama agresiunii Rusiei sau Austriei, căci nu era cazul atunci, nu putea da vina pentru pregătirile militare pe seama faptului că se temea de o insurecție a propriilor supuși și, cu certitudine, nici nu putea spune că se pregătește să se emancipeze de sub blestematul jug musulman, când venea momentul potrivit. Cel mai bun răspuns al domnitorului era să facă apel la protecția împăratului francez. „Cât timp Cuza va avea un protector puter-

nic ca Napoleon, ne îndoim că sultanul va obține ceva de la neascultătorul lor vasal sau va reuși să îl determine să-și respecte obligațiile de supus. Atât prințul cât și poporul din aceste provincii danubiene nu suportă legătura musulmană și poate ar fi la fel de bine și pentru Turcia să scape de ele cu totul”.

Al doilea material („Prințul Cuza și parlamentul său”, 31 mai/12 iunie 1864) este mult mai favorabil domnitorului, aflat atunci la puțină vreme după lovitura de stat din 2/14 mai. Astfel, amintind continuele dezacorduri dintre Cuza și legislativ, ar-

ticolul precizează că singurul punct în care a existat consens a fost confiscarea averilor mănăstirești. Legislativul este alcătuit în principal din „boieri sau mari proprietari funciari, care au o aversiune instinctivă atât față de reformă, cât și față de absolutism”, întotdeauna gata să contracareze acțiunile reformiste ale domnului, mai ales atunci când acestea le subminează propria influență. Ajuns la capătul răbdării, prințul era decis să provoace o criză, fapt pentru care a adus în fața Adunării reforma agrară pe care știa din start că o vor refuza. Din acest moment, i-au oferit pâinea și cuțitul, plasându-l în postura de patriot

care lucrează pentru binele public, iar ei au devenit adversari ai bunăstării statului. Era un excelent pretext să apeleze la popor, astfel că a cerut națiunii să arbitreze între el și adversari. A dizolvat legislativul și a adresat o proclamație către națiune, arătând problemele cu care se confruntase în relațiile cu boierimea retrogradă. Probabil că prințul va câștiga alegerile împotriva oligarhilor, iar apelul la popor nu reprezenta propriu zis o lovitură de stat, ci mai degrabă o soluție de a ieși dintr-un blocaj politic. „Disoluția camerei nu înseamnă anihilarea sa. Compoziția adunării se poate modifica prin acțiunea poporului, dar Adunarea se va reuni din nou după ce vor trece problemele”. În plus, ținând cont de faptul că boierii aveau o mare influență în România, prin prevederile Convenției de la Paris, pe care o foloseau să împiedice reformele și să perpetueze nedreptatea, dacă lovitura lui Cuza „ducea la răsturnarea oligarhilor și la infuzia unui element mai democratic în Adunare, poporul și națiunea nu vor avea motive să regrete rezultatul”.

BULETINUL COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE la 100 de ani de la apariție

Comisiunea Monumentelor Istorice, înființată în anul 1892, sub autoritatea Ministerului Instrucțiunii Publice, publică, începând cu luna ianuarie 1908, o revistă periodică sub denumirea de *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*.

Aniversarea a 100 de ani de la apariția Buletinului, ne oferă un bun prilej de a face o incursiune printre evenimentele care au prefațat înființarea Comisiei Monumentelor Istorice, unde un rol important l-a avut și V.A. Urechia.

Primele știri despre antichitățile risipite în cele trei țări românești le găsim în paginile lui Ion Neculce, Miron Costin sau la Constantin Cantacuzino-Stolnici. Vasile Lupu interzice folosirea pietrei din ruinele Curții Domnești din Vaslui pentru construirea unei biserici sub motivul „că acest lucru nu se cade să facem că nu iaște cu cinste”. În secolul al XVII-lea, acest gen de abordare capătă aspectul de poruncă domnească. N. Iorga a scris despre vizitele lui Grigore Matei Ghica la vechile cetăți și curți domnești din Moldova, fiind primul „inspector al monumentelor istorice”. Din dispoziția acestui domnitor, ca urmare a vizitei, se repară câteva biserici. Nicolae Mavrogheni cere „să se puie la loc orice piatră s-ar desface din zid”.

Domnitorul Alexandru Scarlat Ghica, într-un hrisov scris în 12 mai 1768 poruncește: „Pentru orice

zidire nouă poruncim că oricine va vrea să înnoiască casa lui cea veche, să nu schimbe nicicum făptura cea dintâia a casei aceia, ci după cum s-a aflat dintâi tot într-acest fel de făptură să o înnoiască”.

La rândul lui, Mihail Șuțu cel Bătrân, în 15 martie 1792, se adresează printr-un pitac mitropolitului și logofeților cărora le cere ca mănăstirile care „se află într-o stare proastă, cu zidurile stricate, dărăpănate și dezvăluite, precum și înăuntrul sfintelor biserici, lipsă de cele trebuincioase să fie reparate”.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea se schimbă mentalitatea și se simte o trezire a conștiinței naționale. În anul 1829, într-un colț de țară, ruinele unei vechi mănăstiri, Mărcunea, situată în zona Cazanelor Dunării, trezesc interesul protopopului Nicolae Stoica din Hațeg. Aceste însemnări ale

lui Nicolae Stoica sunt considerate ca primă „fișă de monument” cu principalele date istorice, starea picturii și planul bisericii.

Catastrofalele cutremure din 14 noiembrie 1829 și 11 iunie 1838 determină autoritățile să construiască și să renoveze unele orașe. Se

demolează cetățile din Brăila în 1829 și Giurgiu în 1830, iar geamiile din cele două localități sunt transformate în biserici creștine. Preocupările pentru vechile biserici determină înființarea în anul 1831 a „Logofeției Pricinilor Bisericești” în Țara Românească, iar „Regulamentul Organic” prevedea alocarea a 25% din veniturile bisericești pentru întreținerea bisericilor.

Descoperirea tezaurului de la Pietroasa în anul

1838 a dat un nou imbold cercetărilor arheologice a căror protagoniști au fost: banul Mihai Ghica, Cezar Bolliac și A. T. Laurian.

Gheorghe Asachi și fiul său Alexandru cutreieră Moldova, făcând schițe și însemnări ce vor fi publicate mai târziu. Guvernatorul rus Pavel Kiseleff (1788-1872) cercetează și el în 1832 mănăstirile și antichitățile din Muntenia și Oltenia, luând inițiativa de a se elabora o „statistică descriere” care să cuprindă starea și istoricul clădirilor bisericesti, pe cât posibil mai adevărată. Multe din bisericile noastre erau închinatelor altor biserici din afara țării, determinând factorul politic să

impună repararea lor din veniturile proprii. Primul serviciu tehnic intitulat *Masa inginerescă* ia ființă în 1833, și se întărește în anul 1840 prin legi specifice.

Anul 1844 poate fi considerat ca începutul activității moderne în domeniul monumentelor istorice. În ambele principate se înființează primele servicii de specialitate care stau la baza instituției monumentelor istorice din România. În Moldova se înființează Ministerul Cultelor, cu atribuții clare privind repararea bisericilor neînchinate. În Țara Românească, la 12 mai 1844, Gh. Bibescu Vodă reglementează acest subiect fixând chiar un post de arhitect cu îndatoriri precise. Primul arhitect cu responsabilități de a „rându-i în lucrări mănăstirești” este arhitectul elvețian Johann Schlatter. De fapt, Gh. Bibescu a fost un împătimit al monumentelor pe care le vizitează și poruncește „restatornicirea monumentelor celor vechi” după o vizită efectuată

în 23 august 1844 la Târgoviște.

Revista „Propășirea” din Iași, încă din primele numere din 1844, publică articolul lui Mihai Kogălniceanu: „Ștefan cel Mare - arhitect”, care va continua cu alte articole și studii dedicate bisericilor ctitorite de Ștefan cel Mare. Wilhelm de Kotzebue (1813-1887), consul la Iași, publică în același an „Mănăstirile Moldovei din Carpați”. Primul studiu dedicat monumentelor bucovinene este redactat de preotul de la Putna, Gherghiescu, intitulat „Morminte, odoare, inscripții și clopotele mănăstirii Putna”, publicat în „Arhiva Românească” din 1843.

Viitorul preocupărilor legate de monumente este marcat de două evenimente:

- în timpul ocupației austriece, 1854-1856, feld-mareșalul conte Johan von Coronini, comandatul armatei semnalează Comisiei Monumentelor de la Viena despre valoarea artistică a Episcopiei de la Curtea de Argeș. Comisia delegă pentru studierea acestui monument pe Louis Ressenberger, care va publica în 1867 la Viena o lucrare intitulată „L'église du monastère épiscopal de Curtea de Argeș”.

- în noiembrie 1856, la Putna sunt deschise și cercetate mormintele lui Ștefan cel Mare și Bogdan, eveniment cu puternic ecou în țările române.

Secularizarea averilor mănăstirești după Unire, readuce în actualitate problema monumentelor istorice. La modă în acea perioadă erau farfuriile englezești pictate cu monumente istorice din România. Ele constituiau podoaba vitrinelor și bufetelor din sufrageriile familiilor boierești.

Un personaj total atipic îl constituie maiorul D. Papazoglu, pe care N. Iorga îl caracteriza astfel: „A admirat, cercetat și popularizat în marginile cunoștințelor sale de ostaș autodidact, monumente istorice romane și românești”. Meritul lui constă și prin faptul că a fost primul care a sesizat pericolul în care se află tezaurul istoric și artistic al țării. Prin memoriul său adresat domnitorului din 26 iulie 1859 se declanșează acțiunea prin care „comisarii guvernamentali cutreieră țara și inventariază piesele de valoare din mănăstiri”.

Ideile lui D. Papazoglu, care reflectă de fapt opinia societății, se vor regăsi în Legea secularizării

Fig. 146. Biserica. Piatra. (C)

averilor mănăstirești din 12 decembrie 1863. În perioada lui A.I. Cuza au fost luate unele decizii foarte importante legate de monumentele istorice, precum:

- încep studiile în vederea restaurării Bisericii episcopale de la Curtea de Argeș, delegat fiind arh. G. A. Burrelli, începe o adevărată

epopee a acestei biserici care va dura aproape 60 ani, cu confruntări de idei și consecințe dintre cele mai bune pentru politica de restaurare a monumentelor;

- la 25 noiembrie 1864 se aprobă „Regulamentul de funcționare a Muzeului de Antichități”. Așa se naște noțiunea de „rezervație arheologică”, pe care o definește A. T. Laurian.

În același an se aprobă înființarea Școlilor Naționale de Belle-Arte de la București și Iași, care vor include și Comitetele Academice de Belle-Arte, cu menirea de a respecta ca „nicio modificare nu se poate aduce în picturile unei biserici din țară fără prealabila autorizare a Comitetului de Belle-Arte”;

- Regele Carol I, înainte de a veni în România, a audiat în 1862 prelegerile de estetică ale lui Anton Springer (un adept a lui Hegel) la Universitatea din Bonn, făcând apoi aplicații practice într-o călătorie de studii în Renania. Ajuns domnitor al României, invită în 1871 pe fostul profesor să-și petreacă o vacanță în România, la Sinaia și Cotroceni. Fiind numit rectorul Universității germane din Strasbourg, Springer renunță la proiectele sale de studii în România, dar îndrumările sale au dat roade. Tânărul domn, cu vădite cunoștințe de artă, face în primii ani de domnie vizite de documentare la principalele monumente istorice ale țării;

- în Transilvania, în aceeași perioadă, după incendiul castelului de la Hunedoara din anul 1854 se pune problema restaurării castelului. Lucrările încep în anul 1868 sub conducerea arhitectului Francisc Schulz, care respectă principiile de restaurare ale francezului

Viollet-le-Duc. Piesele originale sunt depozitate într-un lapidarium și se construiește castelul cu piese noi. Această restaurare nu a stârnit în Transilvania niciun protest, spre deosebire de România, unde lucrările lui André Lecomte du Noüy vor produce multe discuții și proteste. Mai mult, arhitectul Emeric Steindl care-i urmează în 1871 lui Schultz merge cu copiatul așa de departe încât reproduce până și semnele de pietrar numite lapidare.

După o încercare nereușită a lui V. A. Urechia de a trece prin camera legiuitoare în 1871 un proiect de lege „pentru conservarea monumentelor culturii român”, Carol I își exprimă public nemulțumirea de felul cum decurg lucrările de la Curtea de Argeș printr-o scrisoare din 25 mai 1873. Lucrurile încep să se miște prin înființarea unei Comisii în componența căreia fac parte printre alții: Al. Odobescu și arh. D. Berindei, comisie care, prin soluțiile practice date și orientare teoretică, este demnă de amintit. Prin Decretul domnesc din 6 aprilie 1874, se elaborează „Regulamentul Comisiunii Monumentelor Publice”. Din această Comisiune, aprobată de Domnitor în același an, vor face parte: M. Kogălniceanu, Al. Odobescu, C. Bolliac, T. Rosetti, D. Sturza, Al. Orăscu, D. Berindei și C. Stăncescu.

La inițiativa lui Al. Odobescu de a difuza în țară un chestionar, cu scopul declarat de a face un inventar al monumentelor istorice, s-au primit aproape 4.000 răspunsuri, care se păstrează astăzi la

Biblioteca Academiei Române. În același an, se face și în Transilvania un recensământ al monumentelor istorice.

Paralel cu aceste acțiuni, în anul 1875 începe

„epoca André Lecomte du Noüy”, pentru că serviciul de arhitectură condus de el va beneficia timp de 40 ani de o autonomie completă, intervenția autorităților de stat fiind considerată drept imixiune. Imaginea păstrată despre acest arhitect este mult deformată de polemicele iscate în jurul lucrărilor sale. Cel mai competent a face o caracterizare este chiar V. Drăghicescu, secretarul Comisiei în perioada interbelică, despre care noi credem că este mai aproape de adevăr: „Lecomte, tehnician de neîntrecut, artist minunat, cunoscător al artei bizantine, dar condus mai mult de noțiunea abstractului, fără studii istorice, fără suflet național, impregnat de principiile și teoriile profesorului său Viollet-le-Duc, a dat lucrări eterne ca durabilitate și principii de execuție, dar a reconstruit dărâmand... Pentru noi, el a gonit din toate aceste clădiri sufletul generațiilor de sute de ani ce sălășluia în ele...”

Carol I, la audiența de prezentare acordată în ziua de 25 mai 1875, îi recomandă arhitectului „să păstreze cu sfințenie vechile forme ale splendidei clădiri (Episcopia de la Curtea de Argeș, semnalarea noastră) și să o ridice din trista dărâpănare la vechea strălucire”. Protejat de Casa Regală, în dorința de a face din monumentele restaurate de arhitect biserici cu un bogat trecut istoric, ctitorii personale, de unde cerința ca ele să fie investite cu o nouă strălucire de esență monarhică. Trebuie să amintim aici principalele biserici reclădite din temelie de către arh. A. Lecomte: Trei Ierarhi și Sf. Neculai-Domnesc din Iași și restaurarea Bisericii Episcopale din Curtea de Argeș, Sf. Dumitru din Craiova și Mitropolia Veche din Târgoviște. În anul 1914, moare arhitectul Antoine Lecomte iar șantierul său este lichidat în 1916.

După Războiul de Independență, cu Dobrogea reîntregită după 400 de ani, se înființează o altă „Comisie pentru cercetarea antichităților din Dobrogea”, din care fac parte și M. Kogălniceanu și B. P. Hasdeu. O inițiativă interesantă a fost luată de această comisie, care a decis ca bisericile din orașele din Moldova și Muntenia să trimită odoare și obiecte liturgice vechi bisericilor din Dobrogea.

Ministrul Cultelor din anul 1881, V. A. Urechia, decide înființarea a două comisii pentru „vizitarea și studierea din punct de vedere istoric, artistic și administrativ a principalelor monumente ale cultului român”. Cele două rapoarte au fost publicate în două volume sub titlul „Monumente naționale. Mănăstiri și biserici ortodoxe. Raporturi de la comisiile întocmite pentru cercetarea lor”. Intenția lui V. A. Urechia era de a fundamenta lucrările ce vroia să le înceapă

pe baza unui credit de 300.000 lei, pe care îl obținuse pentru monumentele istorice. Demolarea Bisericii Schitu Măgureanu din București, semnalată de raportori, îl determină pe V. A. Urechia să întocmească un „Proiect de lege pentru conservarea monumentelor naționale”, cu scopul „de a se pune capăt unor pretinse restaurațiuni și reparațiuni”.

Grigore Tocilescu, într-un raport adresat ministerului prin care semnală soarta așezării romane de la Reșca, primește următoarea rezoluție din partea lui Spiru Haret, în data de 25 noiembrie 1885: „... pentru a împiedica pe viitor cel puțin vandalismul contra monumentelor istorice, am onoarea a vă ruga să binevoiți a redacta D-voastră un proiect de lege pentru acest sfârșit”. Această rezoluție a fost punctul de plecare al legii din 1892, al cărui autor a fost Grigore Tocilescu.

Evenimentul care a readus în prim plan problema monumentelor istorice a fost sfințirea cu mult fast, la 12 octombrie 1886, a Bisericii episcopale de la Curtea de Argeș. Regele Carol I a rostit atunci o memorabilă cuvântare, care începea cu următoarele cuvinte: „Popoarele care îngrijesc monumentele lor se ridică pe ele înșile, căci pretutindenea monumentele sunt povestirea vie a istoriei, oglinda trecutului, semnele venerate pentru generațiile viitoare”. În Mesajul Tronului, câteva zile mai târziu, în Parlament, va relua acest subiect: „O națiune care își respectă monumentele străbune și mai ales acele ale pietății și credinței creștinești, are un viitor sigur și neclintit”.

Lucrările de la Iași privind Biserica Sf. Neculai-Domnesc, ctitoria lui Ștefan cel Mare reclădită de Lecomte și renunțarea la cele două abside laterale constituite în altare, caz unic în Moldova, unde se făceau slujbe în trei limbi: slavonă, greacă și română, (construite ulterior de domnitorul Antonie Ruset (1675-1678), este un bun prilej de confruntare a principiilor privind problema monumentelor istorice.

În ședința din 12 mai 1892 s-a hotărât în Parlament reactualizarea proiectului de lege din 1881 a lui V. A. Urechia, care urma să fie completat cu proiectul de lege la care lucra Tocilescu. Onoarea de a susține în calitate de ministru cele două legi: „Descoperirea monumentelor și obiectelor antice” și „Legea privind conservarea monumentelor publice” i-a revenit lui Take Ionescu, care a fost întâmpinat cu aplauze. Intervențiile lui Take Ionescu au avut menirea de a fixa cadrul juridic precis al monumentelor istorice, care constituie

unul din marile merite ale acestei legi din 1892. Pe tema „inventarului general” și a dreptului Statului de a cunoaște starea de conservare, proiectul de lege este violent atacat de Mitropolitul Moldovei Iosif Naniescu, care susține că actuala lege „are menirea de a despuia bisericile de valorile ei și de a le împrăștia în muzee”. Consideră inventarele inutile, de vreme ce ele se fac la fiecare schimbare de mitropolit sau stareț. Gr. Tocilescu, în replică, rostește un memorabil discurs în care precizează, referitor la necesitatea inventarului: „O garanție că obiectele prețioase nu vor mai fi lăsate să se consume de flăcări, să se strice de mucegai sau de șoareci”. Cu privire la calitatea inventarelor făcute de clerici, Tocilescu citează și comentează un inventar al mănăstirii Tismana: „O tavă de argint pentru colivă, cu litere mari pe margini, pe unde este poleită cu marca Corbul”. Cine, întrebă retoric Tocilescu, „poate regăsi în această tavă tipsia de argint în greutate de 1,37 kg., făcută de Neagoe Basarab la 1511?”.

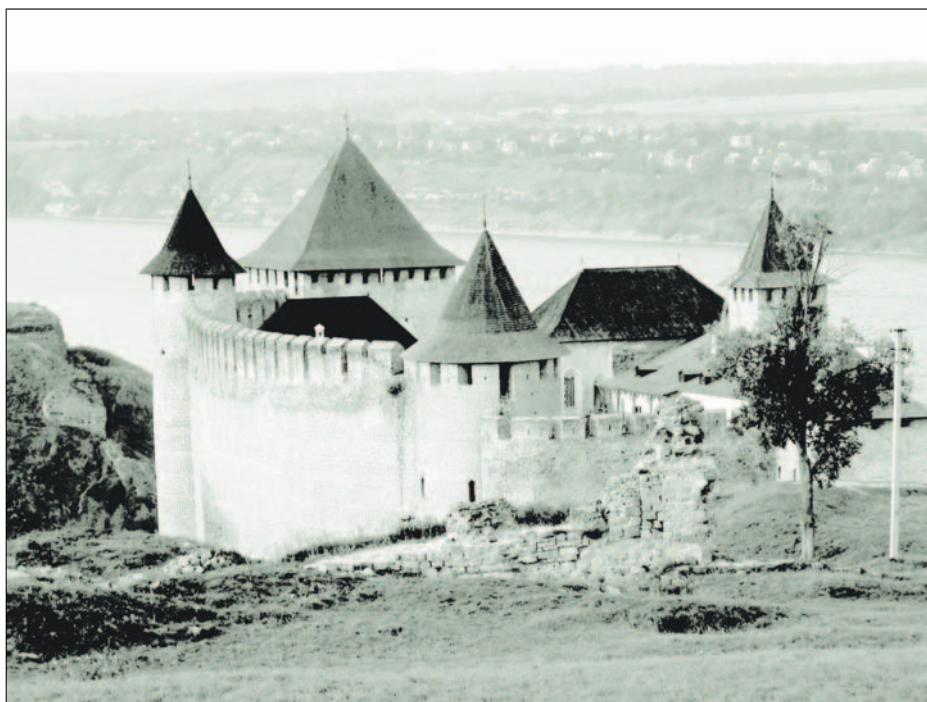
După discuții și votarea pe articole, 50 pentru și 1 vot contra (bănuim al cui a fost votul), ia cuvântul în Senat Take Ionescu, tânărul și talentatul ministru al Instrucțiunii. Prin contribuțiile sale teoretice vine să lămurească pentru prima dată contradicția dintre servitutea de monument istoric a unor bunuri și inviolabilitatea proprietății particulare. Plecând de la constatarea că monumentele „sunt înainte de toate naționale ... mărturii ale gloriei trecute”, Take Ionescu precizează: „nimeni nu se poate atinge de un monument istoric fără voia Statului ... acela care se va atinge de un monument istoric va fi pedepsit”. Proprietarul care nu primește această cerință legală, adică împiedicarea restaurării lui „să aibe dreptul să zică Statului: cumpără-l dacă vrei să-l păstrezi, sau să-l restaurezi cum crezi tu mai bine, căci dacă nu mi-l cumperi, voi face cu dânsul ce voi găsi de cuviință.”

În același an se adoptă și „Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice”, care reglementează săpăturile arheologice, dreptul de proprietate și organizarea muzeelor.

Prin Înaltul Decret Regal nr. 3658 din 17 martie

1892 este promulgată „Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice” și „Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice”. Aceste legi prevăd că „întreținerea materială a bisericilor declarate monumente istorice” va fi în sarcina Statului, astfel se instaurează o nouă politică a monumentelor istorice în sensul dependenței lor de buget. Această lege a fundamentat principiile ce stau la baza restaurării unui monument istoric în perspectiva lor istorică, și trebuie apreciată în profunzimea ei acum la peste 100 ani de la elaborare. (1).

Închei această aniversare a celor 100 ani de la apariția Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, prin a-l omagia cu principiile care au stat la baza acestei „școli de restauratori” enunțate de Dan

Corneliu în memoria arhitectului Ștefan Balș (2):

- modestia chiar și smerenia restauratorului față de CTITOR;
- exigența relevărilor și ale cercetărilor, cu toată gama specialiștilor în arheologie, istoriografie, pictură etc.

Note:

1. *Revista Monumentelor Istorice*, nr. 2 din 1992, București, pag. 5-12 și V.A. Urechia, *Istoria Românilor*, București, 1892, pag. 82

2. *Revista Monumentelor Istorice*, București, 2003, pag. 137

**Violeta
Ionescu**

SĂRBĂTORILE ANTICHITĂȚII

NOIEMBRIE

EGIPTENI

1 noiembrie - *Sokaria* (prima zi a “iernii” egiptene - germinarea) • Învierea lui Osiris și Înălțarea *djedului* (saha djed).

Djedul - un simbol în formă de coloană (obelisc), a fost la origine un trunchi de copac fără crengi, amintind de arborele de la Byblos în care fusese închis trupul lui Osiris. Cel mai vechi *djed*, reprezentat pe un pilastru de granit din templul de la Hierakonopolis, din epoca thinită, apare unit cu “nodul” cingătoarei lui Iset (Isis). Era înălțat în prezența curtenilor și a mulțimii la ceremoniile prilejuite de înscăunarea regelui, dar și la Sărbătoarea *djedului*, din prima zi de “iarnă” egipteană. Era o sărbătoare agrară, în care se celebra învierea din morți a lui Osiris.

Regele, înconjurat de mari dregători și ajutați de alte persoane, trăgea de frânghie pentru a ridica stâlpul în poziție verticală. Erau prezenți la ceremonie: familia regală, preoții aflați în poziție de adorație, cu brațele ridicate în sus. În acest timp, oamenii dansau, mimând lupta dintre adepții lui Horus și ai lui Seth - lupte rituale la care a asistat și Herodot în timpul sărbătorii lui Isis, de la Bussiris.

Djedul îl reprezenta pe Osiris-Sokaris mort, zeul a cărui înmormântare fusese sărbătorită în zilele precedente acestei sărbători și care în această zi, prin înălțarea în poziție verticală, “învia”.

Djedul era și cea mai folosită amuletă. La începutul fiecărei domnii, regele, identificat cu Osiris, înălța un *djed* (obelisc).

IUDEI

MARCHESHVAN/ CHESCHWAN (în traducere din limba aramaică) – relativ: octombrie-noiembrie; conform vechiului calendar este “luna a opta”; după noul calendar - luna a doua. Deoarece în această lună nu sunt sărbători, în limba ebraică a fost numită - prin etimologie populară - “luna amară”. Dar termenul “mar” (în limba ebraică: *amar*), are sensul de “lună” în limba aramaică, iar termenul “cheshvan” are sensul: “lună” în aceeași limbă (după prof. univ. Lucian Zeev Herșcovici).

NOVEMBER (romani) - MAIMACTERION (greci) – CHESCHWAN/ MARCHESHVAN (evrei) - TYBI (egipteni)

ROMANI

4-17 noiembrie - Ludi Plebei, instituite în 220/216 î. Hr., erau consacrate lui Jupiter și se manifestau prin întreceri în circ. Nu s-au perpetuat în Imperiu. În general, luna noiembrie, afectată muncii, avea mai puține sărbători.

CELȚI

1 noiembrie - *Samhain* - principala sărbătoare a celților, marca sfârșitul verii și al unui ciclu pastoral, când se triau turmele, fiind oprite cele pentru reproducție și sacrificate celelalte.

Semnificația mistică a sărbătorii era căsătoria zeului tribal cu zeița pământului, Morrigan, care va trebui să asigure reînnoirea fertilității câmpului în anul următor.

Sărbătoarea se încheia cu un mare ospăț (doar acesta s-a păstrat).

În Irlanda nimeni nu putea deveni rege dacă nu se căsătorea cu zeița tutelară ce purta același nume (accesul la suveranitate printr-un hieros-gamos cu zeița-pământ). Ritualul era asemănător în Orientul Apropiat, unde avea loc o căsătorie între zeul Cerului/ Furtunii/ Soarelui și Mama-Pământ (suveranul și o hierodulă). Numai astfel se asigura fertilitatea țării și fericirea regatului.

Ritualul consacării regale, cu semnificație magico-religioasă, se petrecea sub ochii supușilor: regele se împreună cu o iapă albă, pe care apoi o ucidea și îi consuma carnea friptă, împreună cu ei.

Munții Arduceni (Ardeni) din Gallia Belgica (Belgia) sunt plini de grote subterane. În cea mai înaltă dintre ele (cca 90 m, numită de greci “Dormitorul Proserpinei”), se oficiau căsătoriile secrete între regii celților și teribila zeiță Morrigan.

Viorel Ștefănescu

Preliminarii

O consultare a Dicționarului explicativ al limbii române (DEX, 1996) mi-a oferit recent câteva surprize legate de termenii cheie din domeniul producției editoriale, pe care îi redau ca atare mai jos și asupra cărora îmi propun să mai zăbovesc în cele ce urmează.

CĂRTE, cărți, s.f. I. 1. Scriere cu un anumit subiect, tipărită și legată sau broșată în volum.

EDITĂ, editez, vb. I. Tranz. 1. A efectua lucrările de tipărire și de răspândire a unei cărți sau a unei publicații. 2. A stabili, pe baza unei cercetări amănunțite, un text în vederea publicării lui (cu adnotații critice și explicative); a îngriji apariția unei opere. – Din fr. éditer.

EDITÓR, -OÁRE, editori, -oare, s.m. și f. Persoană care editează o operă. – Din fr. éditeur, lat. editor, -oris.

EDITŪRĂ, edituri, s.f. Instituție care editează cărți, publicații periodice etc. – Edita + suf. -ură.

PUBLICĂ, públic, vb. I. Tranz. A face cunoscut tuturor ceva prin tipărire, afișare etc.; a face să apară, a tipări cărți, articole, informații etc. – Din lat. publicare.

REDACTA: 1. A compune, a formula în scris, a scrie, a întocmi (un studiu, un act etc.); 2. a asigura (la un ziar, la o editură) finisarea, în conținut și formă, a unor manuscrise primite de la autori și destinate publicării.

REDĂCTOR, -OÁRE, redactori, -oare, s.m. și f. 1. Persoană care lucrează în redacția unui ziar, a unei reviste etc. sau care redactează (2). 2. Persoană

PRODUȚIA EDITORIALĂ

care scrie, care întocmește, care compune un articol, un act etc. – Din fr. rédacteur.

REDĂȚIE, redacții, s.f. 1. Colectiv de redactori care lucrează la un ziar, la o revistă etc.; localul în care se găsesc birourile redactorilor unui ziar, ai unei reviste etc. 2. Redactare; felul, forma în care este redactată o publicație, o scriere. [Var.: (înv.) redacțiune s.f.] – Din fr. rédaction.

TIPĂR, tipare, s.n. 1. Ansamblul operațiilor de tipărire a unui text; tehnica, meșteșugul de a tipări; ansamblul mijloacelor tehnice prin care se imprimă un text.

TIPĂRÍ, tipăresc, vb. IV. Tranz. 1. A reproduce pe un material texte, imagini, desene etc. cu ajutorul unei mașini speciale; p. ext. a publica, a edita.

TIPĂRITŪRĂ, tipărituri, s.f. Lucrare, carte tipărită. – Tipări + suf. -tură.

TIPOGRAFÍE, tipografii, s.f. 1. Întreprindere sau atelier în care se execută tipărirea de cărți, de ziare etc.; imprimerie, tiparniță, tipo. 2. Artă, meșteșug, procedeu de a tipări un text, o lucrare etc. – Din ngr. tipografia.

Cine ar încerca să-și facă o idee despre ceea ce se întâmplă într-o editură sau/și într-o tipografie, bazându-se pe explicațiile DEX, ar putea ajunge la niște concluzii... năstrușnice. Astfel,

pornind de la echivalările sinonimice *a publica* = *a tipări* = *a edita*, ar putea crede că tipografiile se îndeletnicesc cu stabilirea unui text, pe baza unei cercetări amănunțite și cu adnotații critice și explicative, sau că editorii reproduc texte, imagini, desene etc., cu ajutorul unor mașini speciale. Iar o persoană ceva mai imaginativă și-ar putea închipui că editorul, pentru a stabili un text destinat publicării, efectuează o cercetare amănunțită a acestuia cu... ajutorul unei mașini speciale.

Chiar dacă, în realitate, confuzia nu atinge asemena cote comice, ea există și, din păcate autorii DEX o întrețin, dovedind prin aceasta că, deși au scris o carte științifică, nu știu mai nimic despre știința producerii și publicării unei cărți (iar dacă ținem cont că scriu cu *â* și *sunt*, doar pentru că așa au vrut mușchii „ortofizicianului” Mihai Drăgănescu, se pare că nici limba română n-o prea știu, deși se erijează în normatorii ei).

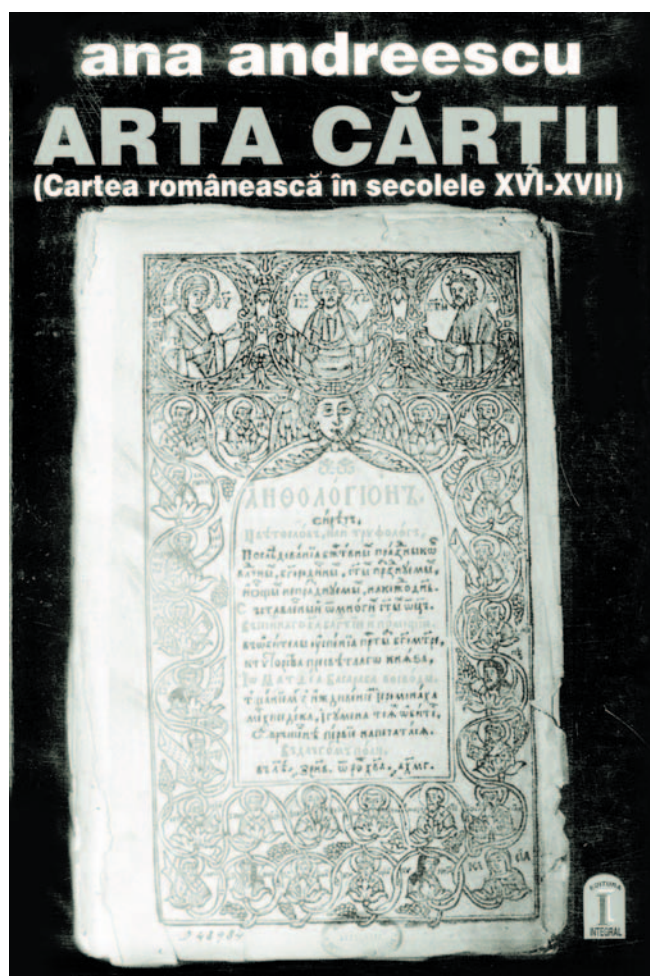
Să discutăm acum despre o expresie care a făcut carieră, tare dragă celor ce scriu despre cărți. Se spune despre o revistă sau despre o carte că „a văzut lumina tiparului” într-o anumită zi, asta însemnând că a apărut sau că a fost publicată la o dată anume. Dacă prin tipar se înțelege (tot conform DEX), „ansamblul mijloacelor tehnice prin care se imprimă un text”, pentru cineva care intră frecvent într-o tipografie e mai greu de ghicit despre ce fel de lumină e vorba. Ieșind din sau de sub tipar, un text ar putea „vedea”, cel mult, lumina zilei sau pe cea a incintei în care se găsesc mașinile de imprimat.

Din cele arătate mai înainte, reiese că, atât la nivelul percepției populare, cât și la unul mai elevat, există grave confuzii terminologice și conceptuale – între etapele procesului de producție și de apariție pe piață a unei cărți, respectiv între editare, tipărire și publicare, precum și între cartea ca tipăritură/marfă cu vânzare en gros către edituri și alte entități juridice, pe baza unei comenzi, și cartea ca produs editorial/marfă destinată, preponderent, vânzătorilor cu amănuntul (sau en detail) către persoanele fizice, pe o piață specifică, prin librării, standuri stradale ș.a.. Am spus „preponderent”, întrucât există și angroșiști de carte, intermediari între producători (edituri) și detaiști. Odată înțeleasă deosebirea crucială dintre cele două piețe de desfacere a cărții și, în consecință, dintre cele două tipuri distincte de marfă care circulă sub denumirea de „carte”, orice editură poate adopta strategiile cele mai convenabile, în funcție de obiectivele pe care și le propune și de posibilități.

De reținut ar fi că, din punct de vedere editorial, deși orice carte în format tradițional este o tipăritură, nu orice tipăritură este și carte, chiar dacă, având coperte, pagini cu text și cu ilustrații, seamănă.

Editarea

Fără a fi neapărat incorecte, explicațiile DEX cu privire la verbul a edita sînt confuze, cum arătam, și deficitare. Confuzia provine din echivalarea editării cu efectuarea lucrărilor de tipărire (care înseamnă, pur și simplu, „a tipări”) și cu cele de

răspîndire a unei cărți (care înseamnă distribuție sau difuzare; de notat că definiția nu precizează și unde se răspîndește cartea, adică pe ce fel de piață). Deficiența constă în aceea că dicționarul limitează editarea la „a îngriji apariția unei opere”, ceea ce este echivalent cu „a asigura (la un ziar, la o editură) finisarea, în conținut și formă, a unor manuscrise primite de la autori și destinate publicării” – care este definiția verbului a redacta. De aceea, probabil, în România, funcția celui care „editează o operă” este aceea de redactor, adică de persoană „care lucrează în redacția unui ziar, a unei reviste etc.” – în „etc.” intrînd, desigur, și editura – și care, implicit, asigură „finisarea în conținut și formă a unor manuscrise primite de la autori și destinate publicării” (în treacăt fie spus, chiar și finisate în conținut și formă, nu manuscrisele ca atare sînt destinate publicării, ci cărțile, „tipărite și legate sau broșate în volum”. Există, bineînțeles, și excepții, ca în cazul edițiilor facsimilate ale unor opere celebre, destinate bibliofililor, sau a reproducerii în facsimil a unor manuscrise inedite, în unele publicații de specialitate – cum e *Manuscriptum*, revista Muzeului Național al Literaturii Române).

Problema e că editarea, ca proces de producție, nu se limitează la redactare – tot în treacăt fie spus, lucrarea ajunge la editură gata redactată, adică formulată în scris, de autor, manuscrisul (sau, mai nou, documentul în format electronic/digital) constituind pentru editor doar materia brută, care, după finisare și alte prelucrări, va ajunge carte, adică un produs editorial/o marfă. În aceeași ordine de idei, și titulatura de redactor este inadecvată, fie și din cauză că, în practică, editorul mai supraveghează tehnoredactarea și corectarea, ține legătura cu autorul, oferă sugestii pentru designul copertei și, pentru că adesea e singura persoană din editură care cunoaște în detaliu conținutul cărții, face recomandări sectorului de publicitate și de marketing și poate participa nemijlocit la campania promoțională (lansări în librării sau la târgurile de carte, intervenții în mass-media ș.a.). De aceea, în pofida proverbialei noastre „francofonii” (de fapt, francofilii), pe a cărei filieră a pătruns în română redactorul, cred că mai potrivit pentru a denumi profesiunea unui specialist în materie de carte este termenul de editor, așa cum este el înțeles în limbajul specific din engleză (de remarcat că, mai recent, chiar și francezii recomandă același lucru; vezi, în acest sens, Philippe Schouwer, *Tratat practic de editare*, Ed. Amarcord, Timișoara, 1999, nota 1, p. 15).

Într-o editură sau într-un departament editorial al unei firme/instituții mai complexe se lucrează în echipă, numărul membrilor acesteia variind de la caz la caz, în funcție de profil, de obiective și de mărime. Editorii sînt distribuiți în diverse roluri, departajate pe domenii de specializare și pe responsabilități asumate prin fișa de post. Astfel, există editori coordonatori/șefi, cu funcții decizionale și editori executivi, care răspund de diferitele etape ale elaborării unui produs editorial (corectură, tehnoredactare ș.a.), dar și de unele probleme administrative (de exemplu, întocmirea unor contracte în acord cu interesele editurii, asigurarea relațiilor cu tipografia sau alți terți etc.).

Tipărirea

Nu este obligatoriu ca o editură să aibă propria tipografie și, de fapt, cele mai multe nici nu au, apelînd pentru tipărire la alte firme, specializate în acest sens. Și nu

e vorba numai de editurile mici, ci și de cele mari, care, chiar și atunci cînd au tehnologie proprie, fie din motive de performanță, fie de preț, fie din ambele, pentru anumite proiecte editoriale preferă să-și execute lucrările tipografice la alte firme, iar în actualul stadiu de globalizare al piețelor, chiar la tipografiile din alte țări decît aceea în care își are sediul editura. Alegerea tipografiei este o problemă care ține de rentabilitatea proiectului editorial, în care intră și calitatea ca parte componentă (de pildă, nu se recomandă imprimarea versurilor pe hîrtie inferioară, chiar dacă este mai ieftină, din cauză că iubitorii de poezie țin și la aspectul unei cărți și, în acest caz, s-ar putea să nu o cumpere, considerînd-o inadecvată, atît genului, cît și conținutului propriuzis).

Odată cu tipărirea (folosesc termenul în sens larg, incluzînd aici toate procesele tehnologice necesare finisării unui volum „legat sau broșat”), apariția sau publicarea unei cărți nu se încheie. Dimpotrivă chiar, se poate spune că, de fapt, abia de acum începe.

Publicarea

După cum arată destul de corect chiar și DEX, a publica înseamnă „a face cunoscut” sau a aduce la cunoștința publicului ceva, într-un fel sau altul. Cartea ajunge la public odată cu etalarea ei în librării sau în alte puncte specializate de vânzare. Acest moment este precedat de distribuție sau difuzare – și abia acum, prin punerea în vânzare efectivă, se poate considera că, din punct de vedere tehnic (sau fizic), s-a realizat și publicarea.

Practica, însă, a demonstrat că asta nu e suficient și că odată aflată în librării, cartea nu ajunge în mod automat și în mâna cititorului, întrucât nu se vinde de la sine. Dacă librarul, spre exemplu, nu este în măsură să facă niște recomandări minime, pertinente și convingătoare, e greu de crezut că o carte a unui autor mai puțin cunoscut va avea succes, oricât de valoroasă ar fi ea. Ori, chiar și în cazul unui librar deosebit de pasionat de lecturi, care ar vrea să citească tot ce primește în magazin, așa ceva e imposibil.

La fel ca pentru oricare marfă proiectată să apară pe o anumită piață, și în cazul cărții este nevoie de marketing. Față de altele, piața românească a cărții ridică unele dificultăți particulare, generate, mai ales, dar nu exclusiv, de puterea de cumpărare scăzută a cititorilor. De aceea, uneori e chiar dificil de identificat cererea, adică o cerere reală, bazată pe necesitatea (adică lipsa) unui produs editorial de pe piață. La drept vorbind, de pe piața românească a cărții lipsesc multe – iar atunci când apar, nu se prea vînd. Dacă ar fi să judecăm după ceea ce se vinde efectiv bine, ar trebui să credem că românii nu vor să citească decît cărți de drept, de economie, de tehnologie informatică și, eventual, didactice – ceea ce e fals. Sărăcia face din lectorii pasionați, intelectuali în majoritate, o categorie defavorizată, care riscă să se degradeze profesional continuu, din cauza lipsei prelungite de acces la informația scrisă, care constituie rațiunea ei de a fi. Apoi, noile generații nu au obișnuința lecturii (chiar dacă în multe cazuri mijloace materiale ar exista), pe de o parte, pentru că școala nu le oferă o motivație suficientă, dar și din pricina concurenței puternice a audiovizualului.

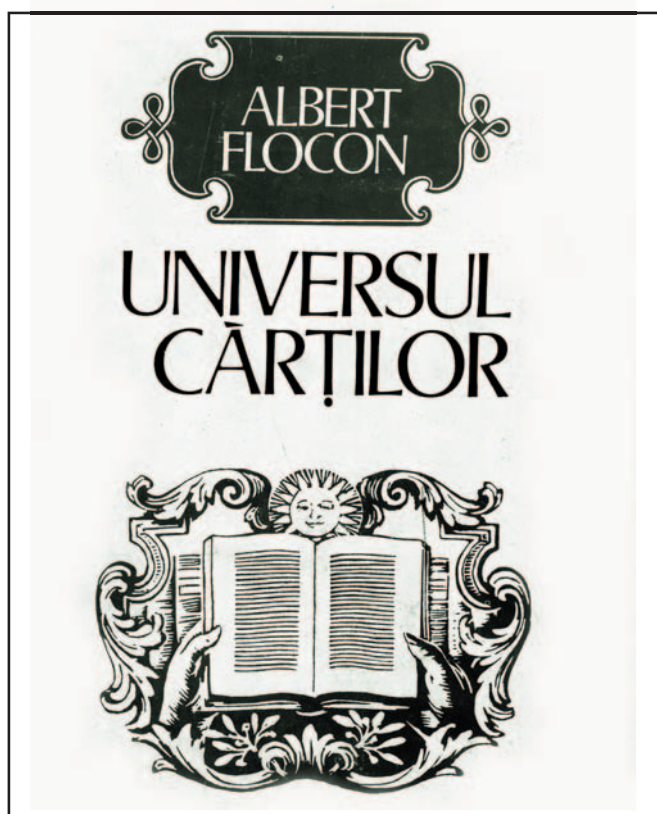
Dacă, pentru diminuarea prețurilor, unele rezolvări mai există, oferite de diferiți finanțatori (inclusiv la nivel guvernamental), o mare problemă o constituie rețeaua propriu-zisă de difuzare, neomogenă și insuficient de informatizată. Pentru a se impune atenției, editurile au încercat diverse soluții, printre care și dezvoltarea unor rețele pro-

prii de librării, ca alternativă la colaborarea cu cele existente, foarte mici, locale și fără conexiuni de nivel național.

Cît privește publicitatea, o campanie promoțională după toate regulile clasice este dificil de realizat, din cauza costurilor extrem de ridicate și pe care doar marile edituri și le pot permite. Însă, în mod paradoxal și salutar, mass-media manifestă, mai ales la nivel local și regional, o deschidere apreciabilă față de noile apariții editoriale, care merită a fi cultivată.

Bibliografie selectivă

1. Plotnik, Arthur: *A Modern Guide for Editors and Journalists*, Collier Books, Macmillan Publishing Company, New York; Collier Macmillan Publishers, London, 1987;
2. Geiser, Elizabeth A. (ed.), *The Business of BOOK PUBLISHING*, Boulder and London, Westview Press, 1985;
3. Cuilenburg, J.J. Van, Scholten, O., Noomen, G.W.: *Știința comunicării*, București, Ed. Humanitas, 1998;
4. Schouwer, Philippe: *Tratat practic de editare*, Timișoara, Ed. Amarcord, 1999;
5. Coteanu, Ion și alții (coordonatori): *Dicționarul explicativ al limbii române*. Ediția a II-a. București, Editura Univers Enciclopedic, 1996 coroborat cu *Dexonline*.

Retrospectiva evenimentelor culturale ale anului 2008

Biblioteca "V.A Urechia" este în prezent, în virtutea unei bune tradiții, un centru de educație permanentă și un spațiu de largă respirație culturală prin multitudinea și amploarea activităților desfășurate. Și în decursul anului 2008, Biblioteca s-a remarcat în viața culturală a comunității, atât prin promovarea unor parteneriate în scopul îmbunătățirii receptării valorilor locale tradiționale și contemporane, cât și prin realizarea unor schimburi de bune practici cu bibliotecari din țară și de peste hotare.

O trecere în revistă a unora dintre cele mai importante evenimente ale anului este, desigur, bine venită în deschiderea acestei publicații pe care ne-o dorim cât mai longevivă și vizibilă în spațiul cultural local și național.

* Luna ianuarie a fost marcată de împlinirea a 158 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu printr-un amplu program artistic, intitulat *Eminescu și eternul joc al muzelor*, organizat în parteneriat cu

Teatrul Muzical "Nae Leonard", cu Teatrul Dramatic "Fani Tardini" și cu Filiala Galați-Brăila a Uniunii Scriitorilor din România. Invitatul de onoare al manifestării a fost actorul George Motoi. Spectacolul a fost deschis de soliștii Teatrului Muzical: Sofia Șerban, Adina Lazăr, Ioana Drăgan. Au mai participat și scriitorii: Paul-Sân Petru, Corneliu Antoniu, Coriolan Păunescu, Florina Zaharia, Angela Baciuc, Adi Secară, Vali Crăciun, Alina Cheșcă, Marius Grama, precum și actorii: Vlad Vasiliu, Lică Dănilă, Svetlana Friptu, Liliana Lupan.

* În cadrul parteneriatului educațional încheiat de către Biblioteca „V.A. Urechia” Galați cu Școala Generală Nr. 16 „Nicolae Bălcescu” și Școala Nr. 10 „Petre Țuțea”, pe parcursul lunii februarie au avut loc vizite ale unor grupuri de elevi ai acestor școli la sediul bibliotecii. Parteneriatul avea ca obiectiv principal desfășurarea de activități comune în domeniul educației, în scopul promovării informației despre județul Galați și a personalităților gălățene

marcante, prin materiale și manifestări specifice, în cadrul proiectului „Oameni și locuri în memoria Galațiului“.

* Un pas important în cunoașterea practicii și realizărilor altor biblioteci s-a făcut prin vizita

realizată de directorul Bibliotecii, prof. Zanfie Ilie, la bibliotecile din ținutul Orlando (SUA).

* Evenimentul de marcă al lunii aprilie a fost *Basarabia după 1990*, organizat în parteneriat cu Asociația Pro Basarabia și Bucovina și Universitatea Dunărea de Jos - Facultatea de Istorie și a cuprins următoarele manifestări: *Basarabia și cultura memoriei* – colocviu și *Iubire de carte românească în Basarabia* - vernisaj expoziție.

* Luna aprilie se remarcă printr-un număr mare și variat de manifestări: lansări de carte, aniversări ale personalităților locale, numeroase vizite și sesiuni de formare a utilizatorilor. Fiind și luna în care

se sărbătorește Ziua Națională a Bibliotecarului, cu acest prilej, Biblioteca a ieșit în fața gălățenilor cu o nouă atitudine exprimându-și gratitudinea față de parteneri prin acordarea de premii și diplome. S-au decernat, astfel, pentru prima dată, un număr de 43 de premii din care 7 Diplome de excelență și 36 Premii ale Bibliotecii „V.A. Urechia“: autorităților locale, instituțiilor publice de cultură, personalităților de cultură gălățene, reprezentanților mass-media locale, bibliotecilor publice municipale, orașenești și comunale, bibliotecarilor cu rezultate deosebite și celui mai fidel utilizator (cititor).

* În cadrul Festivalului Internațional *Serile de literatură ale revistei „Antares“*, Ediția a X-a, în luna mai a avut loc la Biblioteca „V.A. Urechia“ Galați, deschiderea oficială, prezentarea invitațiilor și lectura publică a poezilor participanți prilejuind publicului gălățean întâlnirea cu autori din țară precum Ioan S. Pop, Nichita Danilov, Liviu Ioan Stoiciu, Grigore Grigurcu, Mircea Ghițulescu ș.a., cât și cu poeți din Anglia, Suedia, Irlanda, Belgia etc. (mai a.c.)

* Tot în luna mai a avut loc și cursul de specializare a personalului din biblioteci implicat în procesul de prelucrare electronică a datelor bibliografice folosind formate „MARC - Managementul prelucrării informației”, susținut de lector dr. Constanța Dumitrășconiu, de la Biblioteca Centrală Universitară București.

* Luna iunie se detașează de celelalte printr-un număr record de activități diversificate. În debut au avut loc mult așteptatele *Zile ale Cărții pentru Copii*, debutând cu *Carnavalul cărții pentru copii* - ediția a XXVIII-a .

* Ziua de 15 iunie a prilejuit vernisajul expoziției „Eminescu n-a existat” și momentul poetic „Trecut-au anii...”. Printre invitați: Vlad Vasiliu și Mihaela Leca, actori ai Teatrului Dramatic „Fani Tardini” și scriitorii gălățeni: Elena Tudose, Speranța Miron, Marin Năstase. Au participat elevii de la: Școala nr. 28 „Mihai Eminescu”, bibliotecara Victorița Tănase și prof. Gabriela Ciubotaru, Școala nr. 29 „Sf. Ana”, înv. Căciularu Niculina, Școala nr. 31 „Gheorghe Munteanu”, înv. Elena Tudose, Școala nr. 40 „Iulia Hasdeu”, înv. Maria Jalbă și Școala nr. 42 „Sfinții Împărați”, dir. prof. Vasilica Ilie.

* Un schimb de experiență cu tema: „Formarea și informația profesională - vectori în optimizarea serviciilor de bibliotecă”, la care au participat

Dna conf. dr. Elena Tîrziman, director general al Bibliotecii Naționale a României, împreună cu 50 de bibliotecari, s-a desfășurat în beneficiul ambelor instituții.

* Biblioteca „V.A. Urechia” a avut un aport deosebit în organizarea Zilei Dunării, pe 29 iunie, prin realizarea mapelor documentare și a expoziției tematice de documente cartografice vechi, fotografii și tablouri, pe esplanada pietonală dintre „P-uri” spre Dunăre, „Dunărea - o fereastră spre lume”.

* Pe 20 august au fost prezentate cele mai recente numere ale revistelor românești din Statele Unite ale Americii „Lumină Lină” din New York, condusă de teologul și poetul Theodor Damian și „Origini” din Atlanta, condusă de Gabriel Stănescu. Întâlnirea, realizată sub genericul Zilele Revistei Lumină Lină, a fost facilitată de scriitorul Vasile Andru.

* Vineri, 19 septembrie, Biblioteca „V.A. Ure-

chia” a organizat la Sediul Central o serie de manifestări prilejuite de sărbătorirea Zilelor Europene ale Patrimoniului. Aceste evenimente culturale s-au desfășurat sub titulatura generică Dialogul intercultural, factor de stimulare a protejării patrimoniului cultural. La buna desfășurare a evenimentului au contribuit reprezentanți ai următoarelor

comunități: armeană, elenă, evreiască, italiană, maghiară, ruși lipoveni, germană, turcă, ucraineană și rromă. Din partea comunității italiene a participat D-na Ioana Grosaru, vicepreședintă a Comisiei pentru Cultură, Culte și Mass-Media din cadrul Consiliului Național al Minorităților, vicepreședintă

a Asociației Italienilor din România RO.AS.IT, consilieră a deputatului etniei italiene din parlamentul României. Cu acest prilej, Domnia sa a donat pentru colecțiile bibliotecii un exemplar din volumul „Din zori până în amurg: Dal mattino al tramonto“, autor Mansi Barberis și zece exemplare din revista „Siamo di nuovo insieme“.

* În perioada 26 - 28 septembrie 2008, în continuarea tradiției *Festivalului Național de poezie*

„Grigore Hagiu“, care a ajuns la Ediția a XVII-a, s-au desfășurat *Zilele Culturale ale Revistei Porto-Franco* sub egida următoarelor instituții: *Societatea Scriitorilor „Costache Negri“, Revista „Porto-Franco“, Biblioteca „V.A.Urechia“, Consiliul Județului Galați, Primăria Galați, Primăria Tg. Bujor, Asociația Publicațiilor Literare și Editurilor din România.*

Dintre invitații de marcă din țară îi menționăm pe Vasile Spiridon (Bacău), Constantin Trandafir (Câmpina), Marius Chelaru (Iași), Gheorghe Neagu (Focșani), Nicolae Grigore Mărășanu (Brăila), Vlad Zbârțciog (Basarabia).

* Cu prilejul comemorării a 155 de ani de la nașterea cărturarului Moise N. Pacu o delegație a Bibliotecii “V.A. Urechia” formată din Zanfir Ilie, director, Oneț Valentina, responsabil *Colecției Speciale* și un grup de scriitori, istorici și jurnaliști din Galați, s-au deplasat la Ismail (Ucraina) – locul de baștină al cărturarului - pentru a participa la manifestările organizate.

Sumar

CASIAN CRĂCIUN P.S. Dr. Episcop al „Dunării de Jos”: Binecuvântare	coperta 2
ELENA TÎRZIMAN Conf. univ. Dr. Dir. gen. Biblioteca Națională a României	coperta 2
ZANFIR ILIE Dir. gen. Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați: Cât timp Dunărea va curge!...	p. 1
Extrase din opera lui V.A. Urechia	p. 2
VALENTINA CRĂCIUN: V.A. Urechia - „Un vechi și devotat apărător al intereselor Galaților, materiale și culturale”	p. 3
MIA BĂRARU: Actualitatea lui Vasile Alexandrescu Urechia	p. 5
VALENTINA ONEȚ: Biblioteca „V.A. Urechia” parte a patrimoniului cultural național și cultural - BIBLIOTECA „V.A. URECHIA ÎN VIAȚA COMUNITĂȚII -	p. 7
MARICICA TÂRĂLĂ-SAVA: Secția pentru copii, popas pentru suflet	p. 10
GETA EFTIMIE: Parteneriat și voluntariat	p. 12
CAMELIA TOPORAȘ: Serviciile de referință în sprijinul utilizatorilor	p. 14
IOANA CHICU: Informarea comunitară	p. 16
LUCICA VELICHE: Filiala „Costache Negri”	p. 17
VIOLETA MORARU: Partea nevăzută a activității de bibliotecă	p. 19
SPIRIDON DAFINOIU: Pregătirea profesională continuă	p. 21
MULȚUMIREA COLECTIVĂ adresată de locuitorii orașului Galați lui V.A. Urechia[manuscris]	p. 23
- CUVINTE DE ÎNTÂMPINARE -	p. 24
LETIȚIA BURUIANĂ: V.A. Urechia – om de presă	p. 28
THEODOR PARAPIRU: Expresii celebre	p. 30
A. G. SECARĂ: Poeme	p. 32
VICTOR CILINCĂ: Buzesubțiri – roman de epocă	p. 34
PETRU IAMANDI: Rosette C. Lapont. O piramidă de obiecte: Noul locatar de Eugen Ionesco [traducere]	p. 37
ELENA INGRID BAHAMAT: „Galații începutului de secol XX” și „Roumania in Light and Shadow”	p. 41
EUGEN DRĂGOI: Profesorul Dimitrie Dimitriu	p. 42
MARIANA TOMOZEI-COCOȘ: Pictorul Mihai Gheorghe Coron la 70 de ani	p. 43
CRISTIAN CĂLDĂRARU: Biserici și mănăstiri fortificate	p. 45
CONSTANTIN ARDELEAN: Câteva informații din surse americane despre acțiunile politice ale domnitorului Al. I. Cuza (anul 1864)	p. 49
RADU MOȚOC: Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice la 100 de ani de la apariție	p. 51
VIOLETA IONESCU: Sărbătorile antichității. Noiembrie	p. 56
VIOREL ȘTEFĂNESCU: Producția editorială	p. 57
RETROSPECTIVA evenimentelor culturale ale anului 2008	p. 61

Notă: În numărul următor AXIS LIBRI va oferi prezentări de carte veche românească, Programul cu activitățile prilejuite de Zilele Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, din perioada 10 – 16 noiembrie 2008, cât și alte creații artistice gălățene.

Director: **ZANFIR ILIE**
 Redactor-Şef: **Letiția Buruiană**
 Secretar general de redacție: **Valentina Oneț**
 Redactori: Mia Băraru, Cătălina Ciomaga, Virgil Guruianu, Camelia Toporaș
 Tehnoredactare: Monica Zanet, Adina Vasilică
 Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile Bibliotecii Județene „V.A Urechia” Galați

Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.
 Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060
 E-mail: axislibri@bvau.ro, bvau@bvau.ro
 Web: <http://www.bvau.ro/axislibri>
 ISSN: 1844-9603

Frey Jakob, sc.: Rembrandt, pinx
Bătrân cărturar, acvaforte

Gravură existentă în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” din Galați.

